

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
176. (1242.) szám

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,2821 ▼
1 amerikai dollár	3,3684 ▼
100 magyar forint	1,4991 ▲

Aktuális

2

Sürgősségi terv romáknak

Franciaország „sürgősségi nemzeti terv” kidolgozását kéri Romániától a romák beilleszkedésének elősegítésére, e programot egymilliárd euró értékben európai alapokból lehetne finanszírozni – mondta tegnap Bukarestben Pierre Lellouche államtitkár.

Bemelegítenek a fűtésre

Már elkezdtek az erdélyi városokban a hőszolgáltatási hálózatok tesztelését

ÜMSZ-összeállítás

► Ezekben a napokban kezdik a távfűtési rendszerek „bemelegítését” a hazai városokban: Csíkszeredában már hétfő óta tesztelik a hálózatot a hamarosan beköszönő fagy miatt.

Lapunk utánanézett: kevés kivétellel országsszerte jelentős áremeléssel köszönt be az idei fűtésszezon. Az áremelkedést még úgy is megérzi a lakosság, hogy a kormány – a korábbi fenyegetések ellenére – mégis „bepótol” az energiaárakba: az önkormányzatok számára a fűtőanyag

A gigakalória ára (lej)

Csíkszereda	229,24
Gyergyószentmiklós	219,4
Marosvásárhely	220
Kolozsvár	165
Temesvár	187
Arad	214,80
Nagysebzen	253
Nagyvárad	164,92

beszerzését 45 százalékgig finanszírozza a Boc-kabinet, a lakosság pedig jövedelemarányosan számíthat fűtéstámogatásra. Emil Boc kormányfő legutóbbi

nyilatkozatában jelezte: a kormány dolgozik a gázártámogatási rendszer reformján, amely várhatóan jövő áprilistól lép érvénybe.

Erdély fűtés szempontjából egyik legproblémásabb városa, Gyergyószentmiklós némileg megkönnyebbülten várja a telet: a héten a helyi önkormányzat elfogadta az RFV Románia ajánlatát, így hosszú távhőszolgáltatás nélküli időszak után a város számára a cég idén ősztől 25 éven át biztosítja a nélkülözhetetlen ellátást. A most kialakított árat a következő há-

rom évben nem lehet módosítani – áll a szolgáltatóval kötött szerződésben, mely szerint a távfűtés lakossági ára a rekordhidegekről híres Gyergyószentmiklósra 184,8 lej + áfa lesz gigakalóriánként. A szerződésben az is benne van, hogy az RFV Románia átvállalja és rendezzi a korábbi szolgáltató, a GO Rt. által a fűtés- és melegvízszolgáltatással felhalmozott adósságot. Tavaly ősszel ez 1 millió 200 ezer eurót jelentett, mostanra ez az összeg meghaladja a 2 millió eurót. **Folytatása a 7. oldalon ►**

Kultúra

6

A színházakban nincs alkotói válság

A színházakat súlyosan érinti a 25 százalékos bércsökkenés és a dologi költségek 20 százalékos lefaragása. Ennek ellenére a székegyföldi intézményvezetők gazdag évadot ígérnek – derül ki összeállításunkból.

Sport

12

Temesvári sztár az NFL-ben

Magyar nemzetiségű játékosa is lesz az idei szezonról a profi amerikaifutball-ligának (NFL) a Temesváron született Meskó Zoltán személyében, akit a *The Wall Street Journal* a „bajnokság legérdekesebb” játékosaként aposztrofált. Az 1986-ban született focista 11 éves koráig élt Romániában.

Vezércikk

3

Aki szelet vet...

Rengeteg víz lefolyik azon a bizonyos bukaresti folyón, amíg képet alkothatunk a felső tízezer bizonyos tagjainak üzelméről és leggyakrabban a nyilvánvaló bünt nem követi semmiféle bünhődés. Aki sze-

Székedi Ferenc

let vet, vihart arat – ezt tartja ugyan a népi bölcsesség, de nincs semmiféle garancia arra, hogy a közmondás Vântu nevével összecsengő román nyelvű változata újabb adalékokkal gazdagítja majd ezt a meglátást. ►

Harcba szólított a Sanitas

„Patkányok! Tolvajok!” – skandáltak a minisztérium előtt az egészségügyi alkalmazottak

Fotó: Tofán Levente

Munkatársunktól

► „Főpróbát” tartott tegnap a Sanitas egészségügyi szakszervezet Bukarestben, százötven érdekvédő tiltakozott rendkívül feszült hangulatban az Egészségügyi Minisztérium épülete előtt. A Sanitas képviselői figyelmeztettek: szeptember 22-én nagygyűlést tartanak Bukarestben, szeptember 27-e és 30-a között országsszer-

te tüntetések lesznek. „A miniszter úr és az övéi, mind menjenek a pokolba!”, „Igazságosságot és egyenlőséget akarunk”, a szokatlanul indulatos, agresszív jelszavakat tegnap a jelenlévők, miközben Marius Petcu, a Sanitas elnöke bejelentette: nem a pillanatnyi hangulatot tükrözi a tegnapi demonstráció, a továbbiakban még keményebben lépnek fel, kezdetét veszi ugyanis a „szakszervezeti

harc.” Az elnök szerint olyan bizonytalan az egészségügy finanszírozása, hogy a szakszervezet nem köt kompromisszumot. „Nem ez az első, és nem is ez az utolsó tüntetés, egész ősszel az utcán leszünk” – fogalmazott Petcu, aki a hatékony decentralizációt hiányolta és felhívta a figyelmet az egészségügyi reform mögött hiányzó nemzeti konszenzusra. **Folytatása a 7. oldalon ►**

Rács mögé került Vântu

Cs. P. T.

► Bűnpártolás alapos gyanújával őrizetbe vették tegnap az ügyészek Sorin Ovidiu Vântu üzletembert. Az egyik legnagyobb hazai médiabirodalom, a Realitatea-Cațavencu Rt. tulajdonosa a vádhatóság szerint korábban segítette elszökni az országból a jogerősen 15 év börtönrre ítélt Nicolae Popát, és évekig pénzt is küldött a jelenleg Indonéziában fogva tartott volt üzlettársának. Vântu mellett őrizetbe vették sofőrjét, Alex Stoiant, illetve Octavian Turcan moldovai üzletembert, akiknek közvetítésével jutott el – az ügyészek szerint – a pénz Popához. **Folytatása a 3. oldalon ►**

„Visszafogta” magát az elnök

► „Nagy bajban lettem volna, ha Emil Boc miniszterelnök a kormányátalakítás helyett mandátumának visszaadása mellett dönt, ugyanis ismét keresnem kellett volna egy működőképes parlamenti többséget” – vallotta be Traian Băsescu államfő a közvének adott szerda esti interjújában. Az államfő és a miniszterelnök közötti erőviszonyra kaphattunk rálátást, amikor bejelentette: „visszafogta magát”, és nem avatkozott be a leváltott miniszterek utódjainak megkeresésébe. Băsescu szerint lett volna más lehetőség is a parlamenti többség biztosítására, de ez „katasztrofális” következményekkel járt volna. **3. oldal ►**

Mai mellékletünk:
úmsz **színekép**

Röviden

Házkutatás a Bettencourt-ügyben

A júliusban kirobbant gyanú szerint a francia elnököt, Nicolas Sarkozyt is érintő állítólagos adócsalási és illegális pártfinanszírozási botrány legújabb fejleményeként a rendőrség házkutatást tartott a kormányzó konzervatív Unió a Népi Mozgalomért párt párizsi főhadiszállásán – közölte Xavier Bertrand, a párt főtitkára. A L'Oréal kozmetikai cég örökösője, Liliane Bettencourt és lánya között támadt családi viszály valóságos államügygé nőtte ki magát: az örökös elbocsátott könyvelője korábban feljelentést tett egyebek között azzal a váddal, hogy Eric Woerth munkaügyi miniszter a kormánypárt, az Unió a Népi Mozgalomért pénztárnokaként illegálisan pénzt vett át az asszonytól Nicolas Sarkozy elnök 2007-es választási kampányához.

Kommandósok elfoglaltak egy elrabolt hajót

Az amerikai haditengerészet kommandósai megrohantak és elfoglaltak egy teherhajót, amelyet kalózkodó kerítettek hatalmukba Szomália partjai közelében – közölte a haditengerészet. A virradat előtt kezdett akció során egy lövés sem dördült el; kilenc foglyot ejtettek. Az egy órán át tartó művelet során senki sem sérült meg. A német tulajdonban lévő hajó legénysége kiszabadult. A Magellan Star nevű járművet szerdán foglalták el tengeri rablók.

Megszökött börtönéből négy iraki Al-kaida-vezető

Megszökött a bagdadi repülőtér közelében lévő, igen szigorú amerikai őrizet alatti börtönéből szerda este négy iraki fogoly, az al-Kaida nemzetközi terrorhálózat magas rangú vezetői – közölte az iraki hadsereg parancsnoksága. A kitörés a Karh börtönből, a korábbi Camp Cropperből kellemtelen hír az amerikai hadsereg számára, amely júliusban átadta az addig általa működtetett fegyintézetet a bagdadi kormányoknak, de az irakiak kérésére folytatta a legveszélyesebb 200 fogoly őrzését, köztük azokat, akik kapcsolatban álltak terrorcsoportokkal vagy Szaddám Huszein néhai diktátor rezsimjével.

A brüsszeli képviselőt készen áll a magyar uniós elnökség betöltésére

Gyakorlatilag megtörtént Magyarország Európai Unió mellett működő állandó képviselőtének feltöltése, a brüsszeli elnökségi stáb szinte teljes egészében rendelkezésre áll a jövő év első felében betöltendő soros EU-elnökség feladatára – hangoztatta Iván Gábor nagykövet, a képviselő vezetője az MTI-nek Brüsszelben adott interjújában. A posztjáról hamarosan távozó nagykövet a brüsszeli felkészülésről mérleget vonva elmondta, hogy a képviselő – a hazai minisztériumokkal együttműködve – valamennyi tanácsülésre előretételek elkészítése mindazon ügyek leltárát, amelyek az unió napirendjéből adódóan az egyes miniszteri találkozók felvetődhetnek.

Megegyeztek az EU-tagországok az uniós külügyi szolgálat vezetőiről

Megállapodtak az Európai Unió tagországi arról, hogy kik töltsék be a munkáját hamarosan megkezdő külügyi szolgálat vezető posztjait – értesült az uniós ügyekkel foglalkozó European Voice című brüsszeli hetilap tegnapi megjelent számában. A Catherine Ashton külügyi főképviselet vezetője alatt álló szolgálat vezetői a tervek szerint Franciaország amerikai nagykövete, Pierre Vilmont lesz, két helyettesének a – jelenleg is az uniós miniszteri tanácsok előkészítésére hivatott titkárságot irányító – német Helga Schmidet, valamint Mikolaj Dowgiewiczet, az uniós ügyekkel foglalkozó lengyel minisztert szánják.

Sürgősségi terv romáknak

Hírösszefoglaló

► Franciaország „sürgősségi nemzeti terv” kidolgozását kéri Romániától a romák beilleszkedésének elősegítésére, e programot szerinte egymilliárd euró értékben európai alapokból lehetne finanszírozni – mondta tegnap Bukarestben Pierre Lellouche, a francia külügyminisztérium európai ügyekkel foglalkozó államtitkára. A francia tisztségviselő Eric Besson bevándorlásügyi miniszterrel együtt érkezett a román fővárosba, hogy a romániai vezetőkkel közös megoldást találjanak a Franciaországból kitoloncolt romániai cigányok helyzetére. Tegnap találkozott Teodor Baconschi külügyminiszterrel, majd közös asztalhoz ültek Emil Boc miniszterelnökkel, Vasile Blaga belügyminiszterrel, Ioan Botis munkaügyi miniszterrel, valamint Valentin Mocanu munkaügyi államtitkárral.

Baconschi: a romák európai polgárok

Ami a megoldást illeti, Mocanu román államtitkár augusztus 27-én egy bukaresti sajtóértekezleten közölte: Románia nem képes megakadályozni a Franciaországból kiutasított romák visszatérését Nyugat-Európába, mivel nem rendelkezik az ehhez szükséges jogi eszközökkel. A román kormány szerdai ülésén megerősítette azt az álláspontját, miszerint a romák helyzetének ügye egész Európát érintő kérdés, ezért azt európai szinten lehet csak megoldani. Boc miniszterelnök ezért felhívta a figyelmet: Bukarestnek egyrészt világos álláspontot kell kialakítania ebben a kérdésben, bizonyítva a külvilág számára, hogy igenis kész erőfeszítéseket hozni a probléma rendezésére, ugyanakkor e téren nagyobb támogatásra szá-

Vasile Blaga belügyminiszter (középen) Eric Besson (balra) és Pierre Lellouche (jobbra) társaságában Fotó: Mediafax

mít az Európai Unió részéről. Baconschi külügyminiszternek tegnap alkalma volt leszögezni francia vendégei előtt azt a román álláspontot, amely szerint a cigányok is európai állampolgárok számíthatnak, ilyen minőségükben pedig nem lehet megvonni tőlük a szabad mozgáshoz való jogot. A tárcavezető ugyanakkor fontosnak nevezte azt is, hogy megfelelő szociális védelmet biztosító politikát kell alkalmazni az európai országok területén tartózkodó, hátrányos helyzetű személyek érdekében. Felhívta a figyelmet, hogy Románia eddig több mint 216 millió eurót igényelt az Európai Szociális Alaptól a romák társadalmi beilleszkedésének elősegítésére.

Elítélő EP-határozat

A francia delegáció bukaresti látogatásának napján az Európai Parlament állásfoglalást fogadott

el, melyben elítélte a romák csoportjainak kitoloncolását Franciaországból, és ismét felszólított egy európai uniós átfogó stratégia kidolgozására a cigányság társadalmi integrációjának érdekében. A képviselők emlékeztettek arra, hogy az Európai Unió „mindegyikénél egy olyan közösség, amely a nyílt és befogadó társadalom, valamint az uniós polgárság fenntartását és támogatását szolgáló értékeken és elveken alapul, különösen a megkülönböztetés minden formájának tiltása révén”. A szöveg egyebek között arra sürgeti az EU-tagállamokat, hogy teljes mértékben tegyenek eleget az uniós jogszabályokban előírt kötelezettségeiknek, és „szüntessék meg a következtelenségeket a szabad mozgáshoz való jogról szóló irányelv előírásainak alkalmazása terén”. Eric Besson válaszul azt üzent Bukarestből az EP-nek: Franciaország nem hagy fel a romák kitoloncolásá-

val. „AZ EP túllépett a hatáskörén, nem vetjük magunkat alá egy politikai diktátumnak” – mondta a francia miniszter.

Băsescu: semmibe veszik az EU-s normákat

A kitoloncolások ügyét továbbra is eltérő elvi alapon ítéli meg Bukarest és Párizs. Besson és Leollouche kilenc nappal ezelőtt például Brüsszelben határozottan vallotta: országuk nem sértett európai uniós jogszabályt a területén ideiglenesen letelepedett, külföldi állampolgárságú cigányok csoportjainak kitoloncolásával. Ezzel szemben Traian Băsescu román államfő éppen a két francia tisztségviselő bukaresti látogatásának előestéjén nyilatkozott úgy a közszolgálati televízióknak: Franciaország szerinte egyáltalán nem európai országhoz illő módon viselkedett a kitoloncolásokkal. ◀

Fidel Castro elismerte: a kubai modell nem működik

Hírösszefoglaló

► Fidel Castro volt kubai elnök egy amerikai havilapnak adott interjújában kijelentette, hogy a kubai kommunista gazdasági modell nem működik. Meghökent ez a kijelentés tőle, aki a hatalomból való négy évvel ezelőtti távozása óta szembetűnően keveset nyilatkozott a hazáját érintő témákban. Raúl Castro, Fidel öccse, a jelenlegi elnök többször tett hasonló kijelentést,

de az 1959-es kubai forradalom atyjától mégis szokatlan az ilyen nyers megállapítás. Jeffrey Goldberg, a *The Atlantic* című folyóirat tudósítója megkérdezte Fidel Castrót, hogy szerinte a kubai gazdasági rendszert még mindig érdemes-e átvennie más országoknak. Erre ő azt válaszolta: „a kubai modell már nálunk sem működőképes”. Az újságíró internetes naplójában örökölte ezt meg, és a havannai kormány egyelőre nem reagált rá. ◀

Jeffrey Goldberg újságíró Fidel Castrót interjúzza Havannában

Civil nyomás nehezedik a környezetvédelmi biztosra

ÚMSZ

► Több mint 100 környezetvédő civil szervezet és 10 alternatív Nobel díjas küldött levelet tegnap az EU környezetvédelmi biztosának, Janez Potočniknak, hogy az Európai Parlament által hozott májusi döntés értelmében tegyen lépéseket a cianidos bányászati technológia betiltása érdekében. A nyílt levél aláírói azt is kéri, hogy az ügyben átlátható és a részvételt biztosító folyamatok induljanak el.

Mint ismert, a cianidos eljárás betiltó a javaslatot 2010. május 5-én az Európai Parlament hatalmas többséggel fogadta el. A levélírók megállapítják: sajnos az EU környezetvédelmi biztos a bányai érdekek mellé állt és visszautasította a parlamenti döntés jogszabállyá való formálásának lehetőségét és a civilek hozzá intézett kéréseit. „Véget kell vetni annak a gyakorlatnak, hogy amikor konkrét környezetvédelmi intézkedések megtétele szükséges, akkor a döntéshozók hezitálnak és menekülő utakat

keresnek” – nyilatkozta Szegfalvi Zsolt, a Greenpeace Magyarország ügyvezetője. A 32 magyar civil szervezet, valamint 10 alternatív Nobel díjas – köztük Bíró András – által aláírt nyílt levélhez Görögországból, Macedóniából, Albániából, Bulgáriából, Csehországból, Németországból, Romániából, Svédországból, az Egyesült Királyságból és Dániából is csatlakoztak szervezetek. Ezen felül érkezett aláírás Argentínából, Peruból és az Egyesült Államokból is.

„Egy korábbi konferencián maga az EU környezetvédelmi biztos jelentette ki, hogy nem szabad félnünk egy káros technológia betiltása kapcsán a munkahelyek megszűnésétől, hiszen azt az új technológia munkaerő-igénye fogja felváltani. Reményeim szerint a biztos úr él a lehetőséggel, hogy ezt a vélekedését a cianidos bányászati technológia kapcsán a gyakorlatban is bemutathassa” – mondta Fazekas László, a Magyar Természetvédők Szövetségének programfelelőse. ◀

Rács mögé került Vântu

Folytatás az 1. oldalról

Mindhárom gyanúsítottnál házkutatást is tartott a vádhatóság. Az ügyészek számítógépeket, adathordozókat vittek el a gyanúsítottak otthonából.

Popa is hazajön

A Realitatea tulajdonosának őrizetbe vételével egy időben közölte az Igazságügyi Minisztérium a hírt, hogy Nicolae Popát hamarosan kiadja Romániának a dzsakartai hatóság. Az évekig nemzetközi körözés alatt álló üzletembert tavaly decemberben – éppen a romániai elnökválasztási kampány idején – tartóztatták le Indonéziában. Kiadatását már tavasszal kérte Bukarest, ám a hazaküldéséről szóló papírokat Indonézia elnöke csak augusztus 25-én írta alá. Nicolae Popa hazahozatala azért fontos a hazai ügyészeknek, mert az elítélt korábban kulcsszerepet játszott a Sorin Ovidiu Vântu által létrehozott Országos Befektetési Alap (FNI) összeomlásában. Mint ismert, a FNI 2000-ben bekövetkezett csődjének közel 300 ezer hazai kárvalottja volt, a kisbefektetők összesen 30 millió eurójának veszett nyoma. Annak ellenére, hogy a FNI mögött Vântu állt, az üzletembert – bizonyítékok híján – nem sikerült a hazai bíróságoknak rácsok mögé juttatniuk; helyette Nicolae Popa (a FNI pénzügyi kezelő Gelsor társaság igazgatója) és Ioana Maria Vlas, a SOV-Invest társaság elnöke kapott 15-15 év börtönbüntetést. Az ügyészek szerint Vântu számára igen fontos volt, hogy Popa ne kerülhessen a

Sorin Ovidiu Vântu sejteteni engedte, hogy az államfő bosszúja juttatta a bukaresti rendőrség fogdájába. Fotó: Mediafax

román hatóságok kezébe, mert attól tartott: egykori bizalmasa vállalni fog ellene a FNI-perben.

SOV üzent Băsescunak

Sorin Ovidiu Vântu őrizetbe vétele politikai körökben sem maradt visszhang nélkül. Köztudott, hogy a tulajdonában lévő sajtótröszt leplezetlen médiakampányt folytat Traian Băsescu államfő ellen, s a legutóbbi elnökválasztási kampánynak maga az üzletember is aktív szereplője volt. Elemzők szerint éppen ez is volt a veszte Băsescu akkori ellenjelöltjének, Mircea Geoanának: kiszivárgott ugyanis, hogy a szociáldemokrata politikus a jelöltek tévévitájának

előestéjén SOV otthonában járt. Az államfő kampányában sokszor hivatkozott arra, hogy politikai ellenfelei mögött a „sajtómogulok” állnak.

Sorin Ovidiu Vântu tegnapi őrizetbe vételekor sejteteni is próbálta, hogy rácsok mögé kerülése tulajdonképpen az elnök bosszúja. „Azt kívánom Traian Băsescunak: ha legközelebb elveszít egy küzdelmet, kerüljön a helyembe” – mondta az üzletember, mielőtt betuszkolták volna a rendőrségi autóba.

Az ellenzék gyanakszik

Ugyanezt próbálták sejteteni a híre reagálva az ellenzéki politi-

kusok is. A Szociáldemokrata Párt (PSD) főtitkára, Liviu Dragnea szerint Sorin Ovidiu Vântu letartóztatása „a televíziós igazságszolgáltatás” kezdetét jelenti. „Sajnos már megszoktuk, hogy Romániában nem a bíróságokon, hanem a televíziókban osztják az igazságot” jelentette ki a politikus. A PSD főtitkára elismerte, nem tudja még, milyen bizonyítékokkal rendelkeznek az ügyészek az üzletember ellen. „Egy biztos: Nicolae Popa ügyéről már tavaly beszéltek, Vântut pedig éppen most vették őrizetbe, amikor a kormánypárton belül kemény politikai harcok dúlnak” – mondta Liviu Dragnea. ◀

Zárolná a pénzügy Becali vagyonát

ÚMSZ

▶ Mintegy 3,4 millió eurós tartozást halmozott fel az adóhivattal szemben George (Gigi) Becali EP-képviselő, ezért a Pénzügyi és Adóhivatal (ANAF) arra készül, hogy zárolja az üzletember vagyonát. A hatóságok kényszerűrehabilitációt indítottak el a Steaua labdarúgóklub tulajdonosának vagyontárgyai lefoglalása, mivel 2004 és 2009 között elmulasztott adót fizetni több kereskedelmi ügylete után. Becali közben kérte a Bukaresti Táblabíróságtól az ellenre benyújtott három eljárás felfüggesztését. Az ellenőrzés során kiderült ugyanis, hogy 2004 és 2009 között Becali 53 ingatlanadásvételi szerződést kötött, és ez már üzletszerűen végzett gazdasági tevékenységnek számít. „A tranzakciók tárgya ugyanaz a telek, amelyet 1999-ben a Proprietatea Alaptól vettem, feldaraboltam, majd értékesítettem néhány parcellát. Ezeket az ANAF korábban már áfamentes ügyleteknek nyilvánította” – védekezett Becali. A telket, amely felkeltette az ellenőrök figyelmét, Becali 1999-ben vásárolta meg a Mogoșoia Agráripari Kereskedelmi Társaságtól, ahol a ügyvezető Becali egyik unokatestvére, Teia Sponte volt, illetve az állam volt a fő részvényes a Proprietatea Alapon keresztül. ◀

Băsescu „visszafogta” magát

M. Á. Zs.

▶ „Nagy bajban lettem volna, ha Emil Boc miniszterelnök a kormányátalakítás helyett mandátumának visszaadása mellett dönt, ugyanis ismét keresnem kellett volna egy működőképes parlamenti többséget” – vallotta be „félelmét” Traian Băsescu államfő a köztvénekné adott szerda esti interjújában. Hozzátette: örül, hogy a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) végül a kormányátalakítás mellett szavazott, de ugyanakkor figyelmeztették a kormányfőt a becsületbeli lemondás lehetőségére is. Az államfő és a miniszterelnök közötti erőviszonyra kaphattunk rálátást, amikor Băsescu bejelentette: „visszafogta magát”, és nem avatkozott be a leváltott

miniszterek utódjainak megkeresésébe. „Véleményem szerint jó döntés volt a PD-L részéről, hogy honatyákkal helyettesítette a leváltottakat, mert politikailag erősíti a kormányt. A válságokból nem szakértőkkel, hanem olyan politikusokkal lehet kilábalni, akik felelősséget vállalnak a 25 százalékos fizetéscsökkentésért és ki merik mondani, hogy csökkenteni kell a szociális támogatásokat is” – fogalmazott az államfő.

Pár órával később a közrádióknak úgy pontosította nyilatkozatát, hogy Boc lemondása esetén igyekezett volna egyben tartani a mostani kormánykoalíciót, de keresnie kellett volna egy, mindenki által elfogadható miniszterelnököt. Hozzátette, politikailag lett volna más lehetősége is a parla-

menti többség biztosítására, de ez „katasztrofális” következményekkel járt volna. „Felelőtlenség lett volna részemről, olyan politikusokra bízni az ország vezetését, akik hazaküldenek a Nemzetközi Valutaalapot, és progresszív adórendszert akarnak bevezetni” – mondta el Băsescu, hozzátéve, hogy véleménye szerint Victor Ponta szociáldemokrata és Crin Antonescu liberális elnökök éretlenek arra, hogy kormányozzanak.

Az új tárcavezetőkkel szembeni elvárásait firtató kérdésre Băsescu abbéli reményét fejezte ki, hogy Gheorghe Ialomițianu pénzügyminiszter olyan hatékony lesz, mint egy korábbi elődje, Decebal Traian Remeș volt az 1996–2000 közötti időszakban. „Mivel ő is a piaci szférából érkezik, remélem, hogy Remeșhez hasonló praktikusással és problémamegoldó készséggel rendelkezik” – fogalmazott az államfő, felelőlegesen azokat az időkötet, amikor közlekedési miniszterként számos alkalommal fordult pénzért kollégájához.

Az államfői interjú nem maradt visszhang nélkül, Varujan Vosganian PNL-alelnök szerint Băsescu részéről lassan megszokottá válik, hogy össze vissza csapkodó politikai nyilatkozatokat tesz „tele van gyűlölettel, jobbra-balra vádaskodik, képtelen megérteni a körülötte zajló eseményeket” – fejtette ki Vosganian. ◀

Traian Băsescu államfő havi rendszerességgel kap szót a köztvénekné

Aki szelet vet...

Románia Alkotmányának egyik legrövidebb cikkelye fogalmazza meg: senki nem állhat a törvény fölött. Persze, a tömör megállapítást nem a hazai alkotmányjog-

ászok találták ki, hiszen szerepel azon egyetemes jogelvek és társadalmi szerződések között, amelyek az idők során elkísérték az emberi társadalmakat, és így az elv a legtöbb ország alaptörvényében benne foglaltatik. Persze, megszegése is szép számmal akadnak példák, a legdurvább éppen a huszadik századi német diktátornak abban a művében, amelynek nagyon sokan még a címét sem szívesen idézik, nemhogy magát a mondatot: senki nem áll a törvény fölött, de a törvény én vagyok!

Az alkotmányos alapelvek miféleképpen nem emnyire durván szokták megsérteni, hanem más, még mindig átalakulóban levő kelet- és közép-európai társadalmakhoz hasonlóan az igazságszolgáltatás függetlenségének megnyirbálásával – és ennek a műveletnek a politika az egyik legfontosabb eszköze. Mivel az elmúlt esztendőknél bőven szolgáltatott rá példát, szinte természetesen, hogy a pénzügyi büvészmutatók híreiről és médiabirodalmáról elhíresült Sorin Ovidiu Vântu letartóztatása mögött a hírelemzők és médiakommentátorok jelentős része az államelnök politikai bosszúállását sejtje, hiszen az emlékezetes és cseppet sem finomkodó választási kampányban az előbbi volt a gyakran idézett „mogul”, az utóbbival pedig egy pillanatra sem bántak kesztyűs kézzel a médiakirály által irányított szerkesztőségek alkalmazottai.

Csakhogy azóta változott a helyzet: a megszorító intézkedések miatt az államelnök népszerűsége a mélypontra zuhant, a Vântu médiamanipulációkban ugyancsak jártas információs vagyontárgyai pedig a gazdasági válság és a kommunikációs átalakulások következtében nem csupán töredezni, hanem nagymértékben apadni is kezdtek. A román újságírók közül többen Băsescu válságát elkendőző, a közvélemény figyelmét ilyképpen elterelő manőveréről beszélnek, de az újabb fejlemények azt is jelenthetik: ha lassan, ha nehezen is, de a romániai igazságszolgáltatás intézményei jutottak el oda, hogy terhelő bizonyítékok egész sorát találták meg annak bizonyítására, miszerint Vântu pártfogolta a romániai polgárok tömegét behúzó és az egyik perében már el is ítélte, Indonéziába szökött pénzügyi szélhámost.

A feltételes mód nyilvánvalóan nem véletlen, hiszen Románia lakosságát a tapasztalat arra tanítja, hogy rengeteg víz lefolyik azon a bizonyos bukaresti folyón, amíg valamiféle, legalább elnagyolt képet alkothatnak a felső tízezer bizonyos tagjainak tüzeltől és leggyakrabban a nyilvánvaló bünt nem követi semmiféle bűnhődés. Aki szelet vet, vihart arat – ezt tartja ugyan a népi bölcsesség, de nincs semmiféle garancia arra, hogy a közmondás Vântu nevével összecsengő román nyelvű változata újabb adalékokkal gazdagítja majd ezt a meglátást.

Román lapszemle

„Minket nem érintett a válság, nem sírhatunk amiatt, hogy nem visszük jól, sőt, ebben az évben nagyon jól boldogultunk” – mesélte egy cigányasszony, a Costești-en tartott szerdai vallási ünnep résztvevője. (Click!) ▶ Az idei év január-június közötti időszakában tavalyhoz képest 11 százalékkal csökkent a romániai sörfogyasztás, a szektor csupán 8 millió hektoliteres forgalmat könyvelhetett el – 2006-ban például 17,6 millió hektoliteres forgalmat bonyolított a piac. (Gândul)

A szélsőséges időjárás országa?

A globális felmelegedés és az azt súlyosbító üvegházhatás következtében a következő években Romániában is gyakoribbá válnak és felfokozódnak a szélsőséges időjárási jelenségek – figyelmeztetnek hazai meteorológusok.

Bogdán Tibor

► Már-már trópusi hőmérsékletekre, pusztító árvizekre, jégesőkre, télvíz idején sem ritka nyári zivatarokra, heves viharokra, tornádókra számíthat az ország már a közeljövőben is.

Sűrűn előforduló ritka jelenségek

A meteorológusok szélsőséges időjárási jelenségeket előlegeztek meg nemrégiben, ami azért is figyelemre méltó előrejelzés, mert korábban váltig tagadták, hogy Romániában például tornádó jelenhet meg – jóllehet jellegzetes tölcseráték vonulását számos amatőr videofelvétel is megörökítette. Valóban, az utóbbi időben nyaranként szinte menetrendszerűen jelentkezett az országban eddig nagy-

részt ismeretlen jelenség, de gyakorivá vált a nem egyszer negyven fokot is meghaladó kánikula is.

Ami eddig ritkaságszámú ment az időjárás tekintetében, az rövidesen megszokott jelenséggé válhat – állítják hazai meteorológusok. Azt, hogy ez nem pusztán üres figyelmeztetés, jól bizonyítja az a tény, hogy idén nyáron, június 12-e és augusztus 18-a között egyetlen olyan nap sem volt, melyen a meteorológusok ne hirdettek volna sárga vagy narancsszínű veszjelzést a kánikulai hőmérsékletek vagy a veszélyesen megemelkedett vízszintek miatt.

Az Országos Meteorológiai Ügynökség klimatológiai osztályának vezetője, Roxana Bojariu szerint a 2007-es év nyarának hőhullámai úgyszintén szélsőséges időjárási jelenségeknek számítanak,

például az 1961–1990 közötti időszak nyári hőmérsékleteihez viszonyítva. Hasonlóképpen szokatlanul bőséges csapadék hullott 2005-ben, 2008-ban és idén.

Míg korábban rendszerint egy-két évszázadonként jeltek egy-egy kiemelkedően csapadékos évet, addig a 21. század első évtizedében immár öt olyan esztendő is volt, amikor rendkívüli csapadékmennyiség hullott le. Mind ezt alátámasztják a Román Vízügyek hidrológusainak mérései is, amelyekből arra lehet következtetni, hogy az országban az eddigénél jóval gyakrabban kell majd kiadás árvizekre számítani. Az ügynökség szakemberei mindennek alapján már korábban felhívták a környezetvédelmi tárca illetékeseinek figyelmét a gátrendszer helyreállítása, megerősítése és kiterjesztésének szükségességére. A romániai folyóvizek szintje bármikor újra történelmi rekordokat dönthet – szögezték le.

Tornádók pedig léteznek

A Nagyszebenben megrendezett hatodik európai

meteorológiai konferencia alkalmával szakemberek felvetették annak lehetőségét, hogy Románia területén is nagyobb tornádók alakuljanak ki. Kisebbséget az utóbbi évek csaknem mindegyikében jeleztek különböző, elsősorban Kárpátokon túli déli és keleti, országrészekből, de jellegzetes tölcseráték idén Beszterce-Naszód megyében is megjelent. Azt, hogy milyen méreteket ölthet, és milyen gyakorisággal jelentkezhet ez, a Romániában és általában Európában viszonylag ismeretlen meteorológiai jelenség, egyelőre még senki sem tudja pontosan megmondani. Keletkezésüket még a tornádók által gyakran sújtott Egyesült Államokban is legfeljebb tíz perccel korábban tudják jelezni.

Roxana Bojariu szerint azonban korabeli feljegyzésekből arra lehet következtetni, hogy tornádókat – még ha igencsak ritkán is – régebben is megfigyeltek az ország területén. A helyi földrajzi és időjárási sajátosságok miatt azonban intenzitásuk soha nem közelítette meg a Föld más része-

in tomboló, hasonló légköri jelenségekét.

A kárcsökkentés módszerei

Az időjárás mindig is szélsőséges volt és mindvégig az is marad – ez ellen egyelőre semmit sem lehet tenni. A technika, az informatika fejlődésének köszönhetően azonban fel lehet lépni a szélsőséges időjárás okozta károk csökkentéséért. Így például az árvizek pusztításait fékezni lehet a veszélyeztetett területek, a lejtős folyószakaszok partmenti övezetei nek az erdősítésével. Áradások idején amolyan „árvízfékező ütközőrületként” lehet felhasználni a nagyobb folyókat, elsősorban a Dunát.

Az utóbbi esztendő hazai természeti katasztrófái nyomán megmozdultak a romániai illetékesek is. A környezetvédelmi tárca közlése szerint például Románia évi 1,9 millió eurót fizet azért, hogy részese lehessen a szélsőséges időjárási jelenségek előrejelzését szolgáló, az egész világra kiterjedő radarrendszernek. Az ország június óta már tagja is a há-

lózatnak. Románia eddig nyolc nagytejesítményű előrejelző radarberendezést vásárolt, 50 millió euró értékben. Az előrejelzés ugyanis rendkívül fontos lehet; azt ugyan nem lehet megakadályozni, hogy néhány óra alatt négyzetméterenként akár 160 liter csapadék is lezúduljon, megfelelő előrejelzéssel azonban életeket, értékeket lehet menteni.

A szaktárca ígérete szerint jelentősen megnövelik a gátrendszer kiépítésére fordítandó összegeket is: erre a célra Románia 2035-ig további 18 milliárd eurót fordít majd. Ez az összeg részben az európai alapokból, részben pedig a költségvetésből és a környezetvédelmi illetékekből áll majd össze.

Az előrejelzés/látás javítása céljából szakemberek behatárolt tanulmányozzák Románia „meteorológiai leltárát”, a szaklaboratóriumokban pedig a jövőt előre-ítélni próbáló statisztikák készülnek. Egyelőre azonban az időjárás-előrejelzés gyermekcipőben jár, sokszor még a napi prognózist is feje tetejére állítja a szélsőséges időjárás. ◀

Történések szeptember 11. előestéjén

Alaposan belenyúlt a nem muzulmán világ a darázs-fészekbe az elmúlt napokban. Szeptember 11. évfordulójának előestéjén egymást érik az olyan események, amelyek csak irritálják Mohamed követőit.

Gy. Z.

► Az amerikai kormányzatot is fölháborította az a kezdeményezés, amely a 2001. szeptember 11-én a New York-i Világkereskedelmi Központ ikertornyai, valamint a washingtoni Pentagon ellen elkövetett terrormerényletek évfordulója alkalmából nyilvános *Korán-égetésre* hívott fel.

A félelem légkörében

A százhuszezer lakost számláló floridai Gainesville Dove World Outreach Center szélsőséges és kis (mindössze ötven hívet magának mondható) vallási közösségének vezetője, Terry Jones szeptember 11-ét „Korán-égetési Világnapnak” nyilvánította. A tiszteletes így kíván megemlékezni a kilenc esztendővel ezelőtti terrortámadás áldozatairól, egyszerűen egyértelműen visszautasítani a radikális iszlámot. „A muszlim rossz vallás. Szeptember 11-én történtekért a *Korán* a felelős” – jelentette ki Jones a szekta internetes honlapján elhelyezett videóüzenetében.

Az Afganisztánban álló-

mászó amerikai csapatok parancsnoka, David Petraeus mindenesetre a helyszínről óvott az akciótól. Attól tart ugyanis, hogy így újabb támadásokat provokálnak ki a katonái ellen. A floridai kezdeményezés Kabulban máris tiltakozásokat váltott ki egy mecset előtt. Fölingerezt hírvők amerikai zászlókat égettek el, és azt kiabálták: „Halál Amerikára!” Bár Jones tiszteletes teljes mértékben jogosnak tartja Petraeus aggodalmait, a *Korán-égetési* akciót mégsem akarja lefújni. „Világos üzenetet kell küldelnünk a szélsőséges iszlám követőinek, hogy mi itt, Amerikában egyáltalán nem tűrjük a fenyegetéseiket és a félelem légkörének a terjesztését” – jelentette ki.

Amerika iszlámfóbiás

A *Korán* az iszlám szent könyve, és hívei megkövetelik, hogy bárki is a legnagyobb tisztelettel bánjon vele. Megsértése a legnagyobb bűnnek számít, s mindenkoron erős reakciókat váltott ki. Az éppen az amerikai fővárosban tartózkodó Anders Fogh Rasmussen, a NATO dán főtitkára is aggo-

A „potsdami közjáték” három főszereplője. Balról jobbra: Westergaard, Gauck, Merkel

dalmasnak mutatkozik. A *The Washington Post* című lapnak nyilatkozva kijelentette: a *Korán-égetés* ellentmond „minden olyan értéknek, amelyet a magunkénak vallunk, és amelyért küzdünk.”

Washingtonban éppen ezért a tervezett égetést a washingtoni vallási vezetők is egyöntetűen elítélik. „Különösen borzadalmas” cselekedet készül – vélekednek a muzulmán, a keresztény és a zsidó felekezetek képviselői, akik elítélik „a félelem és a türelmetlenség növekvő hullámainak” az Egyesült Államokban, különös tekintettel a muzulmán kulturális központ építésének legújabb terveire a szeptember 11-i New York-i merénylet helyszínének a közelében.

A központ elleni tiltakozások az elmúlt napokban he-

ves vitát váltottak ki az Egyesült Államokban élő muszlim hívőkkel szembeni, vallási kontöbse bűjt politikai toleranciahiánnyal kapcsolatban. A *Time* című folyóirat például a címlapján közölte: „Amerika iszlámfóbiás”. A tervezett beruházás megkapta ugyan a megvalósításához szükséges összes engedélyt, az ellenállás hevessége mit sem változik, és a kevésbé fanatikus ellenzői is meg egyeznek abban, hogy a helyszín megválasztása olyan provokáció, amely nem a megbékélést szolgálja.

A rajzoló kötelessége

Ilyen körülmények közepette érdekes közjátékra került sor szerda késő este Berlinben, egészen pontosan Potsdamban. Az esemény

taposó dán Kurt Westergaard, a gúnyrajzok alkotója kitüntetésének alkalmából. A rajzolóművész Európa száz legfontosabb lapja főszerkesztőjének M100-díjában részesült – bátorságáért és a sajtószabadságért való föllépéséért.

Halálos kiközösítés

Westergaard a világot bejáró gúnyrajzokért megjelenésük óta a fanatikus muzulmánok fenyegetései közepette él, a nap huszonnégy órájában (akárcsak az indiai Salman Rushdie, aki ellen a prófétát kifigurázó *Sátáni versek* című regényéért maga Khomeini ajatollah bocsátott ki fatvát, azaz halálos kiközösítést). A bűne annyi volt, hogy Mohamed prófétát turbánként bombával ábrázolta fején; tavaly épp hogy sikerült megúsznia egy ellene irányuló merényletet. (Tegyük hozzá, hogy a fő bűnt nem a gúny jelentette elsősorban, hanem az, hogy az iszlám szigorúan tiltja és bünteti az élőlény-ábrázolást.)

A potsdami ünnepség azonban nem a karikatúristáról szólt elsősorban, hanem arról, hogy Németország nem retten vissza az iszlám fanatikusok fenyegetéseitől. Az ünnepségen beszédet mondott Joachim Gauck is, az ellenzéki szociáldemokraták közelmúltban alulmaradt köztársaságielnök-jelöltje, korábban az NDK állambiztonsági aktáit őrző intézet vezetője, emberjogi aktivista. ◀

Lap-top

A nap címe. Romániáé Európa legszennyezettebb fővárosa. Az EU napi százezer euróval büntethet. *Gándul.*

Magyarázat. Mielőtt bárki sietne lemondani a környezetvédelmi minisztert, nyomtatékosan ki kell mondani, hogy Bukarest közigazgatása – végső soron a főpolgármester – az, aki a helyzetért hivatalosan felelős. A légszennyezés hetven százaléka az autóforgalomból ered.

Mennyen le. Bár senki sem gyanúsíthat bennünket túlzott rokonszenvvel a nagyobbik kormánypárt iránt, egyetértünk – amint az *Evenimentul zilei* is felhívja a figyelmet – azzal, hogy Elena Udreának le kellett volna mondania miniszteri tisztviségéről, ha egyszer arra szavazott a párt választmányában, hogy az egész kormány mondjon le. Ezt különben a párt másik súlyos egyénisége, Vasile Blaga jelentette ki. A belügyminiszter (a legjobb tárcavezetők egyike) nem kimondottan kegyeltje az államfőnek, ellentétben a dévaj szőkeséggel.

Titkos lenne, vagy súlyos? A *Cotidianul* felhívja a figyelmet egy különleges interjúra, amely a *Q-Magazin*ban jelent meg Silviu Crăescuval, aki Mark Gittenstein amerikai nagykövet rezidenciájának gondnoka. A napilap szerint az általa elmondottak nem csupán a román és amerikai újságíróknak, de a hazai titkosszolgálatoknak is (meg a politikai pártoknak, a parlament két házának is fel kellett volna hívniuk magukra a figyelmét. Megígérjük, utánanézzünk, s elmondjuk a tapasztaltakat.

Gigi, az adós. Az *Adevărul* egyáltalán nem rokonszenvezik Gigi Becalival, aki „a Palotája nélkül maradhat”, amennyiben nem fizet ki egy 3,4 millió eurós tartozást. Ami természetesen abból ered, hogy a fény piperai lovagja (ez az igazi Rubin Hód) nem fizetett adót az államnak. Bezzeg focimeccsek megvásárlására meg pártja kintartottjainak támogatására volt pénze. Egyelőre, hogy ne hajtsák végre, Gigi egy öt millió euró becsült értékű telket adott át.

A nap áhíre. Ijedelem és öncenzúra miatt az áhírek a jövő héttől egy ideig szünetelni fognak.

Minden napra egy mondás

„Ha gazdagnak akarod érezni magad, gondold meg mi mindened van, amit nem lehet pénzért megvenni.” *Ismeretlen*

Szöveg nélkül

Horváth István

A remekmű megtörtént

Megvillan váratlanul egy mondat: „A járvány úgy kezdődött, hogy mindenki trónkövetelő lett.”

Költőkről gondolkodik Hamvas Béla?

„Tegnap kinyújtottam a kezemet valaki felé, s nem vette észre; ma felém nyújtotta ki valaki, és én vagyok az, aki nem veszem észre.” Valamikor Isten nevét hívtuk segítségül. Ma barátunk kezét keressük: nincs barátunk. Hamvas pontos diagnózisa: „a barátság klasszikus kapcsolat, s a mai ember a klasszikus kapcsolathoz kicsiny”. Igaz volna? S ha így van, mit jelent tőszomszédságában a másik mondat: „A boldogságot csak az bírja el, aki elosztja. A fény csak abban válik áldássá, aki másnak is ad belőle.” Lehet, hogy végérvényesen vagy időlegesen, de elveszítettünk valamit, s ma csak hiányát élhetjük meg hajdanvolt emberi nagyszerűségünknek?

„Csak mulandó művet érdemes kiadni; a halhatatlan maradhat kéziratban.” (...) A remekmű megtörtént, Isten tud róla, a többi nem fontos. Hamvas Béla életművének jelentős része kéziratban maradt. Talán így vigasztalódott. Vigasztalódott? S akit nem vigasztal, nem nyugtat meg a gondolat, hogy elegendő boldogság gondolatban megélni a remekmű megalkotását: az életet? (...)

Boldog volt Hamvas Béla, amikor hitte: álmában Istennel beszélget? S aki nem tud ébren, álmában Istennel társalogni, képes gőg és irigység nélkül megérteni azt, aki boldogságot tudott álmodni önmagának? Aki Istennel álmodik, érti azt, akinek a föld fáj?

1983 tele; fejezzük be a mondatot: Tegnap kinyújtottam a kezemet valaki felé...

Genezis. Szigethy Gábor előszava Hamvas Béla: *A világválság című könyvéhez*

SZELLEMI DÉZÉS

Valaki

Mondom a tiszteletes úrnak: azért mégsem szép dolog, hogy egy református pap a szélsőségek mellé áll, és az anyaországban kirekesztő nézeteik miatt a Fidesz által is nem kívánatosnak tartott személyiségeket hív meg hozzánk ilyen-olyan találkozókra! Nem csak közösségformáló lelkesítő hivatása miatt nem szép, de azért sem, mert meghívottai a gyűlöletet gerjesztik (miközben látszólag az erdélyi magyarokat védik), és ezzel fölöslegesen ingerlik a román szélsőséget.

Válasza több, mint meglepett! Éppen ideje, hogy nekünk magyaroknak is legyen szélsőségünk, mert valójában a rendszerváltást követően eddig nem volt. Legalábbis olyan szinten, mint ahogy azt Funar, Vadim Tudor vagy Becali műveli. Hadd féljenek vagy tartsanak csak tőlünk egy kicsit a románok! – fűzte hozzá. Na arról megint elvitáztunk, hogy mikor tartanának tőlünk a románok. Szerintem akkor, ha Magyarországnak sokkal jobb volna a gazdasági (sport stb.) teljesítménye és ezzel nagyobb a nemzetközi tekintélye, több diplomáciai-külpolitikai siker övezné, s irigylésre méltóan erős lenne a nemzeti kohézió, az összetartás, ami történelmi idők óta éppen a románországban erősebb. Amit az is bizonyít, hogy Iliescu nem jelentette fel Basescut Brüsszelben, sem Vadim Tăriceanul, miként az MSZP a Fideszt és a Fidesz az MSZP-t.

Régóta ismerem a tiszteletes urat, soha nem volt ő szélsőséges. A frusztráció nyomta szélre. Pontosabban az, hogy kiszorult az RMDSZ-ből, s az utóbbi választások nem hozták helyzetbe, nem lett önkormányzati képviselő. Csak azért is meg akarja mutatni, hogy nem csak a templomban, de a politikában is valaki. S jobb híján itt a hozzánk mind többet ingázó Jobbik... Ilyen vagy más hangsúllyal, ismerünk hasonló példákat, végső sorban Borbély Imre vagy Toró Tibor is azonos okból került át az RMDSZ ellenzékebe.

Sokan azt mondják közülünk, hogy fölöslegesen aggodunk, mert a románok immár kijózanodtak és kiművelődtek, meg olasz, francia és spanyol földön maguk is gyakran megélik a kisebbségi sorsot (nem egyszer pofonokkal fűszerezve), s itthon toleránsabbak lettek. Van benne valami, de nem annyi, hogy teljesen elaltassa bennük a nacionalista kiszorítódit. Lám, Szatmár megyében is mi történik, amelyet eddig a totál béke és tolerancia szigetének hittünk!

A kormányzásban partner PD-L és nem a PSD vagy PNL tart be legjobban az RMDSZ-nek. Például magyar iskolaigazgatók leváltásával, vagy azzal, hogy a prefektus nemrég megvétózta a szatmári tanács ama határozatát, hogy az utcák nevét magyarul is kiírják.

Vonja le mindenki a következőt!

Sike Lajos

Ez még nem nekrológ

Teljes mértékben tisztában vagyok azzal: a halálon, embertársunk haldoklásán a legkevésbé sem illendő élcélni. Meg kell adnunk a tiszteletet az emberi méltóságnak – már amennyiben megmutatkozik valakiben méltóság. (A morbid humornak – persze – megvan a maga helye: ha ugyanis kifigurázzuk a könyörtelen kaszást, abban reménykedünk, hátha sikerül magunktól távol tartanunk.)

Méltósággal haldokolni – ez valami olyan ritka adottság, amellyel csak meglehetősen ritkán találkozhatunk. Főként amikor olyan személyről van szó, aki egész (és nem is épp rövid) életében habzsolta a hírnevet, a reflektorfényt, a pompát – tud-e vajon az illető a halálában megválni tőlük? Ha Gábor Zsazsára, a magyar földről

Gyulay Zoltán

Hollywoodba elszármazott, saját bevallása szerint kilencvenhárom esztendő dívára, botrányhősnőre, hercegnőre (a jóval fiatalabb nyolcadik férj a főnemesi címet pénzért vásárolta) gondolkunk, sok minden az

eszünkbe juthat, csak épp ez a méltóság nem.

Amihez a művésznő (tegyük hozzá: életművésznő) nemcsak a múltjával, hanem saját elképzelései szerint siron túli jövőjével is igyekszik hozzájárulni. Ott még meg-megbicaklott az iróniára való hajlamom, amikor arról érkezett a hír, hogy papot hívatott, és fölvette az utolsó kenetet (zsidó családban született), és valahol azt is tiszteletre méltónak érezhetjük, hogy kérte: amennyiben ezentúl eszméletét vesztené, ne éleszszék újra; csak hát ami ezután van, azt bizony igencsak nehéz megemészteni.

Gábor Zsazsa úgy rendelkezett, hogy elhunytát követően a Dr. Halálnak titulált sarkatán német orvos, Gunther von Hagen a szó szoros értelmében preparálja ki őt, hogy hódolói megtekinthessék az idők végezetéig, így róva le előtte... nos, talán nem is a kegyeletüket, hanem a hódolatukat. Von Hagen úr arról híresült el, hogy kínai holttesteket mutatott be világszerte, a rossz nyelvek szerint megkínzott és kivégzett

– ezt cáfolta: szerinte önként jelentkező emberek porhüvelyét különböző pózokban. Az ősi egyiptomi kultusz a fáraók bebalzsamozására még sokkal intimebb célt szolgált: a halott uralkodó testének megőrzését az örökkévalóságnak, de hogy gondoltak ezer évekkel ezelőtt arra, hogy üvegvitrinbe való

S majd akkor kell fölébreszteni, ha már megtalálták a kellő gyógymódot halált okozó betegségére.

kiállítási tárgyként szolgáljanak. A kairói múzeum háttorzongató múmiatermét be is zárták az egyiptomi hatóságok, miként a rendszerváltás után Bulgáriában is megadták a végtisztességet Georgi Dimitrov bebalzsamozott testének. Ma már csak Hó apó (a vietnami Ho Shi Minh), a nagy Mao (a kínai Mao Ce-tung), a Nagy Vezér (az észak-koreai Kim Ir Szen) és az afrikai szabadságharcos (az angolai Agostinho Neto) múmiája látogatható, és persze a szocialista világrend archetipusáé, a szovjet-orosz Leniné. A moszkvai tudósok valójában rajta kísérleték meg a tartósítási eljárás kidolgozását, kezdetben voltak is gondjaik, mert a tetem nem akarta megőrizni rózsás arcpírját. (A know-how túlságosan is jól sikerült: a né-

ger Neto esetében éppen az okozott gondot, hogy hirtelen elkezdett kihéredni.) És nem tudok szabadulni egy másik gyermekkori emlékemről, a Góliát óriásbálnától sem, amely a szocialista országokban turnézott, míg Jugoszláviában az egyik kísérője, egy CIA-ügynök le nem bukott. Kiderült: a kipreparált cet méretei pontosan megegyeztek egy közép-hatósugarú rakétáival – így sikerült egy esetleges háború esetére az adott ország hatóságainak segítségével föltérképezni az akkor még visszamaradott úthálózatot, hidakat. Az is hírlik, hogy Walt Disney hibernáltatta magát, s majd akkor kell fölébreszteni, ha már megtalálták a kellő gyógymódot halált okozó betegségére.

Tessék eldönteni, az izléstelen, amit most írtam, vagy pedig az, amiről. Egy gondolat azonban nem hagy nyugodni: az Auschwitzban tett látogatás, az ott kiállított háttorzongató tárgyak, az emberbőrrel készült könyvbőrítők, lámpaernyők belém égett emléke. És a dokumentumok Mengele doktor szakos tevékenységéről. Von Hagen doktor a méltó utódja.

Gábor Zsazsa pedig? Nem és nem, nem találok a méltó jelzőt a testamentumára.

A színházakban nincs alkotói válság

A színházakat súlyosan érinti a 25 százalékos bércsökkenés és a dologi költségek 20 százalékos lefaragása. Ennek ellenére a székelyföldi intézményvezetők gazdag évadot ígérnek – derül ki összeállításunkból.

Baloga-Tamás Erika,
Baló Levente

► „A költségevetés csökkentésével és a leépítések okozta nehézségekkel a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színháznak is szembe kell néznie, a gondok ellenére azonban színvonalas, különleges évadot tervezünk” – mondta el lapunknak Béres László színházigazgató. Kiemelte, hogy az idei évad a 20. jubileumi évadja a színháznak. Így ezt az évet teljes egészében ennek az évfordulónak szentelik, ennek jegyében állították össze az évadot, sőt a dance.movement.theater nemzetközi táncfesztivált is az évforduló tiszteletére szervezik.

Az ünnepi évadra való tekintettel olyan rendezőket hívtak meg, akik hangsúlyos módon járultak hozzá a színház mostani arculatának kialakulásához, így újra előadással jelentkeznek

Barabás Olga, Bozsik Yvette, Katona Imre és Derzsi Szilárd is. Béres László az „ősfigurás” Török Zoltán *Nagynyavalya* című keserű vígjátékát állítja színre, amely kimondottan a társulat számára íródott.

„A Figura Stúdió Színház legfőbb törekvése a színházi formanyelv megújítása, amelyet nem könnyű egyeztetni a város elvárásaival” – jelentette ki a társulat vezetője. Figyeltek arra, hogy a bérletrendszerbe a közönség számára vonzó címeket vagy műfajokat válogassanak be, a tartalmas szórakoztatás mellett azonban a nézők színházi nevelése is fontos a társulat számára. Ezért az intézmény két fesztivált is szervez, a Romániai Kisebbségi Színházak Kolokviuma inkább a klasszikusabb formanyelvű előadások kedvelőinek, míg a dance.movement.theater fesztivál a kísérleti irányvonal szerelmeseinek szól.

A néző nem érezheti, hogy válság van a színházban

„Bármilyen lesz is, a nézőnek nem szabad megéreznie, hogy válság van a színházban” – erre a gondolatra alapozva építette fel idei évadát a székelyudvarhelyi Tomcsa Sándor Színház. Így a pénzügyi ellenére igazán gazdag és színes programot állítottak össze. „Célunk az, hogy minél több ember jöjjön színházba, így egy igazán érdekes, változatos programmal próbáljuk színházba csalogatni őket” – hangsúlyozta Nagy Pál társulatvezető. A diákokhoz, a fiatalokhoz is szeretnék elvinni a színházat, ezért idén egyéni- és felolvasó színházi előadásokkal mennek majd az iskolákba, szórakozóhelyekre.

A Tomcsa Sándor Színház évadnyitó előadására október 7-én kerül sor, már lendületesen folynak a próbák. *A tavasz ébredése* című nagyszínpadi előadást Szabó K. István rendezésében láthatja a nagyrédemű. A tervezett nagyszínpadi előadások közt szerepel az *Irma, te édes!* című zenés komédia és a *Portugál*, de ezen kívül terveznek stúdió- és egyéni előadásokat,

valamint felolvasó esteket is. Október közepétől pedig immár harmadik alkalommal megrendezett Kortárs Dráma találkozót szervezik. „Nyolc saját előadással készülünk idén, színes, de nehéz évad elé nézünk, főleg így, hogy jelentős emberhiánnyal is számolnunk kell” – összegzett Nagy Pál igazgató. A leépítések miatt jelenleg mindössze 21 ember dolgozik a színházban, és olyan fontos munkakörök kell nélkülözniük, mint hangosító, ügyelő, öltöztető és más műszaki emberek.

A színház nyelvén reflektálni

A gazdasági megszorításokat és a társadalom aktuális kérdéseit egyaránt tükrözi a Csíki Játékszín most kezdődő évadának három előadása – tájékoztatót Budaházi Attila, Csíkszereda önkormányzati színházának dramaturga. A csíkszeredai társulat az évadot William Shakespeare *Macbeth* című tragédiájával indítja Gavrill Pinte rendezésében. Jevgenyij Svarc *A sárkány* című, felnőtteknek szóló meséjének Parti Nagy Lajos által készített színpadi átiratát a helyi, csíkszeredai Vargyas Márta viszi színre.

Az újév és a farsang *A csókos asszony* című Zerkovitz-operett jegyében telik majd, a darabot Parászka Miklós állítja színpadra. Ugyancsak Parászka Miklós rendezi Martin McDonnagh ír szerző darabját, a *Vaknyugatot* is.

Tasnádi István *Magyar zombi* című, Molière stílusában írt, de jelenbe mutató verses szatirájának rendezője Victor Ioan Frunza. A társulat dramaturgia kifejtette, külön produkcióval ünneplik a magyar dráma, a magyar kultúra és a költészet napját. „Ezek alkalmából Szabad belépő címmel felolvasószínházi előadásokat tartunk, melyekre ingyenyjegyet igényelhetnek nézőink” – közölte.

A gazdasági megszorítások nemcsak a műsorpolitikában éreztetik hatásukat, hanem a színház életében is, bár négy munkatársától kellett megválnia az intézménynek, a művészek száma nem változott a tavalyihoz képest.

Új kezdet

A tavaly alakult Kézdivásárhelyi Városi Szín-

ház, egy év tapasztalatát felhasználva készül az új évadra – mondta Csapó György társulatvezető. Megtudtuk: ebben az évadban is szerepe szerződnek a színészek, nincs állandó társulat.

Az intézmény ugyanis projektszínház, és a helyi önkormányzat által létrehozott Vigadó Kulturális Alapítvány működteti. Költségvetésük 750 ezer lej, az összegnek egyharmadát a helyi önkormányzat állja. A büdzsé kétharmadát magyarországi és uniós pályázati pénzek teszik ki, illetve a helyi üzletemberek is támogatják a színházat – tájékoztatót Csapó, hozzátéve: mivel a színháznak nincs állandó társulata, a leépítések nem fenyegették.

Az első előadásuk Tamási Áron *Tündöklő Jeromos* című színműve, olvasópróbáit szeptember elsején indították; rendezője Török Viola, a bemutató október 8-án lesz. Színpadra viszik továbbá Sütő András *Advent a Hargitán* című művét, Nagy Ignác és Parti Nagy Lajos *Tisztújítás* című társadalmi szatiráját, és Egressy Zoltán *Sóska sült krumpli* című műve alapján *A meccs* című darabot. ◀

HÍRDETÉS

A Gyulafehérvári Caritas versenyzővizsgát hirdeti fundraiser (forrásszervező) feladatkör betöltésére.

Feladatok:

- a Caritas fundraising stratégiájának a kidolgozása, gyakorlatba ültetése és nyomon követése
- hatékony és a szervezet számára megfelelő fundraising módszerek beazonosítása
- kapcsolatteremtés és -ápolás a társadalmi szerepvállalás terén aktív vállalatokkal
- új egyéni és vállalati adományozók felkutatása, támogatói bázis kiépítése
- fundraising kampányok és események kidolgozása és kivitelezése
- a szervezet fundraising tevékenységének az irányítása, a forrásszerzés költségeinek az optimalizálása.

Elvárások:

- felsőfokú végzettség
- tapasztalat forrásszervezés, cégekkel való kapcsolattartás, marketing terén
- számítógépezési ismeretek (office, adatházisok használata) és jártasság az internetes közösségi oldalak használatában
- a magyarn és a román nyelv kiváló ismerete
- az angol és/vagy német nyelv tárgyalás szintű ismerete
- jó kommunikációs és tárgyalási készség
- a magánélet és a társadalmi szerepvállalás (CSR) területének ismerete
- utazási és rugalmas munkavégzési hajlandóság
- önálló munkavégzési képesség
- B kategóriás jogosítvány
- a civil közegben és az

önkéntesség terén szerzett tapasztalatot előnyt jelent.

Ami kínálunk:

- versenyképes javadalmazás
- felszerelt iroda Kolozsváron, Marosvásárhelyen vagy Csíkszeredában
- szolgálati autó
- képzési lehetőség
- rugalmas munkaidő
- egy fiatal, dinamikus csapat tagja lehet.

Az állásra jelentkezők szeptember 22-ig küldjék el fényképpel ellátott önéletrajzukat és egy szándéklevelét az info@caritas-ab.ro címre. A kiválasztott jelölteket telefonon értesítjük a román nyelven zajló állásinterjú idejéről és helyszínéről. www.caritas-ab.ro

Régi új tájképek Kolozsváron

Kovács Lehel festőművész (balra) tájképeit Dan Breaz muzeológus méltatja

A szerző felvétele

Sipos M. Zoltán

► Kovács Lehel *Belépve a tájba* című kiállítását nyitották meg szerdán este a kolozsvári Művészeti Múzeumban. A fiatal festő 2005-től napjainkig készült munkái közül mintegy hatvanat láthat, premierben, a kolozsvári közönség. „Kovács Lehel érdekes, kísérletező művész. A realista tájképfestészet által egy olyan műfajhoz tér vissza, amelyről azt hittük, hogy rég halott” – mondta el a művész munkáiról Dan Breaz muzeológus, a kiállítás kurátora.

Kovács művészetének igazi kihívása éppen az, hogy szokványos, mindan-

nyunk számára ismerős élményeket fest meg, egy autót a kanyargó éjszakai utcán, vagy egy pázsitos tereket, a háttérben egy gyár épületével. És ezeket az ismerős élményeket az ő festményei egészen újszerűen, frissen tudják visszavágnak látni, premierben, a kolozsvári közönség. „Kovács Lehel érdekes, kísérletező művész. A realista tájképfestészet által egy olyan műfajhoz tér vissza, amelyről azt hittük, hogy rég halott” – mondta el a művész munkáiról Dan Breaz muzeológus, a kiállítás kurátora.

Kovács Lehel sepsiszentgyörgyi származású képzőművész, 2000-ben végezte el a budapesti Szépművészeti Akadémia festészeti szakát. 2000-től 2009-ig több nemzetközi színvonalú festészeti kiállítása nyílt Budapesten, Rómában, Bécsben, Strassburgban és Szent-

endren. Több neves képzőművészeti társaságnak is tagja, így az Élesdi Kortárs Művészek Egyesületnek és a MAMÜ Kulturális Egyesületnek is. A művész 2005-ben a rangos Barcsay-díjat is megkapta.

„A tájkép rengeteg lehetőséget rejteget, még gimnazista koromban kezdtem el tájat festeni, akkor fedeztem fel ennek szépségeit és lehetőségeit. Rácsodálkoztam, hogy mennyire más az, ha vannak benne emberek, ha éjszaka vagy nappal vagyunk benne. Azt hiszem, ebben a műfajban még rengeteg kutatóval van a képzőművészetnek” – mondta el az *Új Magyar Szónak* Kovács Lehel. ◀

Nagybánya
szep. 17-19.

Fötén Fesztivál
2010

Neoton Família
Transylmania
Folker Knock Out
Találkozó Bójte Csabával

www.foterfesztival.nagybanya.ro

Bemelegítenek a fűtésszezonra

Folytatás az 1. oldalról

Csíkszeredában az utóbbi napokban többször is 10 fok alá esett a hőmérséklet, így a próbafűtés a hét elején elkezdődött. Egyelőre a Tudor és a Kalász negyedekben üzemeltek be egy-egy kazánházat, jövő héten folytatják a sort. A fűtésszezon általában október elején vagy közepén indul Csíkszeredában, s bár a lakószövetségeknek jogukban áll a távfűtés korábbi elindítását is kezdeményezni, a magas fűtésszámlák miatt a lakók nem élnek a lehetőséggel. A törvény előírásai szerint, amennyiben a hőmérséklet három, egymást követő napon 10 fok alá süllyed kötelező elindítani a távfűtést, függetlenül attól, hogy azt kérték-e vagy sem a lakótársulások. Fekete Anna, a csíkszeredai távhőszolgáltató, a Goscom Rt. igazgatója lapunknak elmondta, idén a távhő lakossági ára csupán a hozzáadottértékadó növekedésének mértékében változik: azaz az eddigi gigakalóriánkénti 220 lejre 229,24 lejre.

Székelyudvarhely: növekvő költségek

Székelyudvarhelyen csak szeptember közepétől ellenőrzik a rendszert. A munká-

latokat szakaszosan végzik majd, kétnaponta egy-egy lakónegyedben töltik fel a hálózatot, így haladnak végig a városban. Ráduly Mihály, a székelyudvarhelyi közüzemek, az Urbana Rt. igazgatója elmondta: azért választották ezt a módszert, hogy a felmerülő hibákat időben meg tudják javítani. A tavalyi fűtési idényben a fűtésszámla átlag 995 lej körül alakult, idén ez az összeg az Urbana Rt. számításai szerint eléri az 1200 lejt. A gigakalória lakossági ára most 206 lej Székelyudvarhelyen, de ez valószínűleg változni fog a közeljövőben: a szolgáltató 12,5 százalékos emelést javasol, ám ez a hőenergia termelői árakra vonatkozik. Hogy végül a fogyasztói ár mennyivel lesz magasabb, az az önkormányzaton múlik, a testület szeptember folyamán dönt a kérdésről – tudtuk meg az Urbana igazgatójától.

Kolozsvár: pánik után engedmény

Bár idén júniusban, amikor úgy tűnt, megszűnik a távhő állami támogatása, még mindenki drasztikus ár-emelkedéstől tartott, Kolozsváron most mégis kellemes meglepetés érte a helyi lakosokat. Raimonda Boian, a

A polgárok megkönnyebbülésére idén még bepótol az állam a hőenergia árába

Fotó: archív

RAT távhő szolgáltatóvállalat szóvivője lapunkat arról tájékoztatta, a gigakalória ára magánfogyasztóknak 165 lej lesz ebben a szezonban is. Szeptember 15-től kezdődik a kolozsvári próbafűtés, ez a dátum vízválasztó a lakosság számára – figyelmeztetett a szolgáltató szóvivője. „Még néhány napig jelezheti, aki le akar válni a távhőrendszerrel, szeptember 15-e után a törvénynek megfelelően már nem tudjuk teljesíteni az

ilyen jellegű kéréseket” – jelentette ki.

Marosvásárhely: se víz, se fűtés

Marosvásárhelyen még a melegvíz-ellátás sem megoldott. Jelenleg közel hétezer lakásban nincs meleg víz. Az Energomur júniusi tartozásai miatt az E.On Gáz öt kazánházban zárta el a gázcsapot, mert az idei tél végén a helyi hőszolgáltató vállalatnak

még 24.200 fogyasztója volt, augusztusban már csak 19.720 lakásban igényelték a meleg vizet. Az Energomur szolgáltatásai igénylőinek a száma tovább csökken, mivel október 1-jétől 13 kazánház végleg leáll.

Bota Edit szóvivőtől megtudtuk, az E.On Gáz lassú ritmusban dolgozik, az egyéni gázórák felszerelése hónapokig húzódik. Így annak elenyésztése, hogy a nyár folyamán sokan leváltak a központi fű-

tésről, továbbra is az Energomur kliensei maradtak, és a cég által előállított háztartási meleg vizet használják.

Marosvásárhelyen több alkalommal is meleg víz nélkül maradtak a fogyasztók az idén, de az is megtörtént már, hogy télvíz idején a fűtést is kénytelenek voltak nélkülözni az Energomur és az E.On Gáz közötti vita miatt. Bota Edittől megtudtuk, az Energomur kinnlevőségeit még mindig nem sikerül a szükséges ütemben behajtani, az adósságai pedig túl nagyok a gázszolgáltatóval szemben. Júniusban több mint egy millió lej lett volna a törlesztő-részlet, és bár az önkormányzat átutalta ezt az összeget, csupán 60 százalékát sikerül adósságrendezésre fordítani, mivel a többi az állami kincstár visszatartotta. A fűtésszezon egyetlen ígéretes híre, hogy itt is sikerült megegyezni a még meglévő fűtésrendszer további működtetéséről. A helyi önkormányzat döntése értelmében 12 ezer lakást és 32 intézményi fogyasztót ugyanaz a vállalat lát el a következő 25 évben, mint Gyergyószentmiklóson. Az RFV Románia a rendszerről korábban leváltak visszacsatlakozását várja, így a fogyasztói kör folyamatos bővülésével számol. ◀

Harcba szólít a Sanitas

Folytatás az 1. oldalról

A Sanitas egészségügyi szakszervezet arra szólította fel az ellenzéki és a kormánypártokat, tegyék félre a politikai konfliktusokat működjenek együtt és biztosítsák az egészségügyi rendszer számára a GDP 6 százalékát. „Elvesztettük a fizetések 25 százalékát, ez az utóbbi 25 év legnagyobb jövedelemcsökkentése. Szeretnénk elérni, hogy a jövedelmek mértéke október 1-től feleljen meg a megszorított intézkedések előtti keretösszegeknek” – egészítette ki a követelések sorát Marius Petcu. A Sanitas elszántságát jelzi, hogy a vezetőtestület mára

tanácskoznivali hívta a többi érdekvédelmi szervezet képviselőit. Ha sikerül kiegyezni, akkor szeptember 22-én nagyszabású szolidaritási akcióra kerül sor. A tegnapi tüntetés előtt a Sanitas Országos Tanácsa kiértékelte a bércsökkentések következményeit, és arra szólította fel a százhuszszes tagságát, hogy pereljék be az államot a példanélküli bércsökkentés miatt. Az egészségügyi alkalmazottak jövedelmét a kormány július elsején csökkentette. Az illetékesek azzal magyarázták a drasztikus intézkedést, hogy a Nemzetközi Valutaalappal kötött megállapodás értelmében az ideai költségvetési hiány nem ha-

ladhatja meg a 6,8 százalékot. Szeptemberben utcára hívta tagságát a belügyminisztérium ötvenezer alkalmazottját, a rendőri és a szerződéses állományt képviselő szakszervezeti tömörülés, a FSNPPC is. Az Alfa Kartell szakszervezeti tömörülés szeptember 15-én dönt az általános sztrájkjéről, de az érdekvédők jelezték: készek együttműködni bármelyik szakmai szervezettel és csatlakozni az időközben meghirdetett demonstrációkhoz, munkabeszüntetésekhez. A Szabad Tanügyi Szakszervezet tagszervezetei a napokban egyeztetnek arról, csatlakoznak-e a pedagógusok az engedetlenségi akciókhoz. ◀

Maradnak az iskolaigazgatók

Sike Lajos

► Mégsem kerül sor Sztármár megyében tömeges és indokolatlan iskolaigazgató-cserére, annak ellenére, hogy a helyi önkormányzatok és a megyei tanács képviselői a hét elején aggodalmuknak adtak hangot – jelentette be tegnap Kónya László, főtanfelügyelő helyettes. A testületi tagok attól tartottak, hogy a megyei tanfelügyelőség a szakmai szempontokat figyelmen kívül hagyva, az önkormányzatokat megke-

rülve dönt az iskolák vezetéséről, és így sérül a kormány által is támogatott decentralizációs folyamat. Többen felvetették: a vezetőváltás mögött politikai indokok vannak, a megyei demokráta-liberális párt holdudvarába tartozók élveznek elsőbbséget a kinevezéseket illetően. Ez a lehetőség olyan indulatokat keltett, hogy civil engedetlenségi akciók sora indult, a Halmiban élő szülők tüntetést terveztek a megyei prefektúra épülete előtt. Kónya László a sajtó képviselőinek el-

mondta, csak ott váltják le az intézményvezetőket, ahol ezt a jogszabályok előírják. Az érvényben lévő törvények szerint az igazgatói posztok pályázati úton tölthetők be, ott ahol nem írnak ki pályázatot, ott egyéves menedzseri szerződés köthető az iskola vezetőjével. A Kölcsey Ferenc liceumban már a botrány előtt megtörtént a váltás, Elek Imre mandátuma lejárt, utódja Pataki Enikő magyartanár, az aligazgató pedig Bálint Zsuzsanna informatikánár lett. ◀

Vállalkozásához finanszírozásra van szüksége, ugyanakkor védeltséget keres a piaci és árfolyam-ingadozásokkal szemben?

A megoldás: lej alapú hitel, a teljes futamidőre érvényes fix kamatozással.

9%-os fix hitelkamat a teljes futamidőn keresztül

0,15% havi kezelési költség

Ajánlatunk 2010. szeptember 30-ig érvényes.

A vállalkozás mindenkor tevékenységének finanszírozására a teljes futamidőben fix kamatozású hitelt nyújtunk, amely védelmet biztosít a piaci változásokkal és az árfolyam-ingadozással szemben. Így hatékonyabban tervezheti cégének költségeit, és gondoskodhat az üzletmenetéhez szükséges tőkéért.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Meghívunk egymásba

hitelek kis- és középvállalkozások számára

SZOMBAT

2010. szeptember 11.

A nap filmjei

DUNA TV, 21.25

Halhatatlan kedves

Ludwig van Beethoven – a férfi, akit félistenként csodáltak és fékevesztetten gyűlöltek. Aki számtalan rajongót szerzett a halála után, s számos ellenséget az életében. Akit szenvedélyei olykor örületbe kergettek, vágyai pedig különös világokba vezették. Egy férfi, akinek mélyen örítze titkát: legnagyobb szerelmét, melyről soha senkinek sem beszélt.

TV2, 22.05

Nicsak, ki beszél!

Mollie, a nagyszájú titkárnő gyermeket vár főnökétől, aki hallani sem akar a dologról és eszébe sincs elválni a feleségétől. A kilátástalannak tűnő jövő ellenére a nő megtartja a babát, s hamarosan megszületik a kis Mickey. Ám a gyermek megszületése után segítségre van szüksége, ezért épp kapóra jön James, a kissé infantilis taxifőnök, aki szívesen vigyáz a kisfiúra.

m2, 22.45

Románc és cigaretta

Nick-et, a New York-i munkást a napi sok óra vérrel-verejtéssel végzett munka után az unalmas kertvárosi élet és egyhangú házassága várja. Feleségével, a határozott, de gyengéd Kittyvel három lánygyermeket neveltek fel. Egyik nap Nick találkozik a dögös Tulával és a kivénhedt lúzer annak rendje-módja szerint bele is szeret. Kapcsolatuk több mint szex, de kevesebb mint szerelem.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétfégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!, Híradás, Majális, Teleföntársasjáték, Nyelvőr, Világjárók

10.05 Térerő

14.00 120 perc. A hétféle eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink, Portréműsor Kabaré, Vetélkedő 16.00 Híradó, Ótóra tea. Megy a magnó, Súrlott grádics, Régi rádiósok a mikrofon előtt, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, A hét zeneműve, Színek és formák

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

8.00 Hírek, műsorism., sport

8.15 Térerő

9.25 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.00 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Falfirka

17.00 Arcvonások

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.00 Híradó
7.10 Gazdakör
8.00 Élő egyház (ism.)
8.30 Nyelvőr
9.00 Marsupilami
9.25 Mikor érünk már oda?
9.35 Cimborák
10.00 Hol volt, hol nem volt...
10.15 A biciklis túra (zenés f.)
10.50 Végre, szabadon! (francia ifj. sor.)
11.15 Kutyaélet (anim. sor.)
11.45 Univerzum
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.35 EtnoKlub Vendégek
14.50 Daktari (am. kaland sor.)
15.45 Zenei Műhely
16.25 Szerelmes földrajz
17.00 Talpalatnyi zöld
17.30 Kalózsziget (auszt. ifj. sor.)
18.30 Kirakat
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Ördögszoros (am. western, 1950)
21.25 Halhatatlan kedves (amerikai-angol rom. dráma, 1994)
23.25 Dunasport
23.40 Lélek Boulevard
0.10 Pengető
1.05 Az erőszakos zsuru (japán krimi, 1989)

TVR 1

7.25 Az emlékek éneke... (ism.)
7.55 Jelek
8.25 Világszám
9.00 Noé bárkája
9.30 Expo Shanghai 2010 beszámoló
9.40 Disney klub
10.35 Hannah Montana (am. sor.)
11.30 Nappalok és éjszakák
12.00 Nézd Románia!
13.00 Lark Rise to Candleford (angol sor.)
14.00 Hírek, időjárás
14.20 A család sztárja
14.55 Forma 1: Olasz Nagydíj
16.20 Életre szóló utazó
16.50 Csajok, foci, buli (amerikai romantikus vígjáték, 2007)
18.40 Tévenciklopédia
19.40 Győzd le az árvizet!
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.00 A mesterlövész (amerikai western, 1976)
23.00 A Simpson család (rajzf. sor.)
0.0 Vízor minden (ism.)
0.30 Nappalok és éjszakák (ism.)
1.10 Player 5150 (am. akciófilm, 2008)
2.40 Jelek (ism.)

VIASAT 3

10.05 X-Men Animated (rajzfilm sorozat) 10.55 A szépség és a szörny 11.00 Pimaszok 12.55 Joey 13.55 Huckleberry Finn kalandjai (amerikai kalandfilm) 16.00 Véznák kontra dagik 17.00 Topmodell leszek! 17.55 Smallville 18.50 Vészhelyzet (sorozat) 19.45 Honey (amerikai filmdráma, 2003) 21.40 CSI (sorozat) 22.35 Esküdt ellenségek (sorozat) 23.30 Nepperek (am. filmdráma, 1995)

m1

6.45 Hajnali gondolatok
6.50 Ma Reggel
9.00 Híradó
9.05 Sport hírek
9.10 Mesék
10.55 Amika (belga sor.)
11.25 Sarah Jane kalandjai (angol sor.)
12.00 Sötét jóslat (kan. anim. sor.)
12.25 Ázsia vadonjai (ism. sor.)
13.01 Hírek
13.05 Időkerék: Binche városa (dok. f.)
13.20 AutóVízio
13.55 Dextro Energy ITU Triathlon Világ bajnokság 2010
16.20 Origami
16.50 Pécsi keringő
17.20 Európa Magyarországon
17.50 Biszku és a többiek
19.10 Életképek (magyar sor.)
19.50 Életképek (magyar sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
21.05 SzerencseSzombat
22.05 Segítség, felnőttem! (am. vígj., 1988)
23.50 Hírek
23.55 Sport hírek
0.05 Republic koncert
1.00 A mohácsi özevgy
2.10 Magyar pop
3.10 Magyar bulizenék

TVR 2

7.00 Népi pihenőhelyek (ism.)
8.00 Miért ABC
9.00 Figyelem gyerekek!
9.35 Szabad a szembejövő sáv
10.30 IT Zon@
11.00 Az én költségvetésem (ism.)
11.30 Ég és föld között
12.00 A mágikus kő (sor.)
12.35 Balkáni szokások
13.35 Figyelem, énekelünk!
15.00 Tenisz: Challenger turné
17.00 Gitárok ideje
18.00 Ki vagy doki (angol sorozat)
19.00 Fel az összes vitorlával (dok. f.)
19.35 Fel az összes vitorlával (román sorozat)
20.30 Fiatallagok, karrier építők
21.00 Óslények kalandorai (angol sor.)
21.55 Vízilabda, Európa bajnokság döntő
23.15 Hírek, időjárásjelentés
23.45 Kisvárosi intrikák (amerikai romantikus vígjáték, 1998)
1.15 Rali – „A selyem útja” (ism.)
1.35 Gitárok ideje (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
13.00 Ausztrália-Új-Zéland rögbi mérkőzés (live) Tri nations 2010
15.05 American Gladiators 16.00 Mitica ligája (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Kutya bajnokok ligája 20.00 Mitica ligája (live) 21.00 Sport.ro Hírek (live) 21.30 Wrestling SMACK 22.30 Mitica ligája (live) 23.30 Fogadás a félelemmel 0.30 European Poker Tour

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 Hogy volt!?
9.55 Körzeti magazin - Pécs
10.45 MIÉRT?
12.05 Hagyományok Háza
12.30 "Kodály után, száz évvel"
13.01 Natúra
13.25 Színházépítők
14.15 Nemzeti értékeink - Balaton
14.25 Koncertek az A38 hajón
15.15 Egy "magyar" Svájcból
15.50 A Kultuszminiszter
16.45 Sant' Angelo - Egy kórház hétköznapjai (olasz sor.)
17.35 Sztársáv
18.00 A négy páncélos és a kutya (lengyel sor.)
19.00 Linda (magyar sor.)
20.05 Mézga Aladár különös kalandjai
20.30 Bestseller - A világ nyitott könyve
21.00 Híradó este
21.21 Sport hírek
21.30 Asszisztensek (am. vígj. sor.)
21.55 Beugró
22.45 Románc és cigaretta (am. rom. vígj., 2005)
0.30 Fahrenheit 9/11
2.35 Szélesvászon
3.00 MIÉRT?

PRO TV

6.00 Happy Hour – szórakoztató műsor (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Mi történik, doktor úr?
10.00 Késhegyen múltó

szépség (ism.)
11.30 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sorozat)
12.30 Pro Motor (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Visszatérések kora (amerikai-kanadai romantikus vígjáték, 2006)
15.00 Spiclik, sipirc (am. akció-vígjáték, 1986)
17.00 Salomon király kincse (am. kalandf., 1985)
19.00 Hétfégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Tessék parancsolni! – szórakoztató műsor
22.30 Star Wars I. rész: Baljós árnyak (amerikai kalandfilm, 1999)
1.00 Hétfégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)
2.30 Visszatérések kora (ism.)

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat)
10.45 Teleshopping 11.15 Predesztináltak (sorozat)
12.30 Tengernyi szenvedély (sorozat) 13.30 A divat kulisszái (sorozat)
14.00 Marina (sorozat)
15.30 Viktória (sorozat)
16.30 A kötelék (sorozat)
18.30 Tengernyi szenvedély (sorozat) 19.30 Szívek iskolája (am. kolumbiái sorozat) 20.30 Egy férfi naplója (amerikai akció-vígjáték) 22.30 India (brazíliai sorozat)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
11.00 A fantasztikus négyes (anim. sor.)
11.30 ASZTRO Show
12.30 Pasifaló (am. vígj. sor.)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.40 Nász-nap (am. sor.)
14.35 Forma-1 (élő) - Olasz Nagydíj - Circuit Monza, Monza
Az időmérő edzés közvetítése élőben
16.20 Pasifaló (am. vígj. sor.)
16.45 Traveler - Az utolsó vakáció (amerikai sor.)
17.35 Merlin kalandjai (angol sor.)
18.30 Glee - Sztárok leszünk! (am. vígj. sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 X-Faktor - A választás Utána. RTL-hírek
22.00 Tűzfal (am.-auszt. thriller, 2006)
0.05 Sötétkamra (amerikai thriller, 2002)
1.50 Őj meg gyengéden (francia-belga-angol vígjáték, 2004)

ANTENA 1

7.00 Híradó, Sport
9.00 Vasmadarak Lángoló égbolt (am. akcióf., 1986)
11.15 A Tűz Markában (am. filmdráma, 2001)
13.00 Híradó, időjárásjelentés
13.15 A simlis és a szende (amerikai sorozat) (ism.)
14.00 Pasik és csajok (amerikai romantikus vígjáték, 2000)
16.00 Híradó
16.30 Mr. Bean

(angol vígjáték sorozat)
17.00 A vénlegény - szórakoztató műsor (ism.)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 FC Steaua Urziceni - FC Steaua labdarúgó mérkőzés
22.30 Asterix és Obelix (francia vígjáték, 1999)
0.45 Vasmadarak - Lángoló égbolt (am. akcióf., 1986)
2.45 Híradó (ism.)
3.00 A hongkongi grófnő (angol-amerikai romantikus vígjáték, 1967)

FILM+

8.05 A Beach Boys - Amerika zenekara 10.00 Teleshopping 10.05 Kékvilág (amerikai-új-zélandi kalandfilm) 14.50 Hudson Hawk - Egy mesterlovaj aranyat ér (amerikai vígjáték) 16.45 Mellbedobás (amerikai vígjáték) 18.25 Fura farm (amerikai vígjáték) 20.20 001 - Az első bevetés (amerikai-angol vígjáték) 22.00 Wasabi - Mar, mint a mustár (francia-japán vígjáték) 23.40 Ha ölni kell (am. film)

TV2 TV 2

7.00 Látlelet a Földről
7.25 Tv2 matiné
Benne. Levelek Félixről, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó
12.00 414-es küldetés
11.30 Szurikáták udvarháza
12.10 Két Testőr
13.00 Babavilág
13.30 A láthatatlan ember (sor.)
14.30 A kiválasztott - Az amerikai látnok (amerikai sor.)
15.30 Doktorok (am. sor.)
16.30 Rejtélyek kalandorai (kanadai-amerikai sor.)
17.30 Shark - Törvényszéki ragadozó (am. krimisor.)
18.30 Luxusdoki (amerikai vígjáték sorozat)
19.30 Tények
20.05 Magellán
20.30 Megasztár 5. (magyar szór. műsor)
22.05 Nicsak, ki beszél! (am. vígj., 1989)
23.50 A fenevad árnyékában (kan. horror, 2007)
Közben. Kenósorsolás
1.30 EZO.TV 06-90-602-022
2.25 Kalandjárt (ism.)

PRIMA TV

5.00 Koszorúslányok (amerikai filmdráma, 1989)
7.00 Fején a nagyvilág
8.00 Koszorúslányok (amerikai filmdráma, 1989) (ism.)
10.00 Teleshopping
10.30 Autofórum
11.00 Ingatlan Blitz
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Ötcsillagos otthon
13.00 S.O.S., mentse meg a házam
14.30 The Path to 9/11 - A terror útjai (amerikai dráma, 2006)
16.15 Anyacsere - reality show
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Kicsi kocsi

- Tele a tank (am. családi film, 2005)
22.30 Diszkópatkányok (amerikai vígjáték, 1998)
0.30 Tai Chi harcscok (hongkongi-amerikai akciófilm, 2007)
2.30 Az öt csillagos otthon - szórakoztató műsor (ism.)

KANAL D

9.00 Adió, de szeretlek 10.30 Startra kész (amerikai-új-zélandi film) 12.30 Híradó 13.30 Bolondos babysitter (amerikai vígjáték) 15.45 A bohóc (ismétlés) 16.45 B. D. akcióba lép (román film) 18.45 A nap híre 19.00 Híradó 19.30 Szemek az árnyékban 21.00 Házassulandó fiam van 22.30 Razortooth (amerikai horror, 2006) 0.30 Guns - Az erőszak ára (kanadai krimisorozat)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Széles út Motoros életmód-magazin
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 BBC Click
14.30 Negyedik
15.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul!
15.30 BBC Hard Talk (ism.)
16.05 Ősök tere (ism.)
16.30 Ingatlanpiac (ism.)
17.05 Értékmentés másként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
19.05 Sziluet
20.00 Híradó
20.30 Riasztás (ism.)
A rendkívüli események műsora
21.05 Civil kaszinó (ism.)
Hűsbavagó kérdések, civil válaszok
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
23.05 Arcok a liftben (ism.)
23.30 BBC Híradó
0.05 Vetítő - Varga Béla

DISCOVERY

5.40 MacIntyre alvilági útikalauza

Dublin, Írország
6.30 Ötödik sebesség
7.00 Végzetes másodperc
8.00 Nagy durranások - Weirton, West Virginia
9.00 A túlélés törvényei - Alaszka-hegység
10.00 Amcsi motorok - Mark Buehrle motor
11.00 Piszkos munkák - Állathasznosítás
12.00 Amerikai favágók - Nehéz indulás
13.00 Vészhelyzet a Bering-tengeren
14.00 Nagy durranások - Bismarck, Észak-Dakota
15.00 Hogyan készült?
16.00 Állítólag... - James Bond különkiadás
17.00 A túlélés törvényei - A kulisszák mögött
18.00 Piszkos munkák
21.00 Fegyvertények - A harctér királyai
22.00 Szeptember 11: az utolsó telefonhívások
0.30 Katasztrófa: ahogy én láttam
1.00 Futballhuligánok
2.00 Fekete arany

HÁLÓZAT

9.30 Teleshop 10.30 Épit- Tech 11.00 Zodiákus 13.00 Teleshop 14.00 Az ózdi "Aranycsapat" 14.30 Bence-Show 15.00 Helyszín 15.30 A polgármester 16.00 Zodiákus 18.00 Szentföldi szent helyek üzenete 18.30 Szingapúr 19.15 Megyejáró 19.30 Nem kapsz el! 2 (amerikai vígjáték) 21.35 Hírhaló 22.00 Házibuli Attilával és vendégeivel 23.00 Sztárok a konyhában 23.30 Tabu Tv

VASÁRNAP

2010. szeptember 12.

A nap filmjei

RTL Klub, 21.00

Ünneprontók ünnepe

A két szélfurcsa jó barát, John és Jeremy munkaidőben valóperre készül hazatársakat békíteni, szabadidejükben pedig esküvőkre járnak, hogy nőt fognak. A lányok tapadnak, a pezsgő isteni, és sosem kell a második randira készülni. De aki a tűzzel játszik, az megégeti magát. Márpedig Johnt előlönti a forrás, amikor Cleary szenátor lányának az esküvőjén megpillantja álmai nőjét.

TV2, 21.05

Az elveszett frigláda fosztogatói

Indiana Jones régész, professzor és kalandor egy személyben, aki semmilyen veszélytől sem riad vissza, hogy megszeressen egy műkincset. 1936-ban híre jön, hogy a németek hatalmas ásatásokba kezdtek Egyiptomban. A Biblia legendás ereklyéjét, a frigládát keresik, amiben Mózes kőtableái találhatóak a tízparancsolattal. A mítosz szerint ugyanis legyőzhetetlenné válik.

DUNA TV, 23.30

Gyermekkorok

Mindenki gyermekkorában van egy olyan fordulópont, ami egész későbbi életét befolyásolja, egy olyan esemény, vagy élmény, ami tudatosan vagy tudatalatt, meghatározóvá válik az egyén életében. A film hat jelentős filmrendező gyerekkorának ezt a meghatározó, a későbbi életművet is döntően befolyásoló eseményét mutatja be.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igehirdetés, Délkür
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta, Itthon, Erdélyben - faluműsor. Kercsed, Kolozs megye (ism.)
14.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Műsorismertetés
14.05 Dalposta
15.40 Vidékről vidékre
16.25 Térérő
17.15 Egyházi műsor, baptista
17.58 Műsorismertetés

DUNA TV

6.30 Gazdakör (ism.)
7.20 Az ördögszántotta hegy
7.50 Cimborák (ism.)
8.20 Főzés? Gyerekjáték!
8.30 Zengő ABC
8.40 Világkikötő (ism.)
9.40 Zeneország
9.55 Zene tolmáccsal
11.00 Evangélikus istentisztelet
12.15 Hatodik sebesség
12.45 Híradó, időjárás-jelentés
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.25 Aranyháza (magyar játékfilm, 1943)
15.55 Dunáról fúj a szél
16.00 Izörök. Dunaegyháza
16.35 Zenei Műhely
17.10 Vannak vidékek
18.05 Mese Janosch átlommeséi
18.35 Arcélek
19.00 Híradó
19.25 Heti Hírmondó
20.05 Egy kis művészet
20.15 De Luca felügyelő (olasz sor.)
22.10 Értjük egymást, ugye?
23.05 Divathét
23.30 Gyermekkorok (francia filmdráma, 2007)
0.55 Dunasport
1.10 Hús vétek

TVR 1

7.10 A hit világa
9.00 Ahogy elő van írva és természet
9.50 Nézd Románia!
9.55 Disney Klub
10.50 Mond mi fáj
11.30 A falu élete
13.00 Politikai beszámoló
14.00 Hírek
14.20 Ismerd meg a te Európádat!
14.55 Forma 1: Olasz nagydíj, élő közvetítés Monzából
17.00 A 60-as évek hallhatatlanjai
17.40 Charlie, a tengerész (amerikai rövidfilm, 1915)
18.10 Cirque du Soleil - Kooza
19.25 Jocker, Loto 5 /40, Loto 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Győzd le az árvízvet
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.10 Az eladó lány (amerikai-angol-svájci romantikus vígjáték, 2005)
23.10 40 nap és 40 éjszaka (amerikai-angol-francia vígjáték, 2002)
1.00 Dănuț S.R.L. (ism.)
2.00 Expo Shanghai 2010 beszámoló (ism.)
2.05 Dănuț S.R.L. (ism.)

VIASAT 3

8.50 Flipper legjobb kalandjai (sor.) 9.40 A szépség és a szörny (sor.)
10.35 Vészhelyzet (ism.)
11.40 Gigamad 12.05 A 10 méteres menyasszony (am. vígj., 1959)
13.40 A Nagy Ő 15.30 Lost in Space - Elveszve az űrben (am. sci-fi akciófilm, 1998)
18.15 Amerika csillagai 21.00 Lehetetlen küldetés 22.00 A cég hangja (reality show) 23.00 Visszatérés a Paradicsomba (am. rom. dráma, 1998)

m1

6.50 Ma Reggel
9.00 Híradó
9.05 Sport hírek
9.10 Főtér
10.00 Engedjétek hozzám
10.05 Így szól az Úr!
10.15 Katolikus krónika
10.40 Semmi szenvedés
10.50 A sokszínű vallás
11.05 Örömhír
11.30 Metodista ifjúsági műsor
11.40 Mai hitvallások
12.05 Az első magyar nyelvű Újszövetség
12.30 Mai hitvallások
13.01 Hírek
13.05 Borús az ég
13.30 Kultúra 2010
14.00 Telesport - Sport 7
14.55 Dextro Energy ITU Triathlon Világbajnokság 2010 (élő)
17.10 Magyar Dal Napja 2010
17.35 Körhinta Fesztiválkalauz
18.05 Panoráma
18.35 Magyarország története
19.05 Életképek sor.)
20.30 Híradó
21.05 Szempont
22.00 Magyar Dal Napja 2010
1.05 Híradó
1.10 Sport hírek
1.20 Az öcsém cipői (dok. f.)

TVR 2

7.00 Népi pihenőhelyek
8.00 Kaland és természet
8.30 A térképen túl (ism.)
9.00 Motomágia
9.30 Mosoly négy keréken
10.00 Farm - magazin
11.00 Két dojnázó
11.30 Csavargó halász
12.00 A mágikus kő (ausztrál sorozat)
12.30 Jamie Oliver varázslatai
13.10 Egy kölyök Aladdin udvarában (amerikai kalandfilm, 1997)
14.45 Lehet, hogy nem tudtad
15.00 Tenisz: Challenger turné (live)
17.00 Zene
18.00 Ki vagy doki? (angol kaland sor.)
19.00 Bajnokok
19.35 Videóterápia
20.30 ConturRo
21.00 Őslények kalandorai (angol sor.)
22.00 Hírek, sport
23.10 Változó szokások (amerikai vígjáték, 1997)
0.50 Rali: a selyem útja
1.05 Bazár
1.35 Kisvárosi intrikák (amerikai romantikus vígjáték, 1998) (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 7.30 Pro Motor, premier 8.00 Sport.ro Hírek 8.30 Extraordinary Dogs 9.00 Sport.ro Hírek 14.00 Box-Buster 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mitica ligája (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Mitica ligája (live) 20.00 A világ harcosai 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Mitica ligája 0.00 Sport.ro Hírek 0.30 Ultimate Fighting Championship

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 Mesék
10.00 Spuri (sor.)
10.25 Derek, a fenegyerek (sor.)
10.50 Titkok kertje (am. f.)
12.20 Én táncolnék veled
12.30 Világörökségeink
13.05 Így szól az Úr!
13.15 Katolikus krónika
13.40 Semmi szenvedés Pilinszky
13.50 A sokszínű vallás
14.05 Örömhír
14.30 Metodista ifjúsági műsor
14.40 Mai hitvallások
15.05 Az első magyar Újszövetség
15.30 Mai hitvallások
16.00 Ars Hungarica
16.25 Van öt perce?
16.30 Női szemmel
16.55 Zodiákus
17.30 Pro natura
18.20 Linda (sor.)
19.10 Pillér
20.00 Mézga Aladár különös kalandjai
20.30 Telesport
21.00 Híradó este
21.30 Múlt-kor speciális
22.05 Hátsó ablak (am. krimi)
23.30 Egy maréknyi dollárért (olasz-sp.-NSZK west.)
1.05 Telesport

PRO TV

6.00 Tequila és Bonetti legjobb kalandjai (olasz akció sor.) (ism.)
7.00 ProTv hírek, sport
10.00 Spiclik, sipirc (amerikai akció-vígjáték, 1986) (ism.)
12.00 Tequila és Bonetti legjobb kalandjai (olasz akció sor.)
13.00 ProTv hírek, sport
13.05 Fel az összes vitorlával (román sorozat)
14.30 Salomon király kincse (amerikai kalandf., 1985) (ism.)
16.30 Star Wars: baljós árnyak (amerikai kalandfilm, 1999) (ism.)
19.00 Hétfévi Pro Tv hírek, időjárás
20.30 State și Flacăra - Vacanță la Nisa (State és Flacăra - Nisa-i vakáció) (román vígjáték, 2010)
22.45 Agygallamb (amerikai-német krimi, 1998)
0.45 State și Flacăra - Vacanță la Nisa (ism.)
2.30 Hétfévi Pro Tv hírek (ism.)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne. Kaleido Star, Stuart Little, Rupert maci, A komisz aranyhal, Hupikék törpikék
11.10 Trendmánia Életmód- és szépségmagazin
11.45 Asztro Show
12.40 meneTrend
13.00 RTL Klub Híradó
13.20 Pasifaló (am. vígj. sor.)
14.20 Magyar autósportmagazin
14.30 Forma-1 (élő) - Olasz Nagydíj - Circuit Monza, Monza
16.55 Míg a halál el nem választ (am. sor.)
Közben:
17.05 Hatoslottó-sorsolás
17.25 Nincs kettő négy nélkül (ol. akció-vígj., 1984)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Tökéletes célpont (am. akció sor.)
21.00 Ünneprontók ünnepe (am. rom. vígj., 2005)
23.15 Heti hetes - Vidám, aktuális talk-show
Utána: RTL-hírek
0.35 Veszedelmes vonzerő (auszt. thriller)

ANTENA 1

5.00 101 kiskutya (am. animációs sorozat)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Licenii

(román vígjáték, 1987)
11.00 Pasik és csajok (amerikai romantikus vígjáték, 2000) (ism.)
14.30 Híradó, sport, időjárásjelentés
13.15 A simlis és a Szende (angol vígjáték sorozat) (ism.)
14.00 Honey (amerikai filmdráma, 2003)
16.00 Híradó
16.30 Benny Hill (angol vígj. sor.)
17.00 Asterix és Obelix (francia vígjáték, 1999)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.00 Emelt fővel: Visszavág (amerikai akcióf., 2007)
22.00 SuperBingo Metropolis
1.00 A játék neve: végzet (kanadai-új-zélandi-angol thriller, 2003)
3.00 Híradó (ism.)

TV2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Látlelet a Földről
7.45 Tv2 matiné
10.30 414-es küldetés
11.00 Tv2 matiné
11.50 Stahl konyhája
12.15 Kalandjárt
12.40 Száguldó vipera (am.-német sor.)
13.45 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
15.45 Sheena, a dzsungel királynője (am. kaland sor.)
16.45 Crusoe (am.-angol-kan. kaland sor.)
17.45 A Keresztapost (am.-angol vígj., 1999)
19.30 Tények
20.00 Napló Mérlegen a valóság
21.05 Az elveszett frigláda fosztogatói (am. kalandf., 1981)
23.20 Frizbi Hajdú Péterrel (talk show)
0.20 A királyság (am. sor.)
Közben: Kenósorsolás
1.15 Kitérés (am. filmdráma, 1999)
3.10 EZO.TV Jósok, látók, médiumok!
4.05 Napló (ism.)
Mérlegen a valóság
4.55 Animációs filmek

PRIMA TV

! (reality show)
7.00 Kandikamera
7.30 Teleshopping
8.00 Röllin sydän (animációs film) (ism.)
9.00 Ház, építés, design
10.00 Teleshopping
10.30 Nyakamban az egész világ
11.00 S.O.S. - mentsd meg a házam
12.00 Levintza bemutatja
12.30 A Kiss FM-es sál
13.00 Galileo
13.30 Aki tud az nyer! (reality show)
14.30 A vidék szépe (reality show)
16.00 Diszkópatkányok (amerikai vígjáték, 1998) (ism.)
Sz: David Duchovny, Sigmour Weaver, Ioan Gruffudd, Judy Greer, Fran Kranz
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán (reality show)
20.30 Anyacsere (reality show)
22.00 TV játék (amerikai vígjáték, 2006)
0.00 Férfi keres nőt (amerikai vígjáték, 1997)
2.00 Hírek, sport
3.00 Farmer feleséget keresek

KANAL D

9.00 Adio, de szeretlek (ismétlés) 10.30 Holdfényből (amerikai filmdráma) 12.30 Hírek 13.30 Hullámok urai (am. sorozat) 14.00 A bohóc (sorozat) 15.00 Oltványok 15.45 Vendéglő nálunk otthon 16.45 Gordy (amerikai filmdráma) 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.30 D-Paparazzi 20.00 Apja lánya 22.00 Atomvonat (amerikai akciófilm) 0.30 Guns - Az erőszak ára (kanadai krimisorozat)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
A vidék magazinja
9.05 Ingatlanpiac (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás
A kultúra külön kiadásban
16.05 Arcok a liftben (ism.)
16.30 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
17.05 Garázs
17.30 GyógyHír
- Egészségügyi magazin
18.00 Híradó
- Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
Riportmagazin
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmérés másként (ism.)
23.05 Vetítő
Jajgatán (dokumentumf.)
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

6.10 Állítólag...
7.00 Hogyan csinálják? Gyémántbánya, Felhőkarcoló, Autóúzó
8.00 Tornádók nyomában - A vihar 9.00 A túlélés törvényei - Északi-sark
10.00 Amcsi motorok - Irra Star
11.00 Ötödik sebesség
12.00 Autóépítők
- A nagy verdacsata
13.00 Autókereskedők úton
14.00 Piszkos munkák - Áfonyatermesztő
16.00 Állítólag...
- A nézők kérték
17.00 A túlélés törvényei
- Vietnam
18.00 Hogyan készült
19.00 Végzetes
20.00 Fratinni
- az épületek megmentője
21.00 Szeptember 11: A katasztrófa után
22.00 Szeptember 11: az utolsó telefonhívások
23.30 Katasztrófa: ahogy én láttam
0.00 Éljük túl a katasztrófát
1.00 Nagy durranások
- Liverpool
2.00 Töréspont
- Páncélozott limuzin

HÁLÓZAT

9.00 Hírháló 9.30 Teleshop 10.30 Nyitott Egyetem 11.00 Zodiákus 13.00 Teleshop 14.00 Hógolyó (olasz kalandfilm, 1995)
16.00 Zodiákus 18.00 Bence-Show 18.30 Tabu Tv 19.00 Sztárok a konyhában 19.30 Ördögtánc (amerikai filmdráma, 1989)
21.35 Hírháló 22.00 Vörösmarty Mihály. Csongor és Tünde 1.00 Szentföldi szent helyek üzenete - Őszövetség 1.30 Helyszín

HÉTFŐ 2010. szeptember 13.

A nap filmjei

TV2, 12.40 Veszélyes kölykök

A megtörtént eseményeket feldolgozó film főhőse, Louanne Johnson kilenc év után búcsút mond haditengerészeti pályafutásának, hogy megvalósítsa régi álmát és végre tanár lehessen. Első munkahelye egy észak kaliforniai középiskola, ahol első osztálya gyökeresen megváltoztatja az életét. Ezek a látszólag önálló, szinte felnőtt és kemény gyerekek majd meghalnak egy jó szóért.

Prima TV, 23.00 Anya

Tönkrement a házassága John Hendersonnak. A negyvenéves író elválik a feleségétől, majd úgy dönt, hogy hazaköltözik az özvegy édesanyjához. Úgy gondolja, hogy ez a lépés mindkettőjük számára jó megoldás. Míg azonban a férfi szeretné tisztázni a nőkhöz fűződő viszonyát, az anyja most kapta vissza a "szabadságát", végre megint lehetne magánélete.

Viasat3, 23.40 Kiképzés

Alonzo Harris a kábítószer-osztály nyomozójaként úgy él a körzetében, mint egy középkori hadúr: kegyetlen, igazságtalan, gyors és veszélyes. Hisz benne, hogy ezt a leckét kell továbbadnia a rábízott kezdő rendőröknek is. Első közösen szolgálatban töltött napjuk alatt megmérkőznek néhány kábítószer-kereskedővel, bonyolult összeesküvést lepleznek le, gyilkosságba keverednek.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenei üzenetek
14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor Hírnegyedóra
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Közélet, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapi igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.45 Dunasport (ism.)
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
10.00 Daktari (am. sor.)
10.50 Ára. 2, 70 Ft
11.00 Család-barát
11.55 Ízörzök. Mesztegnyő
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.10 Színes szürkeálmó
15.40 Csöcsiang, a tündöklő tartomány
16.00 Az ékszerkirálynő
16.20 A loncsuani kerámia tika
16.45 Sorompók
17.15 Heuréka!
Megtaláltam!
17.45 Zorro (am. kaland sor.)
18.15 Térkép
19.00 Híradó
19.35 Mese
11.55 Derrick (német krimisor.)
21.00 Híradó
21.05 Közbeszéd
21.30 Szuvenir (dokumentumf.)
22.45 Sport hírek
21.50 Váltó
23.05 Sportaréna
23.50 Tűzvonalban (ism.)
0.45 Kultúrák közeledése
Beszélgetés Katerina Ste-nou-val, az UNESCO kulturális igazgatójával

TVR 1

7.00 Hírek
7.30 Az első órában
8.00 Az ezüst vadló
8.30 Contur RO
9.00 Élelmiszerbank
9.10 A világ palotái
9.40 A természet nagy eseményei
10.15 Szerelmi bizonyíték (sor.)
11.15 Ahogy elő van írva
12.00 Szerelem a képernyőn túl
12.15 Nappalok és éjszakák
12.50 A legendás Hur Jun doktor (sor.)
14.00 Hírek
14.45 Élelmiszerbank
15.00 Teleshopping
15.30 Krónika
17.00 Különleges állatok
17.30 Pénzhajza (angol dok. sor.)
18.25 Győzd le az árvíz
18.35 A legendás Hur Jun doktor (sor.)
19.35 Élelmiszerbank
19.40 Sport
20.00 Hírek
21.10 Egy tiszta nő (angol-am. filmdráma, 2008), 2. rész
22.10 A stúdió (amerikai sor.)
23.00 CSI: A helyszínelők (akció sor.)
0.00 Hírek
0.15 Grey anatómiája (sor.)

Viasat 3

8.55 Gyilkos sorok 9.55 Veronica Mars 10.55 Doktor House 11.55 Huckleberry Finn kalandjai (amerikai kalandfilm) 14.10 Monk (sorozat) 16.05 CSI (ismétlés) 17.00 Alice új élete (fr. sorozat) 18.05 Gordon Ramsay 19.05 A narancsvidek (sorozat) 20.00 Doktor House (sorozat) 21.00 Jóbarátok (sorozat) 21.30 CSI (sorozat) 22.30 Dexter (sorozat) 23.40 Kiképzés (am.-auszt. akcióthrill.)

m1

6.50 Ma Reggel
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sporthírek, időjárás
10.00 A Shimanto folyó élete (ítifilm)
10.55 Nappali
Közéleti szórakoztató magazin
11.55 Parlamenti Napló (ism.)
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Összhang
14.35 Roma Magazin
15.00 Domovina
15.30 Ájtáró
16.00 Fejezetek a magyar vasutak történetéből
16.20 MC - Magyarok Cselekedetei
17.25 Híradó
17.36 Körzeti híradó
17.50 Teadélután
18.50 Mindig zöldebb (auszt. sor.)
19.40 McLeod lányai (auszt. kaland sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sporthírek
21.05 Kékfény
22.05 Az Este
22.35 Elizabeth (am.-angol történelmi dráma, 1. rész)
0.20 Pécsi keringő
0.50 Hírek
0.55 Sporthírek
1.35 Ma Reggel (ism.)

TVR 2

7.00 Familie Dr. Kleist (sor.)
7.55 Győzd le az árvíz
8.10 Egy kölyök Aladdin udvarában (ism.)
9.50 Lehet, hogy nem tud-tad
10.00 Hírek
10.20 Szabad a szembejövő sáv
11.15 Atlasz
11.45 Rali
11.50 Ismerd meg a románokat
12.00 Hírek
12.45 A farm
13.45 Teleshopping
14.30 eForum
15.00 Együtt Európába
16.00 Familie Dr. Kleist (német sor.)
17.00 Fraser és a farkas (vígjátéksor.)
18.00 Euronews híradó
18.15 Győzd le az árvíz
18.30 David Attenborough: Élet hidegvérrel
19.00 Kaland Bt. (kan. kaland sor.)
20.00 Esküdt ellenségek (am. krimisor.)
21.00 Az oroszánok arénája
22.00 Hírek
23.10 Visszajátszások
0.20 Rali
0.45 Mile High (angol vígj. sor.)
1.40 Változó szokások (am. vígj., 1997) (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 9.05 Komolyan 10.00 Pontos sportidő (live) 12.00 Sport.ro Hírek 13.10 Pontos sportidő 14.10 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 16.00 Komolyan 17.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.05 Információk (live) 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Local Kombar Superstars 23.00 Wrestling SMACK 0.00 Playmate of the year

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Együtt
10.50 Körzeti magazin - Miskolc
11.40 A Kultuszminiszter
12.30 Most a Buday!
13.01 Híróra
13.02 Híradó
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Napló Podmaniczky Frigyes írásai
14.00 Közvetítés a parlament üléséről
18.30 Búvólet (olasz sor.)
19.20 Ájtáró
19.45 Inami (anim. sor.)
20.10 Balaton retró
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 Don Matteo (olasz krimisor.)
22.25 A nyomozónő (olasz drámasorozat)
23.20 Záróra
0.10 McLeod lányai (auszt. kaland sor.)
0.55 Mindig zöldebb (auszt. sor.)
1.35 Mafalda
1.40 Grigorij Raszputyin - A csillagok felett
2.30 Mafalda (sp. anim. sor.)
- Mire jó a romantika?
2.35 Grigorij Raszputyin - A csillagok felett (orosz dokumentumf)

PRO TV

6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, időjárásjelentés
9.55 Könyvbemutató
10.00 Fel az összes vitorlával (ism.)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.45 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor
16.00 Fialat és nyugtalan

(amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Mentőakció: a határpont (amerikai akciófilm, 2006)
22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Odaát (am. akciófilm-sor.)
0.00 Mentőakció: a határpont (amerikai akciófilm, 2006) (ism.)
1.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat)
11.15 A kötelék (sorozat)
12.30 Tengernyi szünet (sor.)
13.30 Teleshopping
14.00 Marina (sorozat)
15.30 Viktória (sorozat)
16.30 A kötelék (sorozat)
17.30 Igaz történetek
18.30 Tengernyi szünet (sorozat)
19.30 Szívek iskolája (sorozat)
20.30 Predesztináltak (sorozat)
21.30 Analia másik arca (am. sorozat)
22.30 Éjszakai történetek
23.30 India

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli Ébresztőshow
10.05 Te vagy az életem (argentin sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 ASZTRO Show
14.20 Fél kettő Magazin a legjobb történetekkel
15.40 Celeb vagyok, ments ki innen!
17.15 112 - Életmentők (német akció sor.)
18.20 A szerelem rabjai (arg. sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 A Széf Ki viheti el a milliárdokat? Melyik széf rejti a nyereményt?
21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin
21.40 Barátok közt (magyar sor.)
22.20 Dr. Csont (am. krimisor.)
23.20 A rejtély (amerikai-kanadai thriller sorozat)
Utána: RTL-hírek
0.20 Póker After Dark 2009
1.15 Reflektor Sztármagazin
1.35 Váltásdíj (krimisor.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárás
8.00 Jó reggelt - Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle Mircea badea-val
11.15 Honey (amerikai filmdráma, 2003) (ism.)
13.00 Híradó, Sport
14.00 Hatalmi visszaélés (amerikai thriller, 1997)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghe műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 Nálam az irányítás - reality show
22.30 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.30 Bűnös show - Dan capatos szórakoztató műsora
1.00 Egy rémrendes család (amerikai vígjáték sorozat)
2.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.)
3.00 Titkok a paradicsomban (görög sorozat)
3.45 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghe műsora (ism.)

FILM+

9.55 Veronica Mars (sorozat)
10.55 Doktor House (ismétlés)
11.55 Huckleberry Finn kalandjai (am. kalandf.)
14.10 Monk (ism.)
16.05 CSI (ismétlés)
17.00 Alice új élete (sorozat)
18.05 Gordon Ramsay
20.05 A narancsvidek (sorozat)
20.00 Doktor House (sorozat)
21.00 Jóbarátok (am. sorozat)
21.30 CSI (krimisorozat)
22.30 Dexter (am. sorozat)
23.40 Kiképzés (am.-auszt. thriller)

TV2 TV 2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Televíz
11.20 Teleshop
12.40 Veszélyes kölykök (am. filmdráma, 1995)
14.25 Kvizio
16.00 Szentek kórháza (ausztrál sorozat)
17.00 Egy tini naplója (német vígj. sor.)
17.25 Elbűvölő szerelem (mexikói sorozat)
18.30 Árva angyal (mexikói sorozat)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Édesnégyes - A TV2 randi-műsora
21.10 Aktív
21.45 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 NCIS (amerikai krimisor.)
23.20 Gyilkos számok (amerikai krimisor.)
Közben. Kenőrsorolás
0.20 Különleges ügyosztály - Párizs (francia krimisor.)
1.20 Tények Este
1.50 EZO.TV Jósok, látók, médiumok!
2.45 A tigri szívűek (olasz akcióf.)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Senki sem tökéletes
8.00 Galileo
8.20 Sport Florentinaval
8.30 Teleshopping
9.15 Férfi keres nőt

(amerikai vígjáték, 1997)
11.30 Ingatlan blitz
12.00 Autóforum
12.30 Teleshopping
13.15 Kandikamera
13.30 Teleshopping
14.00 TV játék (amerikai vígjáték, 2006)
16.00 A cseresznye a tortán (reality show)
17.00 Lököttek
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 Aki tud az nyer - versenyszow
20.30 Találkozás a sötétben - reality show
22.00 Focus Monden
22.15 Lököttek (román vígjáték sorozat)
23.00 Anya (amerikai vígjáték, 1996)
1.00 Hírek (ism.)
2.00 Lököttek (román vígjáték sorozat) (ism.)
3.00 A cseresznye a tortán (reality show) (ism.)

KANAL D

8.00 Ezüstszerelem (sorozat)
10.00 Menyet anyának 5
12.30 Kanal-D Hírek
13.15 Orvosok (sorozat)
14.45 Légy az enyém
17.00 Aliye (török sor.)
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
19.45 Menyet anyának 5
20.30 Ha ügyes vagy pénz nyerhetsz
21.30 1001 éjszaka (török sorozat)
23.00 A gyanú árnyékában (amerikai filmdráma, 1996)
1.00 Szenvedélyes történetek

HÍR TV

7.00 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
12.05 Ingatlanpiac (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul!
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
16.05 Péntek (ism.)
Mondatvadászat
17.05 Célpont (ism.)
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv (ism.)

DISCOVERY

7.00 Egyszer egy ilyet vezetni!
8.00 Újjáépítők
9.00 Autókereskedők - Mini 1000 City
9.30 Hogyan működnek a gépek?
10.00 Piszkos munkák - Tehenész
11.00 Végzetes másodpercek
12.00 Amcsi motorok
13.00 A túlélés törvényei - Válogatott kalandok
14.00 Állítólag... - Nézők javasolták
15.00 Piszkos munkák
16.00 Hogyan készült?
17.00 Halálos fogás - Tragikus kezdet
18.00 Végzetes másodpercek
19.00 A túlélés törvényei
- Válogatott kalandok 2
20.00 Állítólag... - Mini mítoszparádé
21.00 Hogyan készült?
21.30 A legnehezebb munkák - Víz alatti hegesztő
22.30 Csendes szörnyeteg - Útonállók
23.30 A túlélés törvényei
0.30 Futballhuligánok - Olaszország
1.30 Ross Kemp
2.30 Végzetes másodpercek

HÁLÓZAT

9.30 Heti filmajánló
10.00 Prímatorna
10.30 Teleshop
11.30 Zodiákus
13.00 Teleshop
14.30 Épit-Tech
15.00 Infománia
15.30 Tabu Tv
16.00 Zodiákus
18.00 Stílus
18.30 Helyszín
19.00 Házibuli Attilával és vendégeivel
20.00 Sztárok a konyhában
20.30 Szingapúr
21.15 Megyejáró
21.35 Hírháló
22.00 Halálos testőrök (hongkongi film)
0.00 Fehér galamb (spanyol filmdráma)

Szeptember 10., péntek

Az év 37. hete és 253. napja, hátravan 112 nap

Ma **Hunor** és **Nikolett** nevű olvasóinkat köszöntjük. A Hunor a csodaszarvas eredetmondából származó népnév -r kicsinyítőképzős származéka.

A Nikol a görög Nikolaosz (magyarul Miklós) férfinév francia változata.

Holnap **Teodóra** napja van.

Vasárnap a **Máriák** ünnepeinek.

Hétfőn a **Kornélok**at köszöntjük.

Évfordulók

- 1974-ben Bissau-Guinea elszakad Portugáliától, és kikiáltja függetlenségét.

- 1977-ben Hamida Djandoubi lett az utolsó ember, akit guillotine által végeztek ki Franciaországban.

- 1981-ben bemutatják Pablo Picasso *Guernica* című freskóját a spanyolországi (baszkföldi) Guerni-

ca városban.

- 1985-ben Magyarország szerződést ír alá, melynek értelmében 1986-tól Forma-1-es autóverseny-futamokat rendezhet.

Vicc

– Tanárnő a gyerekhez:

– Móricka, van házid?

– Van. Töltsek?

Recept

Diétás tökfőzelék

Hozzávalók: 50 dkg gyalult tök, 5 dkg hagyma, 1 dl 12%-os tejföl, 1 evőkanál liszt, fél csokor kapor, só, pirospaprika, ecet.

Elkészítés: A hagymát teflonban megpirítom, megsódom, és meghintem pirospaprikával. Hozzáadom a tököt, és saját levében puhára párolom. A kaprot apróra vágom, a tökre szórom. A tejfölt simára keverem a liszttel, behabárom vele a tököt. Pár csepp ecet jön még hozzá, és tálalható.

A hatos lottó nyerőszámai:

49, 35, 44, 26, 7, 18.

Gondolatjel

Visky István rovata

Sok ember azért tartózkodik a büntőtől, mert fél a szégyentől, amelyik leleplezi. A félelem még tisztességre és jóindulatra is elvezetheti az embert, és ez látszólag nem különbözik a szív jóságából származó tisztességtől, ám ha félreérthető vagy ellenőrizhetetlen helyzet alakul ki, akkor rögtön nyilvánvalóvá válik a sötét gaz-

embség. Háborúk, forradalmak és más, ezekhez hasonló felfordulásokkor derül ki, milyen sok sötét gazember van egy társadalomban. A szégyen lehetőségének hiánya sok embert vezetett már lelkének legsötétebb útjaira. Ha figyelünk egymásra, akkor sok sötétségtől óvhatjuk meg egymást. A magány néha szárnyelket szül.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Legyen közvetlen és kedves a környezetében lévő emberekhez, így Ön is sokkal boldogabb lesz. Ma új barátokat szerez magának.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Sokat kell ma dolgoznia, ezért nincs ideje mással foglalkozni. Ne hagyja, hogy bárki is megzavarja. Tárgyalásai során fogalmazzon világosan, tömören.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Rendkívül hasznos információkat hall a nap folyamán, amit később saját hasznára tud fordítani. Estére szervezzen romantikus programot kedvesével.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Önt változatlanul kedves, barátságos és segítőkész embernek tartják. A hét utolsó munkanapján mégis úgy érzi, fogytán az ereje. Pihennie kell!

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Úgy érzi, hogy pályát tévesztett. Soha nincs késő a változtatáshoz. Vágjon bele, ha úgy érzi, hogy az új munka jobban, biztonságosan jövedelmez, és hogy kedvelni fogja.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Ne fűzzön túl nagy reményeket egy új szerelemhez. Ha Ön tartós kapcsolatban él, jobban teszi, ha

egyedül arra összpontosít.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Nehezen viseli, ha válaszút elé állítják. Ne rontsa el mások kedvét, inkább dobja fel kollégáit egy tréfával, és máris oldódni fog a feszült hangulat.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Kellemtelenségei származhatnak egy befejezetlenül hagyott munka miatt. Ma kiköszörülheti a csorbát, és már csak becsületből is csinálja végig az egészet!

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Sok mindent megvalósít elképzeléseiből, és ez örömmel tölti el. A hét végére tervez egy rohamlátogatást, hogy kiragadja Önt a mókuserékből.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

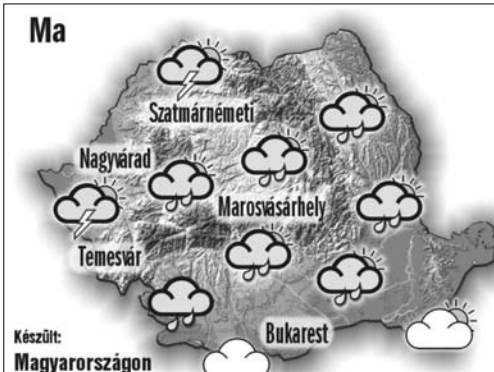
Pénzügyi vonatkozásban remek megérzései vannak, ennek köszönhetően biztosan megtalálja a legkifizetődőbb lehetőségeket. Váratlan események történnek.

VIZÖNTÓ (I. 21.–II. 19.)

Ma nem látja át az üzleti helyzeteket, ezért jobb, ha most nem hoz fontosabb döntéseket. Magánéleti problémái teljesen megoldódnak.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Teljes erőbedobással dolgozik, megpróbálja a maximumot nyújtani feladatai elvégzésében. Komoly sikereket ér el.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Nagyrészt erősen felhős vagy borult lesz az ég. Sokfelé valószínű eső, zápor, helyenként zivatar. A keleti szél megerősödik, a Duna mentén időnként viharossá fokozódik. A csúshőmérséklet 18 és 24 fok között várható.

A következő napok időjárása

Szombat: Nyugaton megnövekszik a felhőzet, szórványosan zápor várható. Keleten több órára a nap is kisüt.

Vasárnap: Többnyire napos időre lehet számítani, csak időnként növekszik meg a gomolyfelhőzet.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
váltakozó idő zivatarokkal	21°C	15°C
esőre, záporokra számíthatunk	20°C	10°C
esőre, záporokra számíthatunk	22°C	15°C
borongós idő várható	20°C	10°C
borongós, esős idő	22°C	12°C
esőre, záporokra számíthatunk	22°C	12°C
váltakozó idő zivatarokkal	21°C	14°C
váltakozó idő zivatarokkal	21°C	14°C
esőre, záporokra számíthatunk	22°C	14°C

Az a belső tűz

Horváth István

***	KELLEMETLEN ÜGY	TENGERI EMLŐS	KRÁTER KÖZEPEI	HIÁNYZIK AZ ORÁRÓL	***	KÉTÉLTŰ ÁLLAT	ABBÓL A MÁSIK IRÁNYBÓL	MEGKÖZELÍTŐLEG	HAJNALI IDŐPONTBAN
SZALONNÁT KÖVESZT					NÉMET ZENESZERZŐCSALÁD				
A VEGYTAN ÁGA					TYÚKANYÓ				
FRANCIUM VEGYJELE			VERSENY-AUTÓ						
KIS ... ZENE (MOZART)			ÁLLATOT BETANÍT	FEJ HÁTSÓ RÉSZÉ					
GONDOLÁT HAJT				ERŐSEN ÓHAJTÓ		RITKA; KÖLNBN			
***	SZESZT MÉRŐ					MONA ...; GIOCONDA			EGY LAP! VÉDELMEZŐ
ÖNKIVÜLETI ÁLLAPOT	HIDEG SZÍN				MIHÓK TÁRSA				
ÓKORI BETŰVETÉS					DÁTUMRAG		VONAL-SZAKASZI		
IDŐSZAK LEGÉNYEK ÉLETÉBEN							KELET		

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ta Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő: Salamon Márton László

Vezető szerkesztő: Cseke Péter Tamás

Vezető publicista: Agoston Hugó

Főmunkatársak: Biró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők: Moldován Árpád Zsolt (Aktuális) Bogdán Tibor (Háttér) Baló Levente (Kultúra) Szakács Zsuzsanna (Gazdaság) Turós-Jakab László (Sport) Farkas István (Média) Orosz Anna (Életmód) Szonda Szabolcs (Szenkép)

Olvasószerkesztők: Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók: Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Horváth István – 0747-517574 (Csíkszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő: Tofán Levente

Grafikus: Horváth István

Tördelőszerkesztők: Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser: Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak: Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

logtanácsos: Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalánnyal (mandat postál) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányzám-auditál Hivatal (BRAT) tagja

MÉDIAPARTNEREK

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

r . a . d . i . o
88 f M

Sláger Rádió
fm 105.9
A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus
RADIO 88.3 fm
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

rtm
MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ
98.9 FM

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
ahol talál a szó

Kizárják a „pandúrokat”?

Labdarúgás

Turós-Jakab László

▶ Az Unirea Urziceni után a Pandurii Târgu Jiu is bajba került a labdarúgó-Liga 1-ben: egy Dinamo iránti, félmillió eurós adósság miatt a szakszövetség versenybizottsága nem tűzte műsorra az alakulat soron következő mérkőzését. Ha a Gorj megyeiek a jövő héten sem rendezik az ügyet, és másodsor sem ütemezik be a meccset, az már a kizárással ér fel.

A „pandúroknak” hétfőn a Craiova-t kellett volna fogadniuk, de így az Universitatea játék nélkül, 3-0-s gólaránnyal kapja a mérkőzés 3 pontját.

A bajnoki pontvadászat 7. fordulójára pénteken a kolozsvári csapatok mérkőzéseivel indul. Az Universitatea Gyulafehérváron a Besztercei Gloriát fogadja, a 17 órakor kezdődő meccset a *GSP TV* közvetíti élőben. Fél 9-kor, a

A „pandúrok” (piros mez) a másodosztályban folytathatják

Fotó: Mediafax

Giulești-en, a CFR 1907 lesz a Rapid vendége, a találkozó a *Digi Sport* számol be. A Pásztkány Árpád csapattulajdonos által posztján megerősített Andrea

Mandorlini meglepetéseket ígér a házigazdáknak, többen tudni vélik, hogy két olasz idegenlégiós, Ferdinando Sforzini és Roberto de Zerbi is kezdőember lesz.

Szombaton, 17 órától, a *GSP TV* élőben közvetíti a két újonc, a Sportul Studentesc és a Victoria Brănești bukaresti találkozóját. A házigazdák kispadján új edző ül majd, Viorel Moldovan, akinek a Sportul a harmadik élvonalbeli együttese lesz, a Vaslui és a Brăsovo után.

A legnagyobb érdeklődésre azonban az este fél 9-kor, az *Antena 1*-en figyelemmel követhető Unirea Urziceni–Steaua mérkőzés tart számot. A bajnoki szünetben a vendégcsapat az argentin Pablo Brandant és Laurențiu Marinescut is elvitte a bărăgani alakulattól, ami azt jelenti, hogy immár hét, volt Unirea-játékos kaphat lehetőséget Ilie Dumitrescu edzőtől a Ghencea úton! A BL-ben vitézkedőből szedett-vedett csapatát vált urziceni-i gardát most Octavian Grigore edzi, aki volt csapata, a Chimia Brazi vezetőségének dühére elfogadta Dumitru Bucșaru csapattulajdonos feltételeit.

Vasárnap Marosvásárhelyi MSK–Medgyesi Gaz Metan (17 óra, *GSP TV*), Astra Ploiești–Temesvári FC (19 óra, *Digi Sport*) és Brassói FC–Dinamo (21 óra, *Digi Sport*) mérkőzéseket rendeznek, az Astra kispadján a Sportultól elcsábított Selymes Tibor ül majd.

Miután a „pandúrok” nem játszanak aznap, hétfőn már csak egy találkozóra kerül sor, a FC Vaslui–Oțelul Galați-mérkőzésre, amelyről a *GSP TV* számol be élőben, 18 órai kezdettel. ◀

Röviden

Ismét nyert az SzKC

Kedden Bukarestben, a CSM otthonában lépett pályára a Székelyudvarhelyi KC a férfi kézilabda-Nemzeti Liga 2. fordulójában, ahol egy gyenge első félidő után 30-26-ra nyert. A győztesek góljait Rusia (8), Kuzmanoszki (5), Mihălcea (5), Sztojlov (5), Tălas (3), Frățilă (3) és Daninfeld szerezte. További eredmények: Suceava–Szatmárnémeti 42-30, Bákó–Temesvár 30-21, Resicabánya–Minaur 34-23, Konstanca–Kolozsvári U 35-32, Steaua–Brassói Dinamo 27-27, Nagyvárad–Tg. Jiu 27-36. Négy csapat százszázalékos, gólaránya sorrendjében a Suceava, a Tg. Jiu, a Konstanca és az SzKC.

Aradon játszik a Bihar FC

Szombaton a labdarúgó másodosztály 3. fordulójának mérkőzéseit rendezik meg, a második csoportban az alábbi menetrend szerint: Dacia Mioveni–Poli Iași, Aradi ACU–Bihar FC, Nagyszebeni Voința–CSM Râmnicu Vâlcea, Tordai Arișul–Lupényi Minerul, Gaz Metan CFR Craiova–Szilágysomlyói Silvania FC, Petrolul Ploiești–Gyulafehérvári Unirea, Dévai Mureșul–Aradi UT, Alro Slatina–FC Argeș.

A 7. helyért játszanak a román pólosok

A horvátországi vízilabda Eb-n Románia 15-8-ra nyert Törökország ellen és a 7. helyért játszik azzal a Spanyolországgal, amely hosszabbítás után 12-11-re verte Görögországot. A 11. helyért: Oroszország – Macedónia 5-4. A szerb – horvát és magyar–olasz elődöntők lapzárta után fejeződtek be. A női torna elődöntőiben a görögök 10-5-re verték az olaszokat, az oroszok pedig 10-7-re a hollandokat. A győztesek a kontinensbajnoki címért szállnak vízbe ma, a vesztesek pedig a bronzéremért.

Kosárlabda-vb, immár a címvédő nélkül

Bombameglepetéssel indult a Törökországban zajló férfi kosárlabda-világbajnokság negyedöntőinek sorozata: Teodoszics felpályáról dobott triplájával Szerbia 92-89-re verte a címvédő és egyben Európa-bajnok Spanyolországot. A balkáni gárda elődöntőbeli ellenfele a török csapat, amely pazar első játékrésszel 95-68-ra verte Szlovéniát. Tegnap az amerikaiak 89-79-re verték az oroszokat, és a lapzárta után befejeződött argentin–litván párharc győztesével játszik a döntőbe jutásért.

Cselgáncs-vb, 15 magyarral

Tegnap kezdődött és hétfőn fejeződik be Tokióban a XXVII. cselgáncs-világbajnokság küzdelemsorozata, amely az olimpiai kvalifikáció kiemelt állomása is. A sportág történetében először súlycsoportonként két versenyző képviselhet egy nemzetet, 101 országból 843-an szerepelnek a dzsúdó óshahájában. A 15 tagú magyar küldöttség célja két érem megszerzése.

Elutasították a DVSC fellebbezését

Az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA) elutasította a Debreceni VSC csapatának beadványát, így érvényben marad a klub két játékosának, Mészáros Norbertnek és Vukasin Poleksicnek a bundaügyben kiszabott eltiltása. Az *nb1.hu* értesülése szerint a debreceniek a lausanne-i székhelyű Sportdöntőbírószághoz (CAS) fordulnak. Mészáros 2011 végéig, Poleksicet pedig 2012. június 30-ig tiltotta el júniusban az UEFA fegyelmi bizottsága, miután a testület szerint nem tettek eleget a jelentési kötelezettségüknek, amikor megpróbálták őket megvesztegetni.

Temesvári sztár az NFL-ben

Hírösszefoglaló

▶ Magyar nemzetiségű játékos is lesz az idei szezonból a profi amerikaifutball-ligának (NFL) a Temesváron született Meskó Zoltán személyében, akit a *The Wall Street Journal* a „bajnokság legérdekesebb” játékosaként aposztrofált. A kalandos előéletű, 24 éves román állampolgárságú rúgójátékost az idei amatőr játékosbörzén, a drafton az ötödik körben választotta ki a Magyarországon legnagyobb népszerűségnek örvendő New England Patriots csapata.

Az 1986-ban született focista 11 éves koráig élt Temesváron, amikor édesapja, Meskó Mihály amerikai zöld kártyához jutott. A család ezek után másfél évig New York Queens negyedében lakott,

majd mérnök szülei kedvezőbb állásajánlatot kaptak az ohioi Twinsburgben.

Gyerekkorában a fiatal játékos focizott, majd a költözés után nem sokkal megismerkedett a „tojáslabdával”, s gyorsan kiderült tehetsége; az általános iskola hetedik osztályában, miután testnevelés órán lerúgta a csarnok világitását, tanára elhívta az iskolai csapatba. Egy ideig mindkét focit játszott, majd a középiskolában az Egyesült Államokban sokkal népszerűbb amerikai futballt választotta, s ő lett csapata rúgója. Már ezekben az években kiválóan játszott, így válogatható az egyetemek ajánlatai közül, s a Michigan mellett döntött.

Az egyetemi évek alatt már csak a pontokat (kézből rúgás a negyedik kísérleteknél) rúgta, ám

azt olyan magas szinten, hogy utolsó két évében beválasztották a liga egyik legerősebb konferenciájának, a Big Tennek az első számú csapatába is. Ezek után nem volt meglepő, hogy a rúgók között a legelőkelőbb helyen, 150. választottként vitték el a drafton. A 2000-es években három bajnoki címet szerzett New England Patriots júniusban négy évre szerződött, s mivel a keretszűkítésnél Meskó maradt az egyetlen puntere Bill Belichick vezetőedzőnek, így vasárnaponként biztosan pályára lép együttesében. Meskó Zoltán öt nyelvet beszél, az angol mellett a román, a magyart, a németet és a spanyolt is. Emellett két diplomát is szerzett a Michigan Egyetemen.

A *Sports Illustrated* szakírójának listáján azon 15 újonc között szerepel, akik szerint annak ellenére is a liga legjobbjai közé kerülhetnek, hogy a draft késői szakaszában választották ki őket.

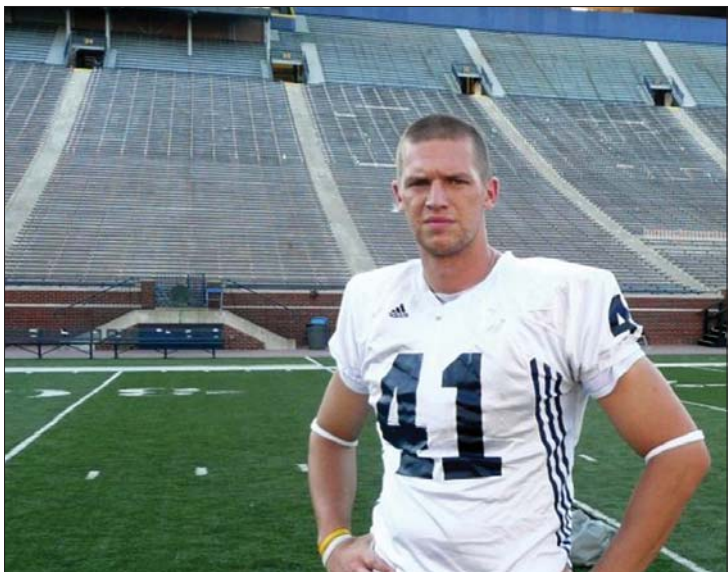
Az NFL 2010-es szezonja a címvédő New Orleans Saints és az idei főcsoportdöntőben általa legyőzött Minnesota Vikings összecsapásával kezdődik. Az Európában is egyre népszerűbb sport rajongói október 31-én a londoni Wembley Stadionban NFL-mérkőzést tekinthetnek meg, az ötszörös bajnok San Francisco 49ers és kétszeres győztes Denver Broncos összecsapását. Az NFL 32 csapatának végcélja idén is a február 6-án sorra kerülő nagydöntő, azaz a Super Bowl (SB), amelyet ezúttal a Dallas Cowboys tavaly átadott stadionjában rendeznek. ◀

Dinunak sikerült, Babosnak nem

Tenisz

T. J. L.

▶ A második helyen kiemelt Babos Tímea meglepetésre kiesett a New Yorkban zajló amerikai nyílt teniszbajnokság junior versenyének második fordulójában: a magyar játékos 7-5, 6-3 arányban maradt alul az orosz Julija Putyincevával szemben. Továbbjutott viszont Cristina Dinu, aki 6-1, 6-1-re iskolázta le a japán Emi Mutagucsit. A román junior következő ellenfele éppen Putyinceva. Babos a párosoknál vigasztalta magát, miután az amerikai Sloane Stephenszel az oldalán bejutott a negyedöntőbe: 6-4, 6-2 az amerikai Ester Goldfield, Chanelle Van Nguyen duóval. A felnőttek utolsó negyedöntőiben nem születtek meglepetések. Az orosz Vera Zvonarjova (7.) 6-3, 7-5-re nyert az észt Kaia Kanepi (31.), a dán Caroline Wozniacki (1.) pedig 6-2, 7-5-re a szlovák Dominika Cibulkova ellen. A két győztes az elődöntőben találkozik, míg a másik ágon a belga Kim Clijsters (2.) az amerikai Venus Williamszel (3.) játszik. A férfiaknál a második helyen kiemelt svájci Roger Federer visszavágott a svéd Robin Söderlingnek (5.) a Roland Garros-i negyedöntőben elszenvedett vereségért: a bázeli ezúttal 6-4, 6-4, 7-5-re nyert. A harmadikként rangsorolt szerb Novak Djokovic (3.) is a legjobb négy közé jutott, miután 7-6 (2), 6-1, 6-2-re verte a francia Gaël Monfilst (17.). ◀

Meskó Zoltánra sikeres karrier vár az amerikai futballban

A különbözőség színei

Szabó Attila muzeológus szerint az alkotótáborok a művészek és művek párbeszéde miatt is fontosak

Mind a szakmai szférában, tanárként és múzeumi szakvezetőként, mind a civil szervezetek terén fontos tevékenységet vall magáénak interjúalanyunk, akit a július végén, augusztus elején lezajlott Ipp Art alkotótáborban kaptunk mikrofonvégre. A kérdezz-felelek fő témája az idén tizennegyedik kiadásához érkezett, ám szélesebb körben mégis kevésbé ismert rangos művészeti rendezvény előzményei és mai szerepe.

Baló Levente

► **Milyennek mondható az idei Ipp Art alkotótábor?**

– Nagyon röviden szólva: különbözőnek. Ugyanis ebben az évben új helyszínen szerveztük meg a tábor, a Tövishát nevű kistérség Kusaly nevű falujában. Úgy adódott, hogy a régi helyszínen, ahol az utóbbi néhány évben voltunk, pénzügyi bizonytalanságok miatt nem tudtunk időben helyet foglalni. A helyszín pedig magával vonja a tábor jellegének változását is. A résztvevők tekintetében az alapárda idén is a szilágysági művészekből állt össze. A szilágyságiak, a házigazdák mellett pedig kolozsvári, brassói, illetve debreceni meghívotta érkeztek.

► **Van egy-egy témája az alkotótábornak, amit ilyenkor feldolgoznak a jelen lévő művészek?**

– A téma teljesen szabad. Másrészt viszont a téma adja magát, a helyszínhez kapcsolódóan. Ez a kusalyi helyszín egy egészen más tájat hozott elénk, más témákat kínált. Az elmúlt néhány évben a Bihar megyei Solyomkővárra jártunk, ahol hatalmas terek voltak, hegyek és völgyek egymás közelségében, monumentális volt az egész. Ahol most vagyunk, egy völgybe, illetve a domboldalra települt falu, nagy látványossága első látásra nemigen van. A résztvevők mégis megtalálták a vonzó témákat. Van a faluban egy tizenötödik századi gótikus templom, amely számtalan átalakítást ért meg, így érdekes formai kombinációkat nyert. Ez volt talán a legnépszerűbb téma a kollégák körében. Maga az épület is ritkaságszámba megy, egyedülálló stílus-
elemeket mutat, különös

hangulata van a domb tetején, öreg fákkal körülvéve. De volt, aki a homokos domboldalba vájt barlangokat festette, amelyek ma már elhagyottak, mert kihalófélben van a szőlőgazdálkodás. A homokos sziklafalak viszont érdekes formákat mutatnak.

► **Kik jöttek el az idei táborba, és milyen stílusokat képviselnek?**

– Az irányvonalakat tekintve véve van olyan résztvevő, aki az impresszionizmusnak egyfajta kései ágához tartozik, tehát hagyománytisztelő, és van, aki teljesen interpretatív módon dolgoz fel egy-egy motívumot, akár a szürrealizmusba fordulva. De vannak kollegák, akik fotóban dolgoznak, ami megint külön világot jelent. Dabóczy Géza olajfestményeket készít, kimondottan a plein air festészet érdekli, ezt nagyon ügyesen gyakorolja is, a tonális festészet hagyományában dolgozik, ami lassúbb munkamenetet jelent, egyfajta meditatív festészet, sok figyelmet és rendkívüli kidolgozottságot igénylő alkotásmód az övé. Id. Star Müller Géza akvarellben dolgozik, keze alatt naponta akár több mű is megszületik. Termékeny alkotó, de az alkalmazott technika is segíti ebben, az akvarellrel könnyebb dolgozni, tisztább munkamódszert jelent, nincs benne az olajfestménnyel járó nyűg. Burai István először ceruzarajzot készít, vázlatosan, majd átviszi tusrajzba. És van, amikor ez festményben folytatódik. Az ő művei egyfajta lírai figurativitást jelenítenek meg, a huszadik századi magyar képzőművészet, közelebről a szentendrei csoport hagyományát viszik

Szabó Attila személyes archívumából

tovább. Összességében a figurativitás uralkodik az Ipp Art-os alkotók munkáiban, ebben közrejátsszik az is, hogy ilyen helyszínen, ahol a leginkább megkapó a táj és az épített örökség, nem könnyű elkerülni a figurativitást. Ez alól némiképpen kivételek Székely Géza munkái, ő a végletekig tolja a figurativitás határait, addig megy el, ahol még éppen felismerhető a konkrét látvány. Alkotásaiba beépíti az avantgárd hagyományt, a konstruktivizmust, az expresszionizmust, erős szín-
kontrasztokkal él. Grafikus alkat még akkor is, ha sokszor festészetben dolgozik. Munkái sűrű szövésűek, terheltek, akár a filozofikus tartalmakig elmenően, nehézzé megközelíteni őket, de éppen ezért megragadóak, fogva tartják a nézőt.

► **Hogyan alakult ki ez az alkotótábor, mikor indult, milyen elgondolásokkal?**

– Ez a tizennegyedik kiadás, az első tábor 1997-ben tartottuk. Csepei János szilágysági mérnök, a művészetek

nagy barátja és támogatója, valamikor eljutott a gyergyószárhegyi alkotótáborba, és az, amit ott látott, annyira elvarázsolt, hogy azzal az elhatározással jött haza: ezt itthon is meg kellene csinálni, mert milyen fantasztikus dolog, hogy egy héten keresztül néhány művész együtt alkot, egészen közvetlen párbeszédet folytatva. Az ő ötlete alapján mindjárt került más támogató is, és így létrejött '97-ben az első tábor, ami eléggé kísérleti jellegű volt, éppen ezért többnyire diákok voltunk itt, akik a környékről a kolozsvári képzőművészeti főiskolán tanultunk. A nevét egyébként onnan kapta, hogy helyszíne a Zilahtól

nem messze található Ipp községben volt. Innen indulva aztán sorra bekapcsolódtak a szilágysági alkotók, azok is, akiket addig nem ismertünk. Elkezdtek kialakulni a kapcsolatok, egyfajta hálózat jött létre, és ez nagyon szép volt. Volt kísérlet arra, hogy román kollégák is részt vegyenek, néhány éven keresztül rendszeresen meghívtunk román művészeket, de ez valahogy nem akart működni, és akkor letettünk arról, hogy táborunk nemzetközi jellegű legyen. Tehát maradt törzstagságként a szilágysági magyar alkotók közössége.

► **Melyek a jelentősebb kiállításai?**

Szabó Attila (1975, Zilah)

Muzeológus, tanár, képzőművész. 2000-ben diplomázott a kolozsvári Ioan Andreescu Vizuális Művészeti Akadémia művészetpedagógia szakán. 2000 és 2009 között rajztanár a zilahi Ioan Sima Művészeti Liceumban, 2009-től a Megyei Történelmi és Művészeti Múzeum művészet szakos muzeológusa, 2010-től a Ioan Sima Művészeti Múzeum szakvezetője. Az

Atelier Z Művészeti Társaság és az Ipp Art Társaság alapító tagja, a zilahi Katakomba Társaság elnöke, az Atelier Z Galéria kurátora (utóbbi 2007–2009 között). Számos művészeti projekt és kiállítás előkészítője, kurátora, folyóiratok arcuattervezője, művészeti albumok tervezője, szerkesztője. Képzőművészként Romániában és Magyarországon állított ki.

– Volt kiállításunk már Bukarestben, Kolozsváron, Nagybányán és még sok helyen. Zilahon minden évben van, bemutatjuk az évi alkotótábor termését. Egy időben pedig rendszeresen körbejárt a kiállítás itt, a környező falvakban, mert igény volt rá, és mi erre szívesen válaszoltunk. Ez az igény most már valahogy alábbhagyott. De Szilágycséhbe például rendszeresen elvisszük a kiállítást most is. A leginkább számottevő csoportos bemutatkozás a Kolozsvári Művészeti Múzeumban volt, amikor a tizedik évforduló alkalmával sikerült egyben megmutatni a legjavát annak, ami az elmúlt időszakban megszületett a csoporton belül. Erre az alkalomra egy kiadós katalógus is készült. A csoport törzstagjait egy-egy portfólióban is bemutatjuk, valamint egy helyre került a csoport munkásságáról megjelent sajtóanyag is. Azóta eltelt már újabb négy év. Voltak veszteségeink, elhunyt Szabó Vilmos, aki a csapat egyik alaptagja volt, és szakmai szempontból a legnagyobb tapasztalattal rendelkezett, sokszor tanácsolta a kollégákat. Összességében, úgy látom, jelen vagyunk az erdélyi magyar képzőművészeti közéletben, és ez fontos. A művészek között van kommunikáció, a készülő munkák hatnak egymásra, benne van a párbeszéd, egymás megismerésének a hozadéka. Több okból kifolyólag is úgy alakult, hogy egyre nehezebb megszervezni egy ilyen tábor, egyre nagyobbak a költségek is, és sok előkészítő munkával jár. De mindig akkor derül ki, mennyire érte meg ezt a tábor megszervezni, amikor utolsó nap mindenki kirakja a munkákat, és azokat végig lehet nézni. És azok nagy pillanatok tudnak lenni, amikor döbbenettel látom, hogy milyen műalkotások születnek meg. Ezért éri meg dolgozni.

Kételyt ciripelő szonettek

Demény Péter

Egy legenda szerint Markó Béla azt mondta az egyik könyvbemutatón, hogy érdekes, míg például a József Attila szonettjei *szonettek* maradnak, addig a Szabó Lőrincéi kétségtelenül *Szabó Lőrinc* szonettjei.

Mikor és mennyire határoz meg egy forma egy alkotót? Mikor és hogyan jutunk el odáig, hogy egy mindenki által ismert és sokak művelte forma a miénk legyen, annak ellenére, hogy a mindenki?

A *Tulajdonképpen minden** néhány motívum abra-csozsa össze. A kert, a tücskök, Anna és Balázs – ezek talán a legfontosabbak, s mindezt együtt úgy is lehetne nevezni, a családdá vált, mindig megújuló, mégis problematikus szerelem. Problematikus, mert a versek beszélője gyakran tesz fel kérdéseket a mindenségnek, folyamatosan foglalkoztatják Isten hozzá fűződő szándékai, problematikus, mert az élet is az. A szonettek kordában tartott, de süvítő feszültsége éppen ebből származik: mindenben lehet bízni, ami rajtunk múlik, csak ahogy egyáltalán nem múlik rajtunk minden; több dolog múlik rajtunk, mint Istenen, ő azonban egy pillanat alatt minden megváltoztathat.

Ilyen értelemben *vallásos líra* ez, Istent kereső és vele vitatkozó, szenvedélyes és keserűen ironikus (a *Szonett egy tubus fogkrémről* című versben – 76. – még Markó ritkán felvillanó humora is ott mosolyog); olyan költészet, amely nem megy túl egy határon (például Tudor Arghézinek az Úrral viaskodó zsoltáraihoz képest jólnevelt), de konokul és változatosan ugyanazt mondja: „...mert ettől él az Isten, / hogy foghat minket, más értelme nincsen.” (*Közhely Istennel, tücsökkel* – 117.)

Az Isten értelmetlen értelméből adódik a szerelem lelki sokarcúsága is. Nagyon szép versek szólnak Annáról (még ha nem hangzik el a neve ebben vagy abban a mű-

MARKÓ BÉLA

TULAJDONKÉPPEN MINDEN

ben, a kötetből akkor is nyilvánvaló, hogy ő a múzsa); szépségük elválaszthatatlan attól a kettősségtől, amelyik szinte mindegyikre jellemző: egyfelől a nyugalom, a beteljesült szerelem, a teljesség, másfelől a nyugtalanság, a kérdezés, a mindig-csak-töredék trópusai. Az *Anna fényle* (23.) igazán úgy indul, akár egy óda: „Egyet-egyedül úszom, s elnézlek téged, / hogy napfürdőzöl itt az örök parton, / Apollónak kínálkozol kitartón, / és éjszaka majd visszasüt a fényed...” – azt hihetnénk, ide már igazán nem sompolyoghat be a kétely. De megteszi, méghozzá a zárásban, tehát nem is sompolyog: „...de gyült-e benned annyi nap, hogy egyszer, / ha sötét marad reggel is a tenger, / tovább világíts nekem szakadatlan?” Ettől a zárástól aztán már az örök part sem annyira örök és az „elnézlek” sem csak a szépségnek szól. Ugyanilyen hangulatban hagyja az olvasót a *Kívánatos a kert* (25.) befejezése is: „elnézem arcod egy nyugodt su-

gárban, / van-e helyünk a következő nyárban?”

Ezekre a különös helyekre vezet a kötet szép, zavarba ejtő, fájdalmas erotikája is. Markó nem riad vissza a kellemetlen képektől: „...szét-válik már testünk csipős szaga” – mondja az Egy-másban elmerül utolsó sora (46.), s a *Kezünk egyberoppan* (50.) sem a nyugodt kielégülés: „együtt fekszünk a hideg sugarakban, / s már így maradnánk egyetlen alakban, / amely megölt, pokolba s égbe vitt, // de most elernyed, kettékulcsolódva / feltámadunk, s zavartan mosolyogva / szétválogatjuk egymás részeit.”

Elszámolás önmagunkkal

Az eredendő és egyben végső kérdés talán az, amely a *Szonettszerűben* (101.) fogalmazódik meg a legélesebben és a legegységesebben: „nem találunk, mert egyformák vagyunk, / egyszerre lendülünk vagy torpanunk,

/ egyszerre heppenünk vagy huppanunk, // s nincs titkom, mert tudod, mit gondolok, / elviseled azt is, hogy horkolok, / mégis szeretlek: micsoda dolog?” A fene se tudja, a fene se érti, mi sem – a költő azonban szépen értetlenkedik.

Bár a feszültségekből s a kételyekből Balázst sem lehet kivonni (szép példája ennek a *Balázssal egy eltört vázáról* – 28.), a szerelem mellett mégiscsak a gyermek a legerősebb kapocs, az, akihez mindkét felnőttnek egyformán van köze és akinek ártatlansága a kételyt is súlytalanabbá teszi: „sötétedünk mi is, még megmerítjük / hűlő arcunk a fényben, s melegítjük / Balázs izzadt, kócos fején kezünket.” (*Sötétedünk mi is* – 28.)

Bármiről is szóljon ez a kötet, Szabó Lőrinc hatása kétségtelen. Csodálatos, hogy mire nem képesek ezek a tücskök; mindenütt ott ciripelnek. Már maga a szó is Szabó Lőrinc-re vall (*Tücsökzene!*), letagadni sem lehetne; de ennél jóval fontosabb, hogy a versnyelv, a verszene, a ritmus is. Nem olyan „csonttörő” (Szilágyi Domokos találta el így a szabó-lőrinci beszédmodot); Markó teltebb, zengőbb, dalamosabb, mégis sokat köszönhet a nagy előd lényének és lelki küzdelmeinek: ha csak *A szonett meghódítását* olvassuk, láthatjuk, milyen „örökölt megszokások” tördelik a sorokat: „Kevesebb / vagy több? Tehát: elvettél? Hozzátevé? / Úgy értem: századmásodpercek. / S nem csak... Jobb voltál-e ellenfelednél // valamivel?” (114.) Nem epigonizmusról beszélnek, hanem arról a minden alkotót mélyen érintő problémáról, hogy irodalmárként kit vagy kiket vall az apjának.

Ezt a vallást, ezt a vállalást Kovács András Ferenc is, amikor a fülön levő szonettjében (amely egyébként formájában megegyezik azzal, amit *A huszonhatodik év szerzőjétől* megszoktunk; Markó jóval klasszikusabb

ebből a szempontból, végig betartja a két kvartina-két tercina struktúrát) a *tücsökzenét* emlegeti. Ezzel egyrészt az ember-természet dichotómiába-harmóniába veti bele az olvasót, másrészt az *önmagunkkal való elszámolás* igényébe, hiszen Szabó Lőrinc verses regénye elsősorban az: „bár teljes, mégse kész / a mindenség, de minden rész egész / szavak terében röppen, él, forog / a pillanat, s mint tördelt felsorok, / versben ragyoghat minden sárba vert / fűszál, virág, ha nyílik, s vár a kert.”, mondja a *Markó Béla könyvére*.

„Nekem az írás a legfontosabb” – nyilatkozta Markó a *Literán* Zelki Jánosnak, s bár ezt nem mindig (nem mindig ezt) tapasztalhattuk, most örömmel látjuk, hogy olyan kötet született, amelyből az derül ki, az írásnak is fontos az, aki a verseket kihordta. Nem kongó szonettek ezek, amelyeket fáradt költők szoktak csengetni-bongatni; *egzisztenciális* ihletésűek: muszáj volt megíródniuk.

*Markó Béla: *Tulajdonképpen minden*. Szonettek. 2009. július – 2010. február. Bookart, Csíkszereda 2010.

Markó Béla

Kerti ars poetica

Én is hozott anyagból dolgozom, mint régebb nálunk a legtöbb szabó, a kert reggel végigkutatatom, hogy összegyűljön egy versrevaló,

de napról napra egyre kevesebb az üzenet, mind halkabb a zene, tátong a tücsökodú, mint a seb, s hangolnak még, de nem vágnak bele

a tücskök, a fák alatt megül a dér, akár a szájpénész, még összeér s forró a bőrünk, de már legbelül

mind hidegebb lesz, még összeszedem, ami megmaradt: egy-két verebem fázik s örül, hogy versbe menekül.

2009. szeptember 20.

Szétáramlik

Én a kertemből nézem a világot, míg nézi a világ a kertemet, egyenlőtlen harc: kevesebbet látok, mint ahányan láthatnak engemet,

és nap mint nap csak kevesebb gyűl bennem, mint amennyit széthord az éjszaka, szétáramlik, mit nyáron összeszedtem, elszáll a csillagok égett szaga,

egy-egy veréb a lomb közül kiröppen, lassan már itt is, ott is én vagyok, visszhangzom is, de közben hallgatok,

a lalkem csak egy tücsök lent a földben, hatalmas testem szétfűjja a szél, s gyér könnyem nagy pelyhekben visszatér.

2009. november 6.

Irsai Zsolt (1957–2010) emlékére

Rajzolj valamit a levegőbe és megmarad

Ha megnövök, festő leszek, mert az ember legyen hűséges az álmához, mondta egyszer Irsai Zsolt, már legalább ötven évesen. Nagy Pál keze alatt tanult Marosvásárhelyen a Művészeti Líceumban, tíz évig hiába felvételizett Kolozsvárott a Képzőművészeti Főiskolára. Mikor bejutott végül, akár tanárnak is felvehették volna, mert volt benne valami izzig-vérig tanári, vagy annál is több, nem csak mondta, amit tudott, hanem megosztotta mindekivel, aki figyelt, és akit érdekelt az ő tudása. Végül aztán tanított is a

Színházművészeti Egyetemen, de rövid lett ez a két szemeszter...

Fontosabb ennél, amit sokan, sokfelé tanultunk tőle, mert rengeteget tudott és valahogy mindenhez értett: a festészethez, a szobrokhoz, a vashoz, a fához, a színházhoz, a filmhez, a politikához, a földhöz és az emberekhez. Figyelni tudott, ellenkezni és hallgatni. Tudta, hogy a művészet nem csak ábrándozás, de mesterség is, hogy elkezdni és befejezni valamit egyaránt nehéz, és közben az embernek a világ-gal és főleg önmagával su-

lyos küzdelmeket kell vívnia. Tudta, hogy a művészet nem egyszerűen szép és tetszős meg drága tárgyak létrehozása, hanem egy végtelen beszélgetés mindazokkal, akik értenek, akarnak és látnak, egy befejezetlen beszélgetés azok között, akik hűek maradnak az álmaikhoz.

Azt is tudta, hogy az ember olykor egyedül marad az álmaival, mert a barátok, pályatársak, a szerettek és az ellenlábasok elmennek, elköltöznek, meghalnak, egyik-másikból híres alkotó lesz, nem is kevésből, másokból

nem lesz, de mindenkit érdekes számomartani. Ismerte a műveket, a múzeumokat, a gyűjteményeket, és látta korok, alkotók, elképzelések összefüggéseit. Ha beszélt valamiről, olyan elevonné tudta tenni az anyagot, hogy látni kezdte az is, akinek fogalma nem volt a kortárs képzőművészetről. Nem csak tudást, hanem élményt osztott meg.

Erős ember volt, attól függetlenül, hogy ceruzát, ecsetet, hegesztőpákát, lapátot vagy ráverő kalapácsot használt, mert egyetlen anyag sem adja magát könnyen,

mondta, legyen az papír, fa, réz, rugóacél vagy tipográfiai jel. Ha a levegőbe rajzolsz, megmarad, mondta egyszer ez a kemény ember, aki az anyagra esküdött, ám azt is tudta, hogy nem az anyag a maradandó, hanem a gesztus.

Irsai Zsolt életművét számbavenni itt és most nem tudjuk, de van három folyóirat, amelynek a kinézete az ő művészetét dicséri, ez a *Jelenlét* (1990–1992), *A Hét* (19...) és a *Látó* (...), tervezett tucatnyi könyvet, mert tanult szakmájának a könyvgrafikát tartotta. Épített há-

zat, kovácsolt vaskaput, festett képet. Rajzolt, faragott, vakolt és modellezett, készített installációt, volt egyéni és csoportos tárlata, és mindezen túl szervezett, magyarázott, értelmezett. Összekapcsolt embereket és művészeket.

Nélküle egészen más volna az erdélyi képzőművészet.

Nélküle egészen mások leszünk mi.

Nélküle most nem tudom...

Vida Gábor, a barátok és művész kollegák nevében

Forradalmi szeszélyek

Orbán a híd előtt

Nagy N. Péter

NÉPSZABADSÁG

A hídon akkor kell átmenni, amikor odaérünk a folyóhoz, szokta volt idézni Orbán Viktor a mondást. Akkor tehát most! – biztatnánk. A miniszterelnök a kormányzás eddigi száz napjáról ígért beszámolót a Professzorok Batthyány Körének meghívására, de az országos nyilvánosságágnak.

Három napja Kötcsén zárt – illetve az oda beengedett jobboldali sajtó jóvoltából részre nyitott – ajtók mögött jelentette be, hogy, mint lapunkban forrásaink alapján írtuk, „Megszorításról, kedvezmények megvonásáról ugyanakkor nem szólt. Akkor pedig hogyan? Ez a kérdés a híd. A miniszterelnök azonban ennek tövében tegnap nem azt közölte, hogy miként is jutunk át, hanem örömmel jelentette, íme, átértünk. Történelmi száz napot hagyunk magunk mögött, amely leszámolt az utópiákkal, tudtuk meg. Kötcsén még a baloldali utópiáktól búcsúztunk volna, amiben az a meglepő, hogy az előző kormányokkal épp az volt a nép baja, hogy le akart számolni az ingyen oktatás, egészségügy stb. utópiájával, de (nem utolsó sorban a Fidesz kezdeményezésére) ezt a népszavazás nem tette lehetővé. Ez után nem az illúzió bukott, hanem a kormány. Tegnap Orbán Viktortól már nem is a baloldali, hanem valamiféle neoliborális utópia bukásáról hallottunk, ami abban állt volna, hogy lehet pénzt csinálni munka nélkül – hogyan lehetne, betéti kamatnak vagy tőzsdei árfolyamnyereségnek hívják –, majd egy technokrata utópia bukását is nyugtázta a miniszterelnök. Eszerint lehetne a nép nevében az emberek ellen kormányozni, de hát amit így írt le, az nem utópia, hanem a második Gyurcsány-kormány komoly politikai hibája volt. Megtudtuk még azt is, hogy az új kormány, amelyet vezetője ezúttal nem a szavazófülkék, hanem a kétharmad forradalmáraitól írt le, a szociális biztonság érdekében nem hajlandó feladni a jelzaloghitelesek kiakoltatási moratóriumát, az energiaár-stopot, a gazdaság fellendítésére történelmileg (nálunk) példátlanul alacsony társasági adót vezetett be, és előkészítette minden idők legalacsonyabb személyi jövedelemadóját. Ezek már valóban komoly mondatok és tettek. Nyolc éve vagy még régebben szeretnénk megtudni, hogyan lehet ezeket egyszerre megoldani. (Bár lehetne!) Erről azonban szó sem esett. Így aztán az egészségügy, az oktatás, a közigazgatás, az ipar

vagy a mezőgazdaság gondjairól, esélyeiről sem. A száz napról megtudtuk, amit erre méltónak gondolt a miniszterelnök, de már a százkettedikről semmit. A Kötcsén megkezdett mondat – és a benne lévő dráma – politikai magánügyé vált. A kissé kedvetlenre, mondhatni professzorosra sikerült beszédből kiderült azonban, hogy az utópiának mégiscsak van esélye. Mert az embereknek nem a mostani lehetőségekre, nem a realitásra kell figyelniük, hanem a szívükben élő Magyarországra, mint lehetőségre. Nekünk a realitás kevés, mondta Orbán Viktor, mert mi a valóságot akarjuk. Erre azonban már rímként szalad a felelet: „...az igazat mondod, ne csak a valódit”. Át kéne végre menni a hídon. Keskeny, rozoga, veszélyes – de ez van.

Beckó és Mujkó

Megyesi Gusztáv

Most, hogy Boross Péter, a kormány alkotmányozó bizottságának a tagja előbb a Heti Válasz című lapban, majd a Népszabadságban fejtegette ki elképzeléseit az eljöv-

zőpiskolai katedrálról, vagy az új törvény alapján a nemzeti parkokban egyetlen tollvonással be lehet szüntetni nemcsak a környezetvédelmet, de magát a környezetet is, akkor jogart meg országalmát dugni valaki kezébe, majd koronát nyomni a fejébe nehogy már hetekbe kerüljön. Ez nem vicc, új világrendet élünk, s az új világrend legfőbb letéteményese szerint nem véletlen, hogy újra rólvuk beszél a világ. Ami azt illeti, sok mindent gondoltam még fél évvel ezelőtt is az új világrendről, de hogy az evangélikus egyház honlapján az a hír jelenik meg, hogy „keresztény törvényhozóvá emelkedik Orbán Viktor a pápai nyaralóvárosban”, az álomban sem merült fel. Pedig a múlt héten Orbán miniszterelnök tényleg a pápai rezidencián, Castel Gandolfóban járt „gyakorló hívő törvényhozóknak” szóló bentlakásos, emelt szintű továbbképzésen, s míg reggel még nem keresztény törvényhozóként lépett be a terembe, a kicsöngetéskor már mint keresztény törvényhozó távozott; a törvényhozásban majd hamarosan mi is látni fogjuk a következményeit. Annak taglalásától, hogy ki lesz a magyar király, most eltekintünk, sem Orbán Viktor vagy más közjogi méltóság

gyan Boross Péter szavaiból kiveszem, az új magyar király teljességgel megfelel majd a korszellemnek, azaz minimum debil lesz, hiszen az alkotmányozó exkormányfő az állandó mosolygáson és előkelő bólogatáson kívül semmilyen jogkört nem ad a kezébe, de még aláírnia sem kell kormányfők meg mindenféle emberek előterjesztéseit. Most, hogy az új világrend nevében a miniszterelnök gyakorlatilag előrajzolta az udvari gondolkodóknak az abszolútizmus körvonalait, Boross Péter további fejlesztéseket szorgalmaz: ezután a miniszterelnök nevezné ki a Legfelsőbb Bíróság elnökét, az ombudsmanokat, a legfőbb ügyészt, sőt „bizonyos szintig” a katonai vezetőket is (hogy a „bizonyos szint” kaplárókig értendő vagy csak huszár főhadnagyokig, még „búvármunkát igényelhet”), miként az is tarthatatlan állapot, hogy az ügyészség még mindig független, s hogy az Országos Igazságszolgáltatási Tanács egyáltalán létezik. A nehézkes parlamenti törvénykezéssel nem is szólva, mert Boross Péter szerint a „miniszterelnök akcióképességének növelése érdekében” nem törvényekkel, hanem miniszterelnöki, illetve kormányrendeletekkel kellene kormányozni.

korlátlan jogkört a miniszterelnöknek, mert „Trianon után is mélypontra volt és széthúzott az ország. 1938-ban viszont Magyarország már az európai középmezőny felső kategóriájába tartozott, akkorra ugyanis a kormány és a miniszterelnök erős intézkedési potenciállal és döntési jogkörrel rendelkezett”, amiben most kizárólag az a fontos, hogy az az ember fog a harmincas évekre hajazó preambulumot írni, aki az egész korszakból csak a csendőrt érti, meg még hogy a meddő nőket meg kell adóztatni, mert milyen dolog az, hogy nem szülnék.

Annyit már tudunk, hogy Schmitt Pál a sportot feltétlenül bele fogja írni a preambulumba, közvetlenül a Szent Korona-tanról szóló rész mellé illesztve, s ha ehhez hozzáveszem, hogy a napokban nagyköveteink, konzuljaink, külügyi dolgozóink, csupa világlátott, értelmes ember hallgatta végig siri csendben, fenntartás nélkül a miniszterelnök előadását arról, hogy Nyugat-Európának vége, ami tőlünk nyugatra van, az már gazdaságilag most is egy jelentéktelen semmi, ellenben az egész világról beszél, akkor elmondható, hogy a királyság már tényleg csak a kikiáltásra vár: Mujkó, Beckó és tár-

geit, ahol a szélsőbaloldal is képes lenne tömegbázist építeni – áll a Policy Agenda 168ora.hu-hoz eljuttatott elemzésében. Eszerint a gazdasági válság hatására az elmúlt években jelentős erőre tettek szert a radikális, szélsőséges mozgalmak. Ahogy Magyarországon, úgy Európában is elsősorban a szélsőjobboldali politikai formációk előretörése a tendencia, míg a radikális baloldali szervezetek nem tudták számottevően növelni társadalmi bázisukat.

Magyarországon a szélsőbaloldali, antikapitalista szerveződések széttagoltak – bár alapelveik mentén képesek együttműködni – valójában három alapvető irányzat különböztethető meg. Az egyik irányzat, a Magyar Egyesült Baloldal (Mebal), olyan civil szervezetek összefogásából szerveződött, mint a magyar Attac, a Magyar Szociális Fórum Alapítvány vagy a Ferencvárosi Munkás Szabadidős Egyesület. Kezdeményezői egyetemi, főiskolai tanárok és tudományos kutatók, többségében marxista értelmiségiek. Ez a csoportosulás – más nyugat-európai és oroszországi szervezetekkel együtt – egyelőre nem pártban gondolkodik, hanem olyan szociális projektekben, amelyek álláspontjuk szerint a társadalom alsó rétegeinek védelmét szolgálják. Tagsági és támogatói háttérük néhány száz fő lehet. Dokumentumaik szerint a jelenlegi feltételek között a párttá szerveződést elutasítják.

A Policy Agenda elemzése szerint a másik markáns irányzat, a Zöld Baloldal néven futó pártképződés, amely a Vajnai Attila (korábban a Thürmer Gyula vezette Munkáspárt alelnöke) vezetése alatt álló Munkáspárt 2006 és a Droppa György vezette Zöld Baloldal csoportjának szövetségéből jött létre. A Zöld Baloldal - ellentétben a Meballal - parlamenti politizálásban hisz, és így próbál társadalmi ismertséget, támogatottságot szerezni. A 2010-es parlamenti választásokon ugyan elindultak, de egyetlen megyében sem tudtak területi listát állítani.

A harmadik hazai irányzatot anarchista, anarchokommunista csoportosulások alkotják. Ez a csoportosulás hadat üzen az államnak, és minden hagyományos, megszokott szerveződéseknek. Ők a baloldalt, mint politikai szubkultúrát testesítik meg. Megvetik a hagyományos politikai tevékenységet, többre becsülik a happeninget, mint a tömegakciókat. A szektalétekből nem kívánnak előjönni, noha többnyire antifaszista és antirasszista harcosoknak tekintik magukat, ám főleg irodalmi tevékenységgel, a külföldi anarchista irodalom és zenei kultúra terjesztésével foglalkoznak.

Orbán Viktor – ígér, fenyít, elemez

terhére nem viccelődnek. Ámbár Boross Péter tett egy figyelemre méltó megjegyzést legfőbb közjogi méltóságunkra, amennyiben Schmitt Pál szerinte a lehető legjobb választás volt köztársasági elnöknek, mert „magas, fess, jóképű ember”. Ebben nagyjából ki is merülnek a köztársasági elnök pozitív tulajdonságai a volt miniszterelnök szemében, aki ezek szerint a következő hónapokban olyan társal fog együtt alkotmányozni és preambulumot írni, aki igen jóképű és állandóan mosolyog. En közjogi méltóságként egyszersmind a magyar nemzetet megtestesítve, az emberek embereként a lehető legnagyobb felkiáltása. Ha egy közoktatásban harmincöt éve dolgozó földrajztanárt cca. másfél perc alatt mindenféle indoklás nélkül ki lehet rúgni a kö-

Boross Péter – jöhet a király!

Boross Péter megbecsült alakja az elmúlt húsz évek, magam is csodálattal figyelemmel tevékenységét a miniszterelnökség bezárólag, ideértve azt is, hogy Horn Gyulával évekig önálló rovatuk volt a Nap-keltében, ami nálunk a szellemi képességek kiteljesedésének számít. Nem azed mondom, hogy nem érdemelte ki a karriert, elvégre Schmitt Pállal ők voltak az egyetlen olyan vendéglátó-ipari vezetők a Kádár-rendszerben, akik kikérték maguknak, hogy a belüggyel együttműködjenek, ráadásul Boross Péter karrierje mentálisan kifejezetten jól tesz az országnak, mindenki láthatja, hogy ebben a sokat szidott, igazságtalan demokráciában ilyen múlttal és ekkora félműveltséggel is hatalmas sikereket lehet elérni. Most például azért adna

Tamás Gáspár Miklós – zöld a baloldal?

saik mindenesetre már ott várakoznak a trónteremben.

A szélsőjobb lekörözi a szélsőbal

Stagnál a szélsőbal, miközben egész Európában nyomul a szélsőjobb. Magyarországon a szélsőbaloldali, antikapitalista szerveződések széttagoltak – áll a Policy Agenda elemzésében.

A magyar szélsőbal számára kevés az esély arra, hogy komoly társadalmi bázist szervezzen. A jobboldali radikalizmus leegyszerűsítő, populista jelszavai ma sokkal hatékonyabban szólítják meg a társadalom azon réte-

Korlátlan lehetőségek bűze

Kikkel legyünk szolidárisak?

Victor Rotariu

Egy, a TV-kameráknak szánt száraz beszédben, Traian Băsescu – a kamerák a legnagyobb figyelemmel követték, miközben ujjával fenyegetően mutatott az új miniszterekre – azt kérte a románoktól, hogy értsék meg, szolidaritásra van szükség a válságból való kilábaláshoz. A kérdések, amelyeket minden románnak fel kellene tennie: „Miért legyek szolidáris?” És főképp: „Kivel?” Miért lenne szolidáris egy Dacia gyári alkalmazott egy dekoncentrált intézmény titkárnójával, akit csak azért alkalmaztak, mert a főnökének tetszik a hangja? Miért lenne szolidáris egy tanár egy állami társaság osztályvezetőjével, aki hétszer annyit keres iratok ide-oda sétáltatásával és az aláírása gyakorlásával, mint amennyit egy katedránál kapna? Miért lenne szolidáris az államfővel egy apa, aki tizenkét órát dolgozik, hogy eltartsa a családját? Miért? Nem. Romániának nincs szüksége szolidaritásra. Nincs szüksége milliomos miniszterekre, akik fizetésüket havonta felajánlják adományként, sem politikusokra, akik krokodilkönnyeket hullatnak azok vállán, akiknek pénzből sorra lopdosnak húsz éven keresztül. A románoknak nincs szüksége szanalomra (és ha mégis, annak úgysem veszik hasznát), hanem erőre és elszántságra, hogy zöldágra vergődjenek. Kormányra van szükségük, miniszteri csapatra, amely tegye a dolgát, és ne arról tartson kiselőadást, hogy könnyebb a szegénység, ha több felé oszlik. Nem lehetsz szolidáris a szomszáddal, aki törvénytelenül jut szociális segélyekhez, miközben „feketén” dolgozik és végül nagyobb a fizetése, mint a tiéd. Szüleink és nagyszüleink nem lehetnek szolidárisak azokkal, akik negyvenöt évesen mennek nyugdíjba, mert „elfáradtak” a sok munkától, vagy mert eleget fizettek egy orvosnak, hogy rokkantsági igazolást szerezzenek. Nem lehetnek szolidárisak azokkal a miniszterekkel sem, akik nem voltak képesek enyhíteni az elbocsátási hullámon, amely az állami nyugdíjalap drámai csökkenéséhez vezetett. A válságból való kilábalás kulcsa nem a szolidaritás, nem a szegénység elosztása, hanem a törvényisztelet és a munka. Való igaz, hogy a recesszió a költségvetési bevételek csökkenéséhez vezetett, az államnak tehát kevesebb pénze van. Ha az adócsalás felére szorítása 6-7 milliárd euró többletbevételt hozhatna a költségvetésbe, mit segít

egy miniszter szolidaritási felhívása? Amikor a közbeszerzések csökkentése vagy törvényességük ellenőrzése még egy milliárd eurót hozhatna az államkincstárba, miért kell a románoknak 24 százalékos áfát fizetniük? A hat új miniszternek el kell felejtene az ország első emberétől jövő buzdítást, és neki kellene látnia a munkának. Felejtse el, hogy vannak barátai, akik a választási kampányukat szponzorálták, hogy vannak rokoniak, akik könnyű pénzt szeretnének keresni a közigazgatásban, és dolgozzanak orrvérzésig rogyásig, megmenteni, amit még lehet. (Fordította: K. B. A.)

A nemzet giccsvarázslója

Mircea Cărtărescu

Amikor megtudtam, hogy Dan Diaconescu pártot alapított, elkezdtem újfajta érdeklődéssel nézni az OTV-t. Eleddig úgy volt, hogy a csatornát váltogatva egy-egy teljes percig ragadott magával az úgynevezett csatorna számtalan kisebb-nagyobb ablakcskára osztott képernyője. Csatorna a javából: kinézésre is, szagra is. Eddig egyetlen televízióadóra sem illett jobban ez a szó. Nem az OTV fedezte fel a botrány-sajtót, sem a csodabogár-show-t, viszont a kétesen tündöklő abszolút giccs szintjére emelte. A kilencvenes években Cristoiu az élveszülő tyúkjával keltett döbbenetet. Abban az időben az Infracorul, az Infracorrea vagy a Prostituația ragadta magával a románok képzeletét. Az ótorai híradó ma is tömegesen árasztja el halottakkal otthonainkat – kotrógépmennyiségben, ahogy Auschwitz visszataszító képein látni. Azonban mindez eltörpül ahhoz képest, ami kikerült Dan Diaconescu giccsvarázsló kalapjából. Nincs az a nyomorult, utcaszéli vagy repedszarkú borzadály, ami fogható volna az OTV mindennapos felhozatalához. Az Dél-Amerika, Fellini, voodoo rituálé. Szerelem és mocsár. Szodoma és Gomorra. A maga módján Dan Diaconescu barokk művész, túlzás-mester, az emberi és társadalmi ürülék szobrása. Hosszú évekig azt hittem, hogy az Avenida Paulista és Izaura, a rabszolgálgány elérte a nyirkos érzelmek óceánjának fenekét, vagy Az egy virág két kertésznél több könnyet semmi nem fakaszt. De Dan Diaconescu megmutatta, hogy lehetséges. Mindenkinél magasabbra helyezte a valóságérőtlenség és a túróképeség mércéjét, de csak azért, hogy estéről-estére túllépje, ahogy bajnokhoz illik – és ahogy bölcshöz illik. Bölcset írok,

mert ez a tuskés fejű legényke mindünket megszegényített a tömegek lelkének letapogatásában. Mindenkinél korábban rájött, hogy Mély-Romániában a nemtörődomség és a hiszékenység határai sokkal szélesebbek, mint azt mi, értelmiségiek hittük, vagy akár a közember hitte. Ráértett azoknak a tudatalattijára, akik hónapról-hónapra előfizetnek a kábel-tévére, és bármennyire sze-

Dan Diaconescu – a csatorna ura

genyek is, ha kenyérre sem maradna pénzük, a kábelt akkor is fizetnék. A cinikus, de a maga módján briliáns filozófiát követve Diaconescu valóságos birodalmat épített fel az Elodia élő-halálával elkábított lelkében. Ezzel az életre keltett zombi-hadsereggel készül most megrohmozni a román politika kételyektől terhes Capitoliumát. Sokan zsarolással magyarázzák előmenetelét, és ujjal mutogatnak rá mint gátlástalan, dúsgazdag újságíróra. De szerintem ez így van jól. Ha szegény lenne és becsületes, az ember összetévesztené Iliescuval. Mert Dan Diaconescu nem csak irányítja ocsmányság-kormányát, hanem maga is szereplője az OTV-galériának. Proteusz ő, aki szörny-csordát terel, vagy ahogy a költő mondaná: „szörnyűbb ő maga”. Rolls-Royce és helikopter nélkül egyáltalán nem lenne rendkívüli. Ha igaz volna is, hogy csak a perrektől menekülve lépett be a politikába, csak részgazság lehet, ami nem érdekel. Az igazság az, hogy ügyességét kihasználva a román választótaborban megtalálta saját rétegét, amely hatalmas, mint az ózonrétegen tátongó lyuk. Arról a milliós (vagy talán népesebb?) tömegről van szó, amely számára a PSD túlságosan megújult, a PRM pedig túl elavult ahhoz, hogy vonzónak találja. Amely elégedetlen a három nagy párttal, miután azoknak nem maradt pénzük a szokásos választási miccsre sem. És amely a banánköz-társaságokban meghonosodott „népi pártra” vár, élén a szeretett és félt atyussal, akinek ugyanolyan a szaga és a beszéde, mint neki. Tulajdonképpen Diaconescu pártja nélkül a román parlament, bármennyire mélyre süllyedt

is intellektuálisan és erkölcsileg, még mindig nem kicsinyített tükörmása a választótabornak. Kívül még mindig több a parasztság. A videokorral Dan Voiculescu túl kevés. Az üdvöskét játszó Teo Trandafir egyedül nem elég. Vagyis jól teszi az összemzeti giccsvarázsló, ha belép a politikába. Legalább tudni fogjuk, jobban, mint eddig, hogy kik vagyunk, és hova jutottunk. Húsz százalékot adnak a felmérések a Nép Pártjának? Húsz százalék lesz. Amit a PDL elvelezi, kivétel nélkül oda megy. Dan Diaconescu lesz az elnök? Why not? Semmivel nem tűnik abszurdabbnak vagy lehetetlenebbnek annál, mint hogy Ponta vagy Antonescu lesz az elnök. Mert már senki nem képes megállítani szerencsétlen hazánk gyors és hihetetlen, erkölcsi, értelmi és... és... pénzügyi lealacsonyodását. Végül egy utóirat: Nem, nem felejtettem el, hogy Băsescu legutóbb az OTV-ben kampányolt. És nem, nem mondom, hogy jól tette. (Fordította: Sz. L.)

Obama halálos csapása

Ambrose Evans-Pritchard

Ha Barack Obama képes volna egy új Manhattan-projekt mögé gyűjteni Amerika bőséges tudományos és stratégiai tartalékait, joggal remélhetné, hogy három-öt éven belül újrarajzolhatja a nemzetközi energiaterképét, és megírhatná a kőolajszármazékoktól való függésünk utolsó fejezetét. (...) A Nemzetközi Energia Ügynökség szerint a világon 26 billió dollárt (16,7 billió font) kell befektetni az elkövetkező húsz évben, hogy elkerülhető legyen egy energia-sokk. A küzdelem a szűkös üzemanyagért már most sürdülést okoz Kína, India és a Nyugat közt. A nukleáris fizikában nem létezik biztos tét, viszont a Nobel-díjas Carlo Rubbia a CERN-nél (Európai Nukleáris Kutatási Szervezet) azon dolgozik, miként lehetne a tóriumot olcsó,

tiszta és biztonságos alternatívaként használni az uránfűtésű reaktorokban - ez lehet a mágikus megoldás, amelyre mindannyian várunk, bár alig kezdett tudatosulni bennünk a napenergia potenciálja. Dr. Rubbia szerint egy tonna az ezüstszerű fémfűtésű (...) annyi energiát bocsát ki, mint 200 tonna urán, vagy 3,5 millió tonna szén. Alig egy maroknyira volna szükség, hogy London egy hétig fényben ragyogjon. Ráadásul a tórium megzabálja saját veszélyes hulladékát. Sőt képes kisöpörni az uránfűtésű reaktorokból a plutóniumot, mint egy ökotisztító. Kirk Sorensen, a NASA egykori rakétamérnöke, ma a Teledyne Brown Engineering vezető nukleáris technológusa szerint „a tórium lehet a civilizáció motorja több százezer éven át, miközben csaknem ingyen van. Nem kell majd bajlódni az urániumkarterekkel.” A tórium annyira gyakori, hogy – radioaktív melléktermékként – terhükre van a bányászoknak, amikor ritka földfémek után kutatnak. Az Egyesült Államok és Ausztrália dugig van vele, akárcsak Cornwall gránit-szikláiban. És nincs szükség sokra: gyakorlatilag hiánytalanul felhasználható üzemanyagként, szemben az uránnal, amelynek mindössze 0,7 százaléka hasznosítható. A Manhattan-projektet követően az amerikai fizikusok már foglalkoztak a gondolattal, hogy civil reaktorokban tóriumot használjanak. Csakhogy akkoriban Amerikának szüksége volt az urániumból hátramaradt plutóniumra, hogy bombákat építsen. (...) Amikor a CERN 1999-2000-ben az Európai Bizottsághoz fordult forrásokért, elutasították. Brüsszel a szakértőkhöz irányította őket, akik történetesen franciák voltak, mivel a franciák uralják az EU atomiparát. Nem akartak versenyt, hiszen nagyon sokat fektettek be régi technológiákba. (...) Az Aker Solutions norvég csoport megvásárolta dr. Rubbiától a tórium fűtőanyagciklusának szabadalmát, és nagy-britanniai üzemében máris dolgozik egy protongyorsító kifej-

lesztésén. Victoria Ashley, a projekt menedzsere szerint olyan, 600 megawattos törperekre hálózatát tervezi, amelyeket a föld alatt helyeznének el, és amelyek kisebb hálózatokat lennének képesek ellátni, anélkül, hogy biztonság védőrétegre volna szükségük. Kétféle árd fontba kerülne az első megépítése, az Akernek pedig 100 millióra volna szüksége a következő tesztfázisra. Az Egyesült Királyság nem sok érdeklődést mutatott (...) Maxis túl sok munkát és pénzt fektettek következő generációs reaktorokba, amelyek élettartama még legalább hatvan év. Így az Aker az Egyesült Államokkal, Oroszországgal vagy Kínával társulna. Indiának megvan a saját tóriumprojektye – bár egyetlen reaktort sem építettek –, még abból az időből, amikor fegyverprogramja miatt urániumzárlatnak vetették alá. (...) A Fehér Ház nyolcmilliárd dolláros kölcsönt hagyott jóvá új reaktorokra, mégis Amerika furcsán passzív. (...) Néhány úttörő amerikai valódi gyökeres változás után kutat, folyékony üzemanyagot állítana elő fluorid-sóoldatból. A gondolattal Alvin Weinberg amerikai fizikus már foglalkozott a hatvanas években. (...) A tórium-fluorid reaktorok külső hőmérsékleten működtethetők. „Az üzemek sokkal kisebb költségekkel, és kevésbé költségesek. Nem lenne szükség azokra az óriási védőkupolákra, mert a reaktorban nem lenne nyomás alatt víz. Egészen testhezálló.” (...) Amikor a Szilárd Leó által vezetett magyar tudósok megpróbálták figyelmeztetni Washingtont, 1939 vége felé, hogy a náci atom-bombán dolgoznak, hitetlenkedve félresöpörték őket. Albert Einstein járt közben a belga anyakirálynő révén, végül így nyert bebocsátást az Ovális Irodába. Roosevelt elsőként lerázta magáról. Csak másodszor figyelt oda jobban, amikor a következő nap reggelinél találkozott, és akkor percek alatt megértette. „Lépni kell”, mondta katonai segédjének. Így született meg a Manhattan Projekt. Az eredmény az volt, hogy az USA elég hamar tett szert az atomfegyverre ahhoz, hogy Sztálin túlságosan messze merészkedjen Európában. A globális „energiacsörte” ugyanúgy lépést kíván. Ha működik, a Manhattan II. egyetlen csapásra helyreállíthatja Amerika optimizmusát és stratégiai vezető pozícióját, ha nem, mindenképpen lökést adhat az amerikai tudománynak, és több eredménnyel kecsegtet az USA állandósult zuhanásának megállítására, mint a szedett-vedett ösztönzők. Még jobb volna összefogni Kínával, és együtt megcsinálni – valamennyink érdekében. (Fordította: Sz. L.)

Atomerőmű Franciaországban – a visszahúzó magerő

Adótörvénykönyv-módosítás

Czédly Lószef

Még le sem csillapodtak az adótörvénykönyvek (Codul fiscal) az 58/2010 sz. Törvényerejű Sürgősségi Kormányrendelet bevezetett módosításai által felkavart kedélyek (lásd az augusztus 27-i és szeptember 3-i Törvénytárban megjelent ismertetőket), a kormány honlapján közzétették ennek a pénzügyi szabályozásnak egy újabb módosítási tervezetét.

Felmerül a kérdés mi készítette a kormányt erre az újabb törvénymódosításra, tekintettel arra, hogy egy ország pénzügyi stabilitásának főkövetelménye, minél kevesebb változtatást vezessenek be a gazdasági tevékenységet közvetlenül befolyásoló szabályozásokba. A válasz egyértelműen csak az lehet, az említett

kormányrendelet és különösképpen a hozzáfűződő végrehajtási utasítás olyan sok kétértelmű, egymásnak ellentmondó, gyakorlatban szinte megvalósíthatatlan birokritikus előírást tartalmaz, ami kiváltotta az érdekeltek és a szakmai-politikai szervezetek megalapozott felháborodását és kritikáját. Nem túlzás az a megállapítás, hogy a kormánypártok népszerűségének drasztikus csökkenéséhez és a szabályozásokért felelős szakminiszterek leváltásához nagy mértékben járultak hozzá, legalább is az utolsó cseppek voltak a pohárban, az adótörvénykönyvnek a nyár folyamán bevezetett módosításai.

Rátérve az új módosítási tervezetre, általános szakvélemény, hogy ezúttal egy sokkal megalapozottabb,

rendszeresebb jogszabály módosítást kíván bevezetni a kormány, 2011 január 1-i hatállyal, tehát lenne idő végrehajtásának előkészítésére is. Vita tárgyát képezi, hogy a módosításokkal egyidejűleg több mint kétszerezésre kívánják emelni a szociális hozzájárulások értékét, valamint ki kívánják terjesztetni az egészségügyi hozzájárulási kötelezettséget a prémiumok és a természetbeli juttatások összegeire is.

Tételesen a törvénymódosítás négy különálló fejezetet tartalmaz:

a) az adótörvénykönyv bevezető fejezetének átírása, a jövőben 13 adókötelezettség

szabályoz, beleértve mind újdonság a szociális jellegű befizetéseket is;

b) a függő tevékenységek bér munkák (activitățile

dependente-salariale) alapján szerzett jövedelmek után fizetendő szociális hozzájárulások;

c) független tevékenységek és más jövedelmek után fizetendő szociális hozzájárulások;

d) más rendelkezések melyeknek elsődleges célja a jogszabály harmonizálása az érvényben levő törvényekkel.

Az a) pont keretén belül kizárólagos jelleggel felsorolja mi határozza meg a függő és független tevékenység közötti különbséget, megszüntetve az eddig érvényben levő általános kritériumot miszerint függő tevékenységnek tekintendő „bármilyen más ilyen jellegű tevékenység”.

A b) pont újdonsága, hogy a jövőben a fizetések után befizetendő szociális hozzájárulásokra vonatko-

zóan egyetlen, minden kötelezettséget magába foglaló bejelentést kell majd letenni a pénzügyi hatósághoz. (Az érdekeltek tudják eddig külön-külön kellett bejelenteni a társadalom biztosítási, egészségügyi, munkanélküli alapra való befizetésekről szóló jelentést).

A c) pont rendelkezései a legvitatottabbak. Ugyanis előírja a hozzájárulási kötelezettségek mértékének lényeges növelését. Ez azt jelentené, hogy egy nagyrészt szociálisan érzékeny társadalmi rétegre róna ki nagyobb adóterheket, mivel amint tudjuk független tevékenységnek tekinti a törvény többek között a szerzői jog alapján, kereskedelmi tevékenységből, szabadfoglalkozásokból, természetes személyek gazdasági tevékenységből származó jövedelmeket.

A javasolt kötelezettség növekedések a következők:

- társadalombiztosítási hozzájárulás (CAS) 10,5% helyett, 24,43%;
- egészségügyi hozzájárulás 5,5% helyett, 8,35%;
- munkanélküli alapra való befizetés 0,5% helyett, 0,78%.

Tekintettel arra, hogy a az egységes jövedelemadó 16%, az összes hozzájárulások értéke kb. 51%-ra emelkedne, az eddigi kb. 34% helyett. Így az a helyzet állna elő, hogy majdnem egyenlővé válna az alkalmazottak után fizetendő hozzájárulások értéke a független tevékenységet végzőkkel. Hangsúlyozom törvényjavaslatról van szó, a viták során remélhetőleg több pozitív kiigazítást eszközölnek majd, ezekről az elkövetkezőkben tájékoztatni fogjuk olvasóinkat.

Az elbirtoklás szabályai az új polgári törvénykönyvben

Deák Levente

Az idei nyár egyik igen fontos törvényalkotási újdonsága az új polgári perrendtartás törvénykönyvének megalkotása volt, amelyet a 2010. július 15-i Hivatalos Közlöny I. része 485. számában jelentettek meg. Hatályba léptetése és vele együtt a még 2009-ben elfogadott új polgári törvénykönyvé is azonban még várat magára, mert mindkettőhöz előbb a Kormány elfogadásra a Parlament elé kell terjesztenie mindkét jogszabály hatályba léptetési törvényét. Erre 6 hónapot adott a törvényalkotó, ezt a perrendtartási törvénykönyv megjelentetésétől számítva. Az idő tehát sürget, és nemsokára új polgári (és büntető) törvénykönyvek és perrendtartások alapján fog nálunk történni az oly sokszor és sokak által bírált törvénykezés. Itt az ideje tehát annak, hogy kiemeltem foglalkozzunk a polgári eljárás törvénykönyv néhány újdonságával, hogy ezeket mielőbb megismerjék olvasóink.

Az összesen 1118. szakaszt tartalmazó törvénykönyv megalkotásának indokait legjobban az előterjesztésből ismerhetjük meg. Ebből, egyebek mellett kiderül az, hogy a peres eljárások, a törvénykezés idejének lerövidítése az egyik cél, s ennek eléréséért a bíróságok (bírók, törvényszék, ítéltábla, Legfelső Semmitő-és Itélőszék) tárgyi és területi illetékességének „átrendezése”. E mellett a perrendtartási törvénykönyv tág teret szentel a különleges peres eljárás-

soknak, azoknak, amelyek eddig vagy teljesen hiányoztak vagy pedig – átfogóbban vagy csak vázlatosan – különtörvényekben találtak helyet. Megragadta figyelmünket a törvényalkotónak az a szándéka, hogy egy eddig követett jogelvet : az eljárási szabályok azonnali alkalmazásának elvét feladva, a régi törvény „túlélésének” elvét hozza előtérbe, érthetőbben azt, hogy a régi törvény hatálya alatt indított perekben általános szabályként továbbra is a réginek eljárási előírásait kell alkalmazni, még akkor is, ha a régi törvényt időközben egy újabb jogszabállyal kifejezetten vagy hallgatólagosan hatályon kívül helyezték!

Nem szeretnék azonban sokat időzni kifejezetten elméleti fejtegetéseknél, hanem az újdonságokkal kívánom mielőbb megismertetni olvasóinkat, például az elbirtoklás (uzucapiunea) jogintézményét szabályozó újdonságokkal, amelyek most már helyet kaptak az eljárási törvénykönyvben is. Az elbirtoklás vagy a jogszerző elévülés jelenleg nagyon sok ingatlan tulajdonost foglalkoztat, mert az új telekkönyvi törvény megjelenése és az ország egész területére történő kiterjesztése (az 1996. évi 7. törvényről van szó) szükségessé teszi azt, hogy a jogcímmel nem rendelkező birtokosok is végre magukra tudják tábláztatni hosszabb vagy rövidebb ideje birtokolt ingatlanukat.

Volt már szó az elbirtoklás szabályairól az új Ptk. szerint, amelyek határideje (az elbirtoklási határidő)

10, illetve 5 évre rövidül le. (Lásd az új Ptk. 930-934. szakaszaiban.) Igaz, ezek a szabályok még nincsenek hatályban, de jó lesz már most megismerkedni ezekkel, mert fel fogják gyorsítani a tulajdonszerzésnek a jóhiszemű, háborítatlan, folyamatos, tulajdonosi minőséget sugalló, stb. használatra alapozott módját. 10 év lesz az elbirtoklás a telekkönyvbe bejegyzett tulajdonos elhalálozásától, illetve a jogi személy tulajdo-

nos megszüntetésétől számítva (és itt most csak ezt a két esetet említem), majd pedig 5 év lesz akkor, ha a birtokos vagy használó jóhiszeműen, de törvényes jogalap nélkül, évenként okirat alapján tábláztatta magára az ingatlan, s ez legalább 5 évig a telekkönyvben a nevében állt. (Ezzel az 1938. évi 115. törvényrendelet, avagy a régi telekkönyvi törvény 27-28. szakaszában előírt 10, illetve 20 éves határidőt a felére rövidítették le.)

Az eljárási törvénykönyv 1035-1038. szakaszából ismételen az derül ki, hogy az elbirtoklásra alapozott betáblázási kérelmet továbbra is csak peres eljárás keretében lehet megfogalmazni, azaz ezt a jogot csakis bírósági úton lehet érvényesíteni, és pedig elsőfokon az ingatlan fekvése szerinti bíróságon. A kérelemhez többféle iratot kell csatolni, amelyek közül kiemelem azt a bizonylatot, amelyet az anyakönyvi hivatal állít ki (a régi elnevezést használtam). Ebből annak kell kiderülnie, hogy az (utolsó) telekkönyvi tulajdonos már nincs életben, s meg kell jelölni elhunytja pontos napját. A már megszünt jogi személy esetében ugyancsak hivatalos igazolást kell bemutatni a megszűnés tényéről, amit jelenleg a kereskedelmi kamara cégbejegyző hivatala állít ki. A többi szükséges iratot az 1036. szakasz első bekezdésének b-h) pontjában tételesen sorolja a törvénykönyv, ezeket tehát ott lehet megtalálni. A birtoklás folytonosságát, ennek tényét két tanúval is igazolni lehet/kell. A megkeresett bíróság a birtokos felperes kérelmét az eljárás első szakaszában nem nyilvános tárgyaláson, hanem a tanácssteremben (in camera de consiliu) tárgyalja, és döntését végzésbe (încheiere) foglalja, egyben elrendelve egy olyan felszólítás (somație) kiállítását és több helyen: a bíróság, a kataszteri hivatal, az ingatlan fekvése szerinti polgármesteri hivatal a tájékoztató történő kifüggesztését, továbbá a szövegnek két országos terjesztésű napilapban történő megjelentetését,

amelyből az ingatlanra, a birtokosra, a telekkönyvi tulajdonosra, stb. vonatkozó legfontosabb adatok kiderülnek, ismertté válnak. Ha ez ellen a nyilvánosságra hozott felszólítás ellen senki nem él ellenvetéssel (opozíció) a legutolsó ilyen felszólítás kiállítását követő 6 hónapon belül a bíróságnak a kérelmet le kell tárgyalnia. Ez esetben a bíróság végzésével, a felek megidézése nélkül ugyancsak a tanácssteremben mondja ki döntését, azt, hogy a felperes birtokos az elbirtoklás feltételeit teljesítette vagy sem. Ha azonban valaki ellenvetéssel élt a birtokos benyújtotta kérelem ellen, az eljárás már nyilvános tárgyaláson folytatódik a döntéshozatalig, s az ügyben elsőfokon ítélet (sentință) születik. Mindkét esetben, a végzés, illetve az ítélet ellen csak fellebbezés (apel) van helye. Az 1038. szakasz 3., utolsó bekezdése szerint a felperes birtokost attól a pillanattól kezdve lehet tulajdonosnak tekinteni, hogy az elbirtoklásra alapozott (megnyert) ingatlan feletti tulajdonjogát a telekkönyvbe bejegyezték.

A fentiek ismeretében még egyszer szóvá teszem azt, hogy a peres eljárást vagy utat nem lehet semmi más, még közjegyzői, tehát peren kívüli eljárással sem helyettesíteni, amelyben a háborítatlan, folytonos, stb. használatot főleg a helyi közigazgatási hatóság kiállította bizonylattal igazolnak. (Erről különben lapunk 2010. szeptember 4-5-i számában, a Törvénytár rovatban részletesebb ismertetőt olvashattak.)

Első nap az iskolában...

Kezdődik az iskola, ami nemcsak az óvodából „kiszakadt” gyermekeknek, de a szüleiknek is igazi próbatétel. Az első nap az iskolában nagy lépés, hatalmas változás minden kisgyerek – és persze szülő – életében. A legtöbb leendő elsős örömteli izgatottsággal készül, hiszen végre ő is a nagyok közé fog tartozni.

Az iskolába készülő kisgyerekek gyakran hallják az óvodában és otthon is, hogy milyenek is kell lennie egy iskolásnak. Az iskolás okos, hiszen megtanul írni, olvasni, számolni. Az iskolás szorgalmas; mindig megírja a leckejét. Ugyanakkor szófogadó és fegyelmezett; nem kiabál bele a tanóraba, szépen jelentkezik, megvárja, hogy kérdezzék. Ha belegondolunk, ezek cseppet sem könnyű vagy különösebben vonzó feladatok. Gyermekeink mégis készséggel, többnyire lelkes jókedvvel vágnak neki az új kihívásnak. Tudnunk kell, hogy ezt elsősorban miattunk teszik! Nekünk szeret-

nének a kedvünkben járni, mert mi azt mondtuk nekik, hogy ez tenne minket büszkévé. Egy hat év körüli gyerek számára a teljesítmény önmagában még nem fontos, nem állít maga elé követelményeket, nem a saját elvárásainak akar megfelelni, hanem a számára fontos személyeknek. Még nincs önismerete, olyannak látja magát, amilyennek őt mások visszatükrözik. Ha számunkra fontos, hogy jól tanuljon, igyekezni fog. A jó teljesítményen kívül persze azt is szeretnénk, ha gyerekünk jól érezné magát, érvényesülne, barátokat szerezne, biztonságban érezné magát. Szeret-

nénk, ha az óvoda engedékeny, játékos, önfeledt és szertelen világából nem lenne annyira hirtelen az átmenet a követelmények és a teljesítmény világába.

Nem csoda, hogy nemcsak a gyermekek, de a szülők is szorongva várják az első időszakot, és sokakban felmerülnek a kérdések: vajon jól vá-

lasztottunk-e iskolát, megállja-e majd a helyét a gyermek, milyenek lesznek az osztálytársak, a tanárok stb.

Sok szülő esik abba a hibába, hogy önértékelés-beli kérdést csinál gyermeke iskolai alkalmazkodásából. Ne vetítsük saját aggodalmainkat a gyerekekre. Jól tesszük, ha az első évet csupán a beszokás,

a kisdíákka és idejének tekintjük. A pszichológus azt tanácsolja, hogy ne a teljesítményen keresztül ítéljük meg az elsős iskolai életét, hisz a felnőtt számára is több hónap, mire a változáshoz, az új környezethez alkalmazkodik. Ne akarjunk azonnal „kisdíákot” faragni belőle.

Lehetséges, hogy az új

környezet, tanító, osztálytársak elfogadása nehéz. Hogy segítsük a beilleszkedést hívjunk meg például néhány osztálytársat iskolán kívüli közös programra. Közvetítsük a gyerek felé határozottan, hogy most már mindig ide kell járnia, ugyanakkor tegyük lehetővé az óvis barátokkal való kapcsolattartást is.

Mivel sok minden változik a gyerek körül, az otthoni élet lehetőleg a régi menetrend szerint történjen: sok mozgás, játszótér, sport, esti mese. Persze nézzük meg az órarendet, feladatokat, pakoljunk be együtt, de az otthoni élet döntően ne az iskoláról szóljon. Ne faggassuk a suliról, várjuk ki türelmesen, hogy magától meséljen. A gyerekek fáradékonyak lehetnek még, van, akinek hiányzik a délutáni alvás. A fokozottabb terhelés, mozgáshiány miatt fáradékonyak, nem kell megijedni. Ha nincs lehetőség arra, hogy az első egy-két hétben még hazavigyük tanítás után, akkor gondoskodjunk arról, hogy este időben ágyba kerüljenek.

Legyen egészséges a tízórai

Nem mindegy, hogy a gyereket milyen tízóraival engedjük az iskolába. Legyen finom és tápláló is. Sok szülő tanácstalan, hogy milyen élelmiszerekből válogasson. Íme néhány tipp, hogy mindig megunhatatlan és egészséges csemegék kerüljenek az uzsonnástáskába.

Mindig figyeljünk a változatosságra. A gyerekek többségét szinte lehetetlen rávenni arra, hogy az iskolai büfében kapható chipsek és cukrozott sütemények helyett inkább az otthon készített tízórait egye meg.

A gyerekek szervezetének nagy szüksége van a gabonafélékre – nem mindegy azonban, hogy ezekből melyik fajtát válasszuk. A finomított lisztből készült kenyerek helyett inkább a rozs- vagy grahاملisztből készült fajtá-

kat vásároljunk, különösen a magokkal szórt változatokat. Ezek rostúsdúsak és gazdagok B-vitaminban. Nagyobb kedvet csinálhatunk a szendvicsek fogyasztásához, ha a kenyerek közé a felvágotton és sajton kívül izléses formára vágott, színes, magas vitamintartalmú zöldségeket is teszünk (pl. sárga, vörös vagy zöld húsú kaliforniai paprikát, paradicsomot vagy kígyóuborkát).

Akármelyik gyümölcsöt kedveli a gyerek, minden nap kerüljön valamilyen egészséges finomság az elemzősi táskájába. Kerüljük a szezonális gyümölcsök nem szezonban történő vásárlását, mert amíg nincs itt az érési szezonjuk, a vegyszerek, amelyekkel kezelik őket, kifejezetten káros hatással lehetnek a szervezetre.

Ha a gyerek nehezen kapható a gyümölcsfogyasztásra, készítsünk neki többféle felaprított, meghámozott gyümölcsöt tartalmazó salátát, amelyet megbolondíthatunk egy kis müzlivel. Az élőflórás joghurt megkönnyíti az emésztést, magas vitamin- és kalciumtartalma pedig jótékony hatással lehet a gyermek számára. Tízóraiira érdemes a könnyebben fogyasztható, cukormentes ivójoghurtot csomagolni.

Mivel dobhatjuk még fel a tízórait? Szerezzünk be egy nagy műanyag dobozt és ebbe tegyük az ételeket. A dobozt akár ki is dekorálhatjuk. A szendvicseket vágjuk háromszög alakúra, tegyünk a sajtok és felvágottak alá salátalevelet. Az almát konyharuhával jól dörzsöljük át, hogy csillogó legyen.

Programajánló

Erdély Arca szépségverseny

Az Erdély Arca szépségverseny döntőjét ma 20 órakor a kézdivásárhelyi Vigadó színháztermében tartják. Jegyek elővételben vagy a helyszínen vásárolhatók.

Játszóház a csiki Talentummal

Iskolaváráó játszóházat szervez szombaton (szeptember 11-én) a csikszeredai Talentum Alapítvány. A rendezvény délelőtt 10 óra-

kor kezdődik a József Attila Általános Iskola előcsarnokában.

Zorkóczy Zenóbia műsora Csikszeredában

Vasárnap (szeptember 12-én) Csikszeredában, az unitárius istentiszteletet követően 11 óra 45 perctől a gyülekezet vendége lesz Zorkóczy Zenóbia kézdivásárhelyi színművésznő. Ölelj magadhoz! című előadásának keretében istenes verseket ad elő a magyar irodalom legszebb költeményeiből.

Motorosbuli az Ikavára tövében

A kézdivásárhelyi Flagellum Dei motorosklub a hétfőgőn tartja hagyományos szezonzáró motoros buliját az Ikavára tövében. A szervezők sátorozási lehetőséget biztosítanak, és ingyen krumplitokányt adnak minden résztvevőnek.

Családó hét Kézdivásárhelyen

A kézdivásárhelyi református egyházközség ebédlőjében (Kálvin-központ, a Baróthi-útlelet alatt) szeptember 12-ig (vasárnapig) naponta 19 órától dr. Pálhegyi

Ferenc előadása hallgatható. Lelki gondozói beszélgetésekre is lehetőség adódik.

II. Madéfalvi Hagymafesztivál

Péntek: 20.00: Érik a rozs – a Madéfalvi Ifjúsági Kezdeményezés színdarabja.

Szombat: 10.00 : Hagymaszüreti felvonulás a falu között, 14.00: Standok megépítése a vásártéren, 20.00: Madéfalva turisztikai és mezőgazdasági fejlesztése, Csák László közigazdaság előadása, A Siculicidium útja és a Borvízfürdő-felújítás projektek bemutatása.

Vasárnap: 12.00: Termék kiállítás és vásár a templom

melletti téren, 13.00: A zabolai és helyi gyerekek néptánc előadása, 13.30: Hagymafesztivál világa – hagymás ételek készítése, 16.00: Díjkiosztás, 20.00: Tánca fordulva – a Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes néptánc csoport előadása. Helyszín: Madéfalvi Kultúrotthon.

Könyvbemutató Marosvásárhelyen

Ma délután 18 órai kezdettel kettős könyvbemutatóra kerül sor a Bernády Házban. Dr. Nagy Lajos és dr. Bárányi Ildikó megszerkesztette a Marosvásárhelyen 1959-ben és 1960-ban végzett orvosok és gyógy-

szervezők fél évszázados visszaemlékezéseit tartalmazó köteteket, Múltó évek sodrásában, illetve *Sokaknak világot nyitottunk* címen.

Polcz Alaine- emlékest Udvarhelyen

Polcz Alaine- emlékestet szerveznek az udvarhelyi Művelődési Házban szeptember 11-én, szombaton 18 órakor. Az esten a három éve elhunyt, kolozsvári származású pszichológusról kiadott *Miért éppen Polcz Alaine?* című interjúkötet, illetve a szerző könyveit mutatják be. A bevételt a szervezők egy rákos beteg kisgyerekek gyógyítására ajánlják fel.

A betegség az arcunkra van írva!

Az arcdiagnosztika évezredek óta visszatekintő alapismereteket tartalmaz. Annak idején az orvoslás alapja volt. Gyógyítók egymást követő generációja számára volt magától értetődő, hogy a betegségeket ezen módszer segítségével figyelték meg és próbálták gyógyítani.

Ami a testen lejátszódik, az rányomja bélyegét a külsőre, jelen esetben a bőrre, az arcra. Ez az alapvető felismerés a műszeres és labor-diagnosztika megjelenésével és rohamos elterjedésével egyre inkább feledésbe merült. Mindazonáltal számos betegség külső jele olyannyira jellemző és feltűnő, hogy az ősi tudomány az egyetemes orvoslás irodalmában még mindig előkelő helyet foglal el.

Az arc- és nyelvdiagnosztikával foglalkozó szakembereknek nincs szükségük semmiféle technikai segédeszközre, amik amúgy is csupán a végső állapotot rögzítik: zsírképződést, zsugorodást, meszesedést, tumorképződést stb. Az arcdiagnosztikával nyomára bukkanhatunk a klinikai szempontból még egészséges, ám meggyengült szerveknek. A lelki zavarok sem vizsgálhatók hagyományos diagnosztikai berendezésekkel.

A ráncok „beszédessé” tesszik az arcot, még a rejtettebb tulajdonságok is kiderülnek.

Mit mondanak a ráncok?

A sokat gondolkodó embernek a homlokán futnak vízszintes ráncok. Ha valaki

rendkívül gyakran és intenzíven koncentrálnak valamire, azt a szemöldöke közti, orrgyök feletti ráncok jelzik. A sokat nevető ember arcán ott vannak a szem körüli „nevetőráncok”. Ugyanakkor, ha valaki megkeseredett vagy bizalmatlan, a szájszeglete oldalain keletkeznek meredeken lefelé futó ráncok. Az egyéb ráncok, például az orr és az ajkak területén, általában örökletesek.

Az áll- és járomcsont-ráncok: vékonybélproblémára utalnak. A meredeken lefelé futó, az áll- és járomcsont közötti ráncok relatíve gyakoriak. Az állnál keletkeznek, és az évek múlásával egyre mélyülnek, a járomcsont, illetve a szemek irányába nyúlnak. Túlnyomórészt a férfiakra jellemzőek, azok közül is a nyúlánk természetűekre. Az áll- és járomcsont közötti ránc a vékonybél, különösen a nyombél felszívódási zavarait mutatja. A vékonybélben történik a tápanyagfelvétel nagy része. A vastagbélben a maradék besűrűsödik, az emésztetlen anyagból felszívódik a nedvesség. A ráncok az állon az érzékeny, gátlásos emberek esetében figyelhetők meg, s profilból láthatók a legjobban. A ráncok az áll alatt futnak, és hangsúlyozottab-

bá válnak, ha az illető kinyitja a száját. Az ilyen típusú emberek szinte kivétel nélkül érzékenyek és introvertáltak. Többnyire görcsösen uralkodnak magukon, állandó önkontroll alatt állnak. Mindez nem marad következmények nélkül: a szív érzékenysége tompul, a szellemi érzékenység növekszik. A belső feszültségek az idő múlásával betegséget válthatnak ki, az érintett ugyanis nem teheti azt, amit szeretne. Ha nem szabadul meg ettől az „életviteltől”, a legkisebb ellenállással rendelkező szerveiben funkcionális panaszok jelentkeznek. Amennyiben még ezekre a tünetekre sem figyel fel, a szervezet belső szabályozása felerősíti a panaszokat, és kialakul a betegség.

A pergamenpapír-ráncok

vese- és lépgyengeséget jelentenek. Amikor az arc összegyűrt pergamenpapírra emlékeztet, a ráncok többsége függőleges irányú. Egyeseknél hangsúlyosabbak, másoknál finomabbak, és csak a felszínen futnak. A ráncok akkor keletkeznek, ha a vesék, a mellékvesék és a lép funkciója meggyengül. A távol-keleti gyógyászat szerint az idegesség és a szomorúság gyengíti a vesék energiaszintjét.

Miről árulkodik a fül?

A fülek fakó színének oka gyakran a különböző kerregési zavarokban keresendő. Ha a fülnek felső része befelé áll és a fejhez simul, ez pajzsmirigy – túlterhelésre utalhat. A jód hiánya pajzsmirigy megbetegedéseket

okoz, ennek kompenzálására elterjedt a jódozott só használata. Ha a fülének bőre csillogó, fényes, ez ásványi anyag – hiányra utal.

Miről árulkodik a nyelv?

Ha a nyelv repedezett, akkor a gyomorfallal sebesedésre érdemes gondolni. Ezen, gyulladáscsökkentő hatása miatt a lándzsás utifű kivonata vagy teája segíthet. Nyombélfekélyre utaló jel, ha a nyelv középső része fehér színű. Fogyasszunk kamillateát, ez fájdalomcsillapító, sebgyógyító és gyulladáscsökkentő hatású. Ha sárga, piros a nyelv, ez gyakran a vérszegénység jele, B-vitamin és vashiányról árulkodik. Együnk minél több halat, májat, teljes kiőrlésű gabonából készült pékárukat és sok leveles zöldséget.

Miről árulkodnak az ajkak?

Ha fakó színűek az ajkak, feltehetően rossz a vérkeringés. Igyunk gyakrabban piros színű gyümölcsleveket (pl. ribizlilé, meggylé). Ezek a vitaminban gazdag gyümölcsök fokozzák a vérkeringést. A repedezett, kipirosodott ajkak emésztési problémákra utalnak. Állítsuk át étrendünket ballasztanyagokban gazdag és zsírszegény menüre: együnk teljes kiőrlésű lisztből készült kenyeret, valamint zöldséget, és igyunk legalább 2 liternyi folyadékot naponta. A kipirosodott szájszög háttérben gyakran az elsavasodott gyomor áll. Ennek leggyakoribb oka a stressz, és a helytelen étkezés.

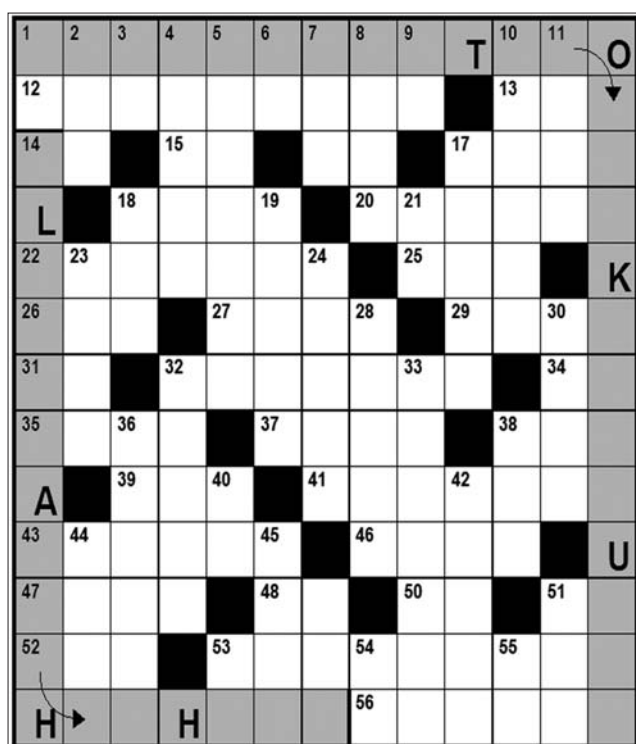
Az orvos válaszol

Körülbelül egy évvel ezelőtt volt egy hosszantartó légúti vírusos fertőzésem, amikor is eltűnt a szaglós és ízérzésem. Az ízérzésem úgy 2-3 hónap után fokozatosan visszatért, azonban a szaglósérzésem, még most is hiányzik. Mit tehetek, hogy visszatérjen?

Egyes kutatások szerint már az embrióknak is van szaglás, sőt emlékszik is az illatokra, amelyeknek fontos tudat alatti szerepük van, hiszen egy-egy szag hatására különböző emlékek, hangok elevenednek fel, emellett életmentő szerepe is lehet, pl. gázszivárgás esetén. Többnyire az emberek nem foglalkoznak a jelenséggel, és csak akkor tűnik fel a hiánya, ha teljesen megszűnik a szagok érzékelése. A szimantunk 50 éves korunk körül kezd el romlani, az idős emberek kb. 40 százalékának pedig már komolyan károsodott a szaglás. Viszont a nőknek még ilyenkor is jobb az orruk, mint a hasonló korú férfi társaiknak. Akár egy ártalmatlan nátha is a szaglósérzést átmeneti elvesztéshez vezethet, de az arcüreggyulladás, az orrpólip vagy valamilyen mérgező anyag belégzése is kiválthatja. Sok esetben sajnos nem derül ki a szaglósérzést elvesztésének oka, ami egy gyógyszer, vagy sugárkezelés mellékhatása, de akár valamilyen súlyos betegség, pl. a scleros multiplex előjele is lehet. A gyengülést okozhatja még az A vitamin vagy a cink hiánya is. Az ízek és a szagok között szoros kapcsolat van. Mindkét érzet eljut az agyba, az információk ötvözésével pedig lehetővé válik az aromák felismerése. Az alapízek szaglással nélkül is felismerhetők, az összetettebb érzékeléshez, pl. a málnához azonban a szaglásra és az érzékelésre egyaránt szükség van.

Dr. Györi György

Bolondokházában

Főorvos látogatásban van a betegeknel és látja, hogy minden ápoltnak véres az orra.ü

– Hát magukkal mi történt? - kérdezi a doki.

Az egyik bolond:

– Drága főorvos úr, képzelje az új beteg az oka. Húzott a földre krétával egy vonalat, ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes: 1. A poén első része. 12. Levesbe kontárkodik. 13. A -leg képzőtársa. 14. Kanadai légitársaság. 15. Néma Nóra! 16. Páratlan depó! 17. Jeges idő. 18. Csirke (bec.). 20. Kisebb támadás. 22. Valaminél lentebb helyez. 25. A legkisebb tökéletes szám. 26. Nem használ fésűt! 27. Ruhát készít. 29. Dániel becézve. 31. Téka! 32. Hentesáru. 34. Bent odaáll! 35. Hordót lemér. 37. Utótagként: szülő. 38. Zúdit. 39. Ivóképesség. 41. Csámpás végtag. 43. Cukrászsütemény. 46. Megreked. 47. Hullámtörő, kikötőgát. 48. Rimini szélei! 50. Részben javít! 51. Fjord része! 52. Győri sportklub. 53. Amerikai tagállamból való. 56. Erdésztermék.

Függőleges: 1. Gébics tollai! 2. Triple ...; édeskés likőrfajta. 3. Fő ellentéte! 4. Csúcspon, valaminek a legmagasabb foka, delelője. 5. Testtartás. 6. Üres mancs! 7. Eger melletti város. 8. Kis dísz tárgy. 9. Délkelet (röv.). 10. Nem fölötté! 11. Enged. 14. A poén második része. 17. Fővárosi sportklub. 18. Hasonnemű kettős. 19. Pépszerű szürkés üledék. 21. Indulatszó. 23. Fényes védőbevonat. 24. Felvágottféle. 28. Vízi jármű. 30. Hát hogyné! 32. Túvel bántó. 33. Farsangi álarc. 36. Párducmacska. 38. Kötésen lazít. 40. Néma Gabi! 42. Zsén. 44. Semmelweis Orvostudományi Egyetem (röv.). 45. Titokban szerez. 49. Schütz ...; színész. 51. Hangosság mértékegysége. 53. Kalcium vegyjele. 54. Celofáncdarab! 55. Kettő kidől!

6		7		8	9	4		
	1				2	5		3
		4	5	1	6			8
	4	3				1		
		8	9	7				4
	9	2		3	1		8	
9		5	2			7		1
4	3		8	5				6
						8	3	5

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

8	1	4	5	3	6	2	7	9
7	6	2	8	1	9	5	3	4
3	9	5	7	2	4	8	6	1
4	5	9	6	8	3	1	2	7
1	7	6	9	4	2	3	8	5
2	3	8	1	7	5	9	4	6
9	8	7	3	6	1	4	5	2
6	2	1	4	5	8	7	9	3
5	4	3	2	9	7	6	1	8

A rózsalány 1.

Volt egyszer egy asszony, aki az erdőben lakott. Ez az asszony szánalomból a házába fogadott egy szegény árva fiút, aki eltévedt az erdőben, és úgy gondját viselte, mint-ha édesanyja lett volna.

Mikor a fiú felnövekedett, egy napon így szólt az asszonyhoz:

– Anyám, nekem el kell mennem, hogy megkeressem a Rózsalányt!

– Ó, fiam, az a leány nagyon messze lakik, és ha sikerülne is eljutnod odáig, akkor sem igen tudnád elnyerni, mert egy sárkány őrzi!

A fiút azonban nem lehetett többé visszatartani. Így hát az anyja adott neki egy csengőt, ezekkel a szavakkal:

– Ha valami kívánságod támad, rázd meg ezt a csengettyűt!

A fiú elindult, és ment, ment, egyre messzebb, és egyszer csak egy nagy méhrajhoz ért. Megkérdezte a méhkirálynőt, nem tudná-e megmondani, merre lakik a Rózsalány? A méhkirálynő azt felelte, hogy ő ugyan nem tudja, de hamarosan tudomást szerezhet róla, és azzal valamennyi méhecskéjét elküldte, hogy kérdezősködjének. A méhek azonban viszsztatértek anélkül, hogy bármelyikőjüknek is sikerült volna hírt hoznia a Rózsalányról.

Ekkor a méhkirálynő méhszámlálást tartott, és kide-

rült, hogy egyikük még hiányzik. Végül az elkésett alattvaló is megérkezett, közben ugyanis lesántult. Ő azután meghozta a várva várt hírt, mivel éppen a Rózsalánynál járt. Így hát a királynő megparancsolta, hogy mutassa az utat a fiúnak.

A méhecske átvezette kísé-
rőjét egy nagy-nagy réten. Azután egy erdőhöz értek. Az erdő szélén lakott a Rózsalány egy hatalmas kastélyban, a fiú tehát elszegődött a kastélyba libapásztor-
nak, és mindig a kert közelében legetette a libáit. Itt mindennap látta a világszép Rózsalányt, aki ott járt-kelt a virágoskertbe.

Fülébe jutott, hogy a Rózsalány minden este a városba megy bálba. Mikor beesteledett, elővette csengettyűjét, és megrázta. Abban a pillanatban előtte termett egy rézparipa, mellette hevert egy rézköpeny. A köpenyt nyomban magára öltötte, és belovagolt a városba. A bálban egyre a Rózsalánnyal táncolt, aki nagyon boldog volt a szép fiatalember karján.

Még mielőtt a bál véget ért volna, a fiú titkon kiosont, felült a lovára, és hazavágtatott.

A Rózsalány mesélt az anyjának a szép rézköpenyes fiúról, aki eközben már újra szegény pásztoröltözékében őrizte a libákat, és csak lopva mert egy-egy pillantást vetni

a virágoskertbe.

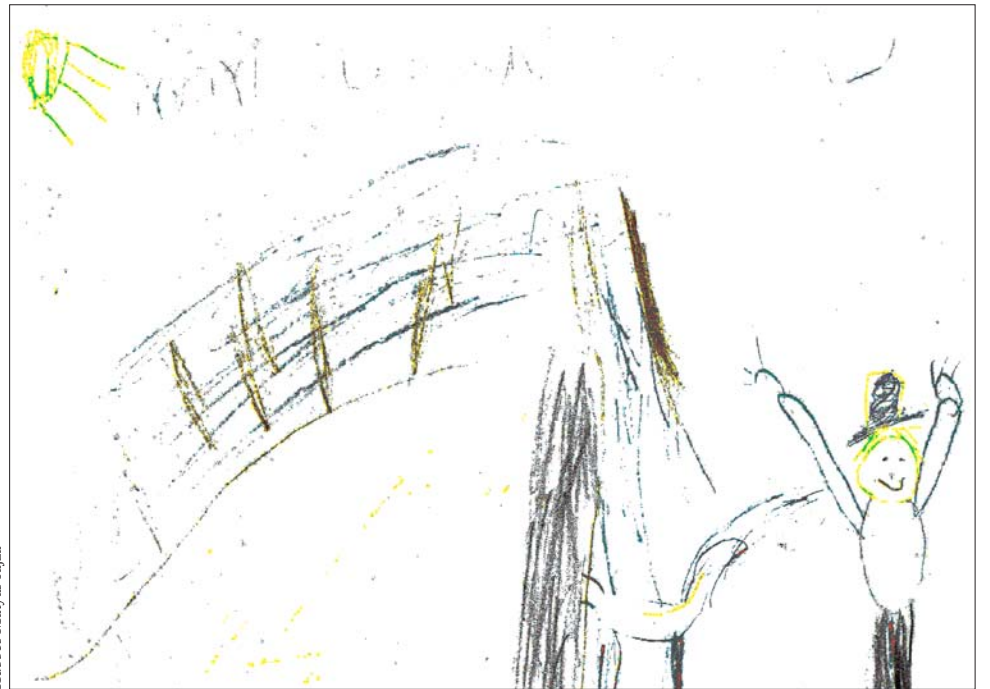
Másnap este a Rózsalány megint elment a bálba. A pásztorfiú újra megrázta a csengőt, és nyomban előtte állt egy ezüstparipa, és mellette hevert egy ezüstköpeny. Magára öltötte a köpenyt, és elvágtatott a városba, a bálra. Itt megint egész este a Rózsalánnyal beszélgetett, aki nagyon boldog volt. De még mielőtt a bál véget érhetett volna, a fiú kiosont, felült a lovára, és elvágtatott.

A következő nap reggelén a Rózsalány megint mesélt anyjának a szép fiatalember-ről, aki ez alkalommal ezüstköpenyt viselt. A fiú eközben azonban már újra libáit őrizte, és csak lopva mert egy-egy pillantást vetni a virágoskertbe.

A leány anyja kíváncsi volt, szerette volna megismerni a szép ifjút, és megkérdezte a leányát, nem jelölte-e meg valamivel a fiút? A leány azt válaszolta, hogy az eszébe sem jutott.

– Akkor hát, édes lányom, legközelebb vigyél magaddal egy kis szurkot, és amikor veled táncol, kend bele a hajába.

Estére kelve a Rózsalány megint elment a bálba, és vitt magával szurkot. A pásztorfiú pedig elővette csengőjét, és megrázta. Nyomban ott termett egy aranyászóru paripa, s mellette hevert egy aranyköpeny. A fiú gyorsan

Hubbes Mátyas rajza

magára öltötte a köpenyt, felpattant a ló hátára, és egykettőre a városban termett. A bálban megint egyenesen a Rózsalányhoz ment, és csak vele táncolt. Közben a lány ügyesen a haja közé kent egy kis szurkot.

Mikor a bál már vége felé járt, a fiú kiosont, felpattant a lovára, és hamarosan hazaért.

Reggel a Rózsalány ismét mesélt anyjának a szép ifjúról, hogy most meg milyen gyönyörű aranyköpeny volt rajta, és elmondta, hogyan csempészte tánc közben a fiú fűrtjei közé a szurkot. A fiú pedig eközben csak lopva mert be-bekandikálni a sövény-
nyel át a kertbe. Mikor azonban délfelé hazaért, a leány hosszan nézett rá, és észrevette, hogy a haja kócos és

szurkos.

– Te vagy hát a mi megmentőnk! – kiáltotta aztán boldogan.

– Boldog leszek, ha megmenthetlek benneteket! – felelte a fiú.

A leány anyja így szólt:

– Induljunk hát, hogy elmenekülhessünk, mert most még alszik a sárkány, nemsokára azonban felébred, és akkor elvesztünk!

Akkor a pásztorfiú kiment, és háromszor megrázta a csengőjét: a következő pillanatban már ott állt útra készen a réz-, az ezüst- és az aranyászóru paripa. Akkor a Rózsalányt felültette az aranyparipára, és ráterítette az aranyköpenyt, a leány anyját az ezüstparipa nyergébe emelte, nekiadva az ezüstköpenyt. Végül ő maga fel-

pattant a rézparipára, és beburkolózott a rézköpenybe, aztán mindhárman egyszerre elvágtattak.

Benn a kastélyban egy óriási hordó állt három hatalmas vasabronccsal, abban aludta egész éves álmát a sárkány. Az év éppen most járt le. Először az első aroncs pattant el, nemsokára a második és a harmadik, és valahányszor egy-egy aroncs elpattant, akkora csattanás hallatszott, mintha mennydörgőne. Aztán a sárkány álmos szemét dörzsölve körül-
nézett:

– Hol van az én Rózsalányom? – De senki sem felelt a kérdésre.

*A csodálatos fa
Erdélyi szász népmesék
Josef Haltrich gyűjtése*

Tizenkét hónap a természetben

Beléptünk a szeptemberi hónapba, hétfőn megnyílnak az iskolák, óvodák kapui, elkezdődik egy új tanév. A legnagyobb megpróbáltatást az első osztályosok élik meg, de az ötödik osztályt kezdőknek és az óvodásoknak is akad bőven új élményekből. A legjobb még is az, hogy kisiskolások, óvodások a tél beálltá-

ig többször fognak kirándulni, napsütötte őszi napokon főként, ha beáll a „vénszszonyok nyara” vagy kinek, hogy tetszik az „indián nyár”. Jó játék és egyben hasznos időtöltés a kirándulások alatt lehullott faleveleket gyűjteni. Vigyetek magatokkal néhány iv fehér lapot és helyezétek, a fa kérgére

majd grafit ceruzával satíroz-
zátok be. Az így keletkezett fakéreg mintát tegyék a falevél gyűjteményetekhez. A kirándulásokot lejárt után vaskos kis gyűjtemény alakul ki, amit iskolanapokon, jeles „zöld” napok alkalmával, bemutatathatok. Ilyen jeles nap például a Víz világnapja, március 23, a Föld napja, áp-

rilis 22, a Madarak és Fák napja május 10, a Környezetvédelmi világnap, június 5.

Ma már óvodában, iskolában tartanak környezetvédelmi nevelési órákat, előadásokat, vetélkedőket. Akár egész napos programokat szerveznek. Nemrég a Sepsibük-
szádi Mikes Ármin általános iskolában jártam ahol javában folyt a tantermek felújítása, de így is észrevehető volt, hogy évközben aktív zöld mozgalom működik a diákok és tanárok körében. Ugyanez elmondható Háromszéken az Illyefalvi a Gidofalvi és még sok általános iskoláról, óvodáról.

Fontosnak tartom a környezetvédelmi nevelést, látom, hogy a gyerekek szeretik ezeket az órákat volt, hogy egyik óvodában negyven óvodásnak tartottam egy kis madárismertetőt és negyedóra elteltével még figyelmesek voltak. A látottak a hallottak elraktározódnak, felnőttkora ha csak néhány foszlány marad is arra az ember szívesen visszaemlékszik. Én is két, három emlékképet őrzök óvodás koromból, amibe szerepel az óvoda a természet, többek közt egy katicabogár és egy madáretető.

Vidám méhecske

Ezt a vidám sárga hasú méhecskét ti is elkészíthetitek, nagyon jól mutat falra vagy ajtóra akasztva.

Hozzávalók: egy darab fekete nemez, sárga és fekete vékony nemezcsík, fekete és ezüstös cérnával bevont drót, gomb a szemnek vagy kész műanyag szemek, ragasztó, olló.

Elkészítés: A fekete nemezről vágjátok ki egy kisebb és egy nagyobb kört. A kisebb a méhecske feje lesz, a

nagyobb pedig a törzse. Ragasszátok össze a két részt, majd a fejet a fekete nemezcsíkkal, a törzset pedig a sárga nemezcsíkkal vonjátok be, körkörös mozdulatokkal tekerve a csíkot, hogy spirál formája legyen. A cérnával bevont drótból tegyék lábukat és csapot a méhecskének, a szárnyakat pedig az ezüstös drótból formázzátok meg. Végül pedig ragasszátok fel a szemeket. Jó szórakozást!

Katicabogár

*Kelemen László,
Rara Avis Madártani
Egyesület*

Hétfégi mellékletünk *Életmód* és *Csodavár* oldalait
Orosz Anna szerkesztette